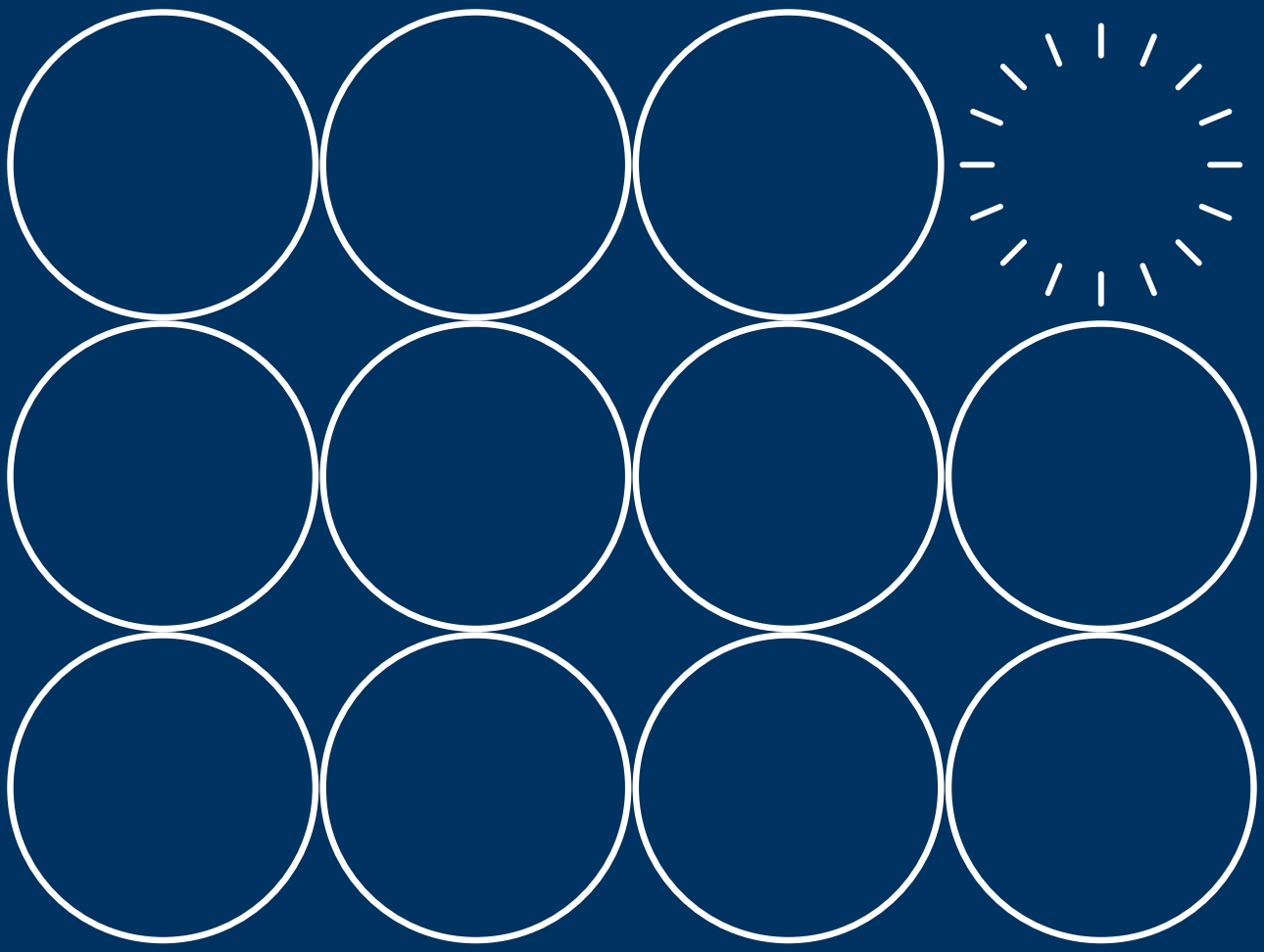
İstanbul Planlama Ajansı

Nisan 2025

İstanbul Barometresi

istanbul barometresi

ISBN: 978-625-6762-72-5
İstanbul Planlama Ajansı Yayınıdır.

İçindekiler

1. YAŞAM MALİYETİ **09**
1.1 İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti 10
1.2 Ürün Grubu Fiyatlarının Aylık ve Yıllık Değişimi 11
Yaşam Maliyeti Metodolojisi 15

2. GÜNDEM ARAŞTIRMALARI **17**
2.1 Nisan Gündemi 18
2.2 Ekonomi 24
2.3 Sosyal Yaşam 25
2.4 Tüketim Alışkanlıkları 28
Gündem Araştırmaları Metodolojisi 29

3. TEMATİK DOSYA: Finansal Durum ve Tüketim Alışkanlıkları **31**
3.1 Uzman Görüşü 32
3.2 Ekonomik Durum Değerlendirmesi 34
3.3 Türkiye Ekonomisi Hakkındaki Görüşler 36
3.4 Finansal Durum 40
3.5 Tüketim Alışkanlıkları 48
Tematik Dosya Metodolojisi 51

4. SEKTÖREL VERİLER **53**
4.1 Konut Piyasası 54
4.2 Ulaşım 60
4.3 Turizm 68
4.4 Çevre 73
4.5 Maliye 78
4.6 Reel Piyasalar 85
4.7 Finansal Piyasalar 91
4.8 İşgücü Piyasası 97
4.9 Yıllık Göstergeler 104
Sektörel Veriler Metodolojisi 115

Yönetici Özeti

İstanbul Barometresi'nin ilk sayısından merhaba,

Bu yayın, İstanbul'un toplumsal, ekonomik ve demografik dinamiklerini kapsamlı biçimde analiz ederek kentin bugünkü durumunu anlamak ve geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır. İstanbul Barometresi; Yaşam Maliyeti, Gündem Araştırmaları, Tematik Dosya ve Sektörel Veriler olmak üzere dört temel çalışmanın bulgularını bir araya getirmektedir.

Yaşam Maliyeti, İstanbul'da yaşamanın bireyler ve haneler üzerindeki ekonomik etkilerini ortaya koymaktadır. Gıda, barınma, ulaşım, sağlık ve eğitim gibi temel harcama kalemlerine ilişkin 10 başlık ve 321 maddeyi içeren ürün sepeti üzerinden yapılan hesaplamalar sonucunda, 2 yetişkin ve 2 çocuktan oluşan dört kişilik bir ailenin yaşam maliyeti Nisan 2025 itibarıyla aylık 90.032 TL olarak ölçülmüştür. Bu rakam, geçen yılın aynı dönemine göre %51,7, bir önceki aya göre ise %2,9 oranında artış göstermiştir.

Gündem Araştırmaları, İstanbulluların yaşam memnuniyeti, ekonomik beklentileri, sosyal dayanışma algısı ve günlük yaşam deneyimlerine ilişkin periyodik veri toplamaktadır. Temsili bir örneklemle gerçekleştirilen bu çalışmada, katılımcıların görüş ve beklentileri düzenli olarak izlenmektedir. Nisan ayının öne çıkan gündem maddeleri arasında, Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğu, öğrenci protestoları, 23 Nisan'da meydana gelen İstanbul depremi ve Kanal İstanbul Projesi yer almaktadır. Katılımcıların %77,2'si Kanal İstanbul'a karşı olduğunu belirtirken, bu grubun %39,1'i projenin deprem riskini artıracağı görüşündedir. Ayrıca katılımcıların %79,2'si olası bir deprem nedeniyle kendisi ve ailesi için endişe duyduğunu ifade etmektedir.

Tematik Dosya kapsamında, bu ay finansal durum ve tüketim alışkanlıkları mercek altına alınmıştır. Katılımcıların %58,5'i son bir yılda hane gelirlerinin kötüleştiğini belirtirken, %72,5'i mevcut ekonomi politikalarından memnun olmadığını ifade etmiştir. En çok dile getirilen endişeler hayat pahalılığı ve işsizlik olurken, katılımcıların %68,1'i beklenmedik sağlık harcamaları gibi durumlara karşı birikimlerinin bulunmadığını aktarmıştır. En yaygın bilinen finansal kavram ise bireysel kredilerdir.

Sektörel Veriler, kentin güncel istatistiklerini, demografik eğilimlerini ve ekonomik göstergelerini paylaşarak kamu kurumları ve özel sektör için veri temelli karar alma süreçlerine katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu ayın verilerine göre:

- **Konut sektörü:** Mart 2025'te İstanbul'da 19.820 konut satışı gerçekleşmiştir. Bu rakam geçen yılın aynı dönemine göre %4,1'lik artışı ifade etmektedir. Türkiye genelinde ise konut satışları %5,1 artış göstermiştir. İstanbul'un satışlardaki payı %17,9'dur ve satışların %64,5'i Avrupa Yakası'nda gerçekleşmiştir.

- **Turizm:** İstanbul'a giriş yapan yabancı ziyaretçilerde hava yolunu tercih edenlerin oranı %6,6 azalmıştır. Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan 355.270, İstanbul Havalimanı'ndan ise 858.695 giriş gerçekleşmiştir.

- **Reel Piyasalar:** Mart 2025'te İstanbul'un ihracatı 10,6 milyar dolar, ithalatı ise 16,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar, geçen yılın aynı dönemine göre sırasıyla %6,3 ve %6,0 oranında artışı ifade etmektedir. Türkiye genelinde İstanbul'un ihracattaki payı %49,6, ithalattaki payı ise %57,1'dir.

Tüm bu bulgular, İstanbul'da ekonomik ve toplumsal eşitsizliklerin derinleştiğini, geçim maliyetlerinin arttığını ve kentteki sosyal dinamiklerin hızla değiştiğini göstermektedir. Bu doğrultuda, kent yaşamına ilişkin sosyal politikaların sürdürülebilirlik ve toplumsal etkileşim açısından giderek daha fazla önem kazandığı görülmektedir.

İstanbul'un verisi, Türkiye'nin aynasıdır. İstanbul Barometresi ekonomik dalgalanmaları, toplumsal duyarlılıkları ve gündelik yaşam beklentilerini bir ülkenin en yoğun kentinden okumayı mümkün kılar. Hızla değişen İstanbul'u anlamak ve Türkiye'yi doğru okumak için güvenilir verilere duyulan ihtiyacın arttığı bu dönemde, İstanbul Barometresi stratejik kararlar ve toplumsal farkındalık için yol gösterici bir rehber olacaktır.

1.

Bölüm

Yaşam Maliyeti

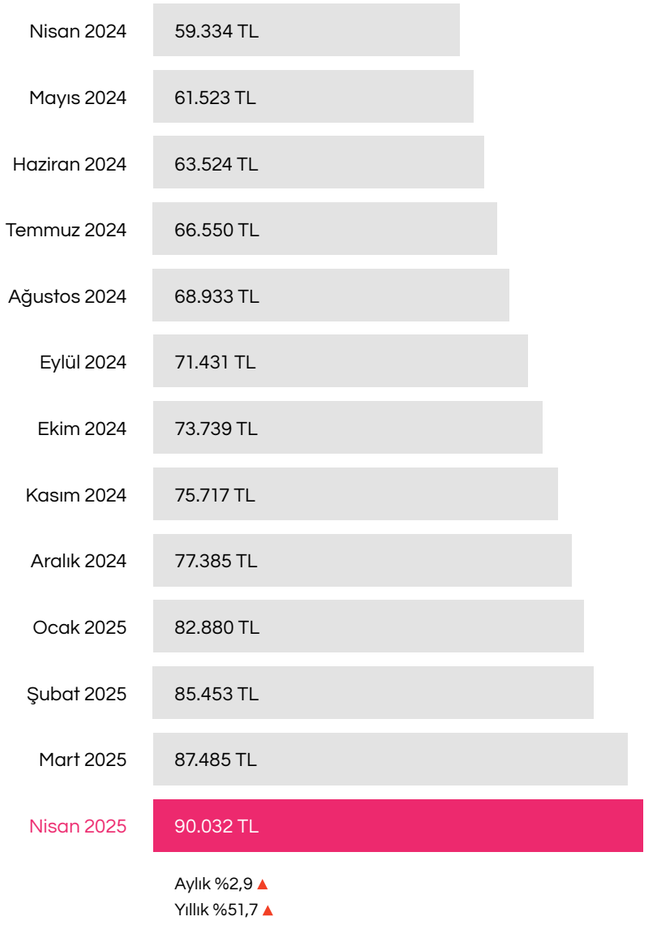
1.1 İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti

Nisan 2025 döneminde İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti 90.032 Türk lirası olarak hesaplandı.

2025 yılı Nisan ayında İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti geçen aya göre %2,9 artarak 90.032 TL olarak hesaplandı. Geçen yılın aynı dönemine göre artış oranı %51,7 oldu.

▶ Grafik 1. İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Nisan 2025

1.2 Ürün Grubu Fiyatlarının Aylık ve Yıllık Değişimi

Konut harcama grubunda yıllık bazda artış %81,3 oranında hesaplandı.

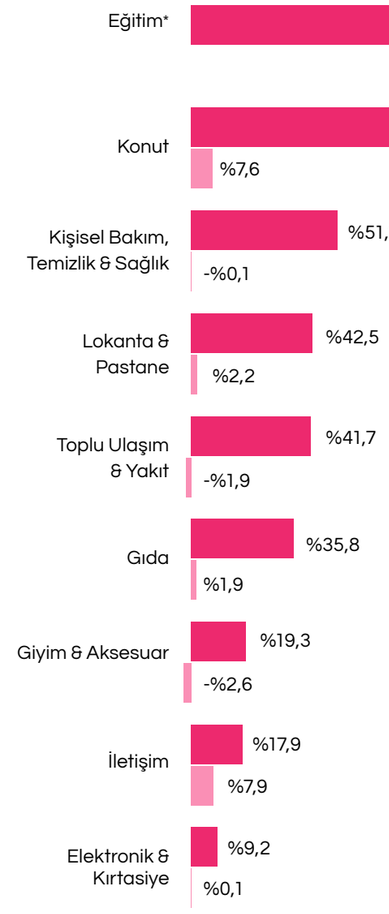
Grafikte temel ihtiyaçların ve tüketim maddelerinin 9 kategoride gruplandırılmış biçimde fiyat değişimleri incelenmektedir. 9 ürün kategorisinin aylık ve yıllık değişimleri gözlemlenmektedir.

Nisan 2025 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla en çarpıcı fiyat artışı %125'lik oranla eğitim kategorisinde gerçekleşti. Yıllık değişim oranı sıralamasında eğitimi, %81,3 artışla konut ve %51,2 ile kişisel bakım, temizlik & sağlık kategorileri takip etti. Aylık değişim oranları incelendiğinde de konut harcamaları %7,6 ileen yüksek artış görülen ikinci kategori oldu. Onu geçerek ilk sırada yer alan iletişim harcamalarının aylık değişim oranı ise %7,9 düzeyinde seyretti. Giyim & aksesuar kategorisinde aylık %2,6 oranında, toplu ulaşım & yakıt kategorisinde de aylık %1,9 oranında düşüş görülse de; , yıllık bazda incelendiğinde giyim & aksesuar kategorisinde %19,3, toplu ulaşım & yakıt kategorisinde %41,7'lik artış görüldü.

▶ Grafik 2. Ürün Grubu Fiyatlarının Ortalama Aylık ve Yıllık Değişimi

Yıllık Değişim
Aylık Değişim

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Nisan 2025

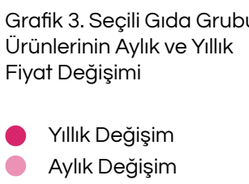

* Eğitim kategorisinde fiyat değişimi yıllık bazda hesaplanmaktadır.

Makarna fiyatı bir ayda tam %9 arttı.

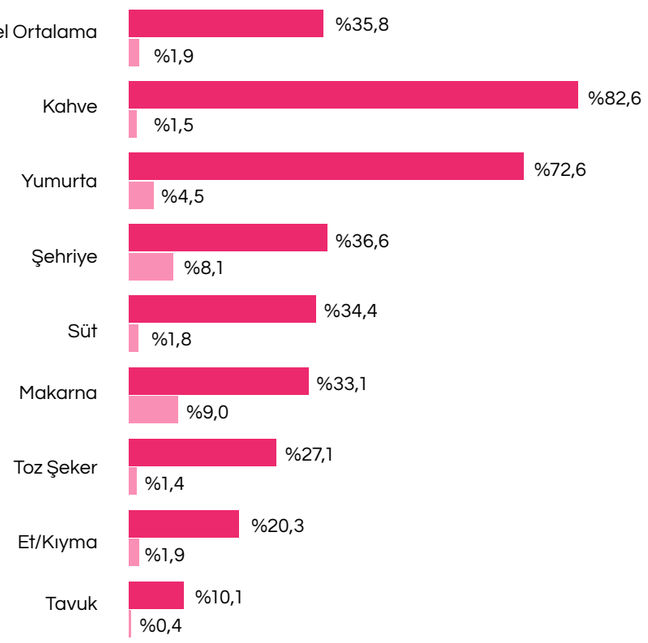
Grafikte gıda grubunda incelenen ürünler arasından seçilen 8 tanesinin, ve ek olarak gıda grubu genelinin, Nisan 2025 dönemindeki aylık ve yıllık bazlı fiyat değişim oranları gözlemlenmektedir.

Geçen yılın aynı dönemine kıyasla en yüksek artış gösteren ürünlerden biri %82,6'lık oranıyla kahve oldu. Yumurtadaki yıllık artış %72,6 olarak hesaplandı. Bir önceki aya göre değişim oranlarına bakıldığında %9'luk artışla makarna ve %8,1'lik artışla şehriye dikkat çekti. Onları aylık bazda %4,5 artış gösteren yumurta takip etti.

▶ Grafik 3. Seçili Gıda Grubu Ürünlerinin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Nisan 2025

Erkek çorap kategorisi ürün fiyatları bir yılda tam %38 arttı.

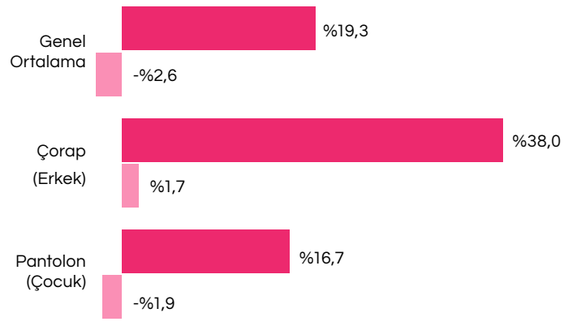
Grafikte giyim grubunda incelenen ürünler arasından seçilen 2 tanesinin, ve ek olarak giyim grubu genelinin, Nisan 2025 dönemindeki aylık ve yıllık bazlı fiyat değişim oranları gözlemlenmektedir.

Giyim grubu genelinde yıllık ortalama %19,3 fiyat artışı gözlemlenirken, bir önceki aya kıyasla %2,6 düşüş yaşandı. Erkek çorap kategorisi ürün fiyatları yıllık bazda %38, aylık bazda ise %1,7 arttı. Çocuk pantolon kategorisi ürün fiyatları ise geçen yılın aynı dönemine göre %16,7 artarken, bir önceki aya kıyasla %1,9 düştü.

▶ Grafik 4. Seçili Giyim Grubu Ürünlerinin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Nisan 2025

Çamaşır temizlik & bakım ürünlerinde fiyatlar bir yılda tam %68,1 arttı.

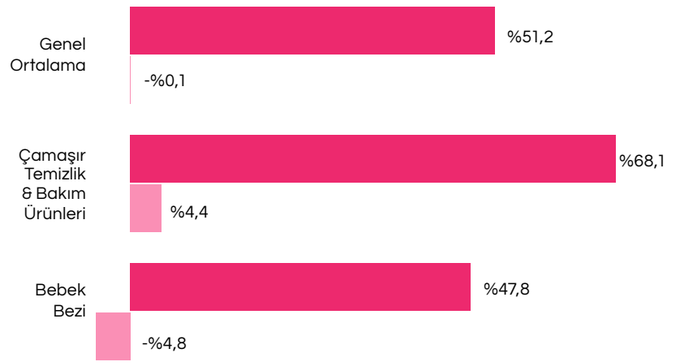
Grafikte kişisel bakım, temizlik & sağlık grubunda incelenen ürünler arasından seçilen 2 tanesinin, ve ek olarak bu ürün grubu genelinin, Nisan 2025 dönemindeki aylık ve yıllık bazlı fiyat değişim oranları gözlemlenmektedir.

Kişisel bakım, temizlik & sağlık grubu genelinde yıllık ortalama %51,2 fiyat artışı gözlemlenirken, bir önceki aya kıyasla %0,1 düşüş yaşandı. Çamaşır temizlik & bakım kategorisi ürün fiyatları yıllık bazda %68,1, aylık bazda ise %4,4 arttı. Bebek bezi fiyatları ise geçen yılın aynı dönemine göre %47,8 artarken, bir önceki aya kıyasla %4,8 düştü.

▶ Grafik 5. Kişisel Bakım, Temizlik & Sağlık Grubundan Seçili Ürünlerin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Nisan 2025

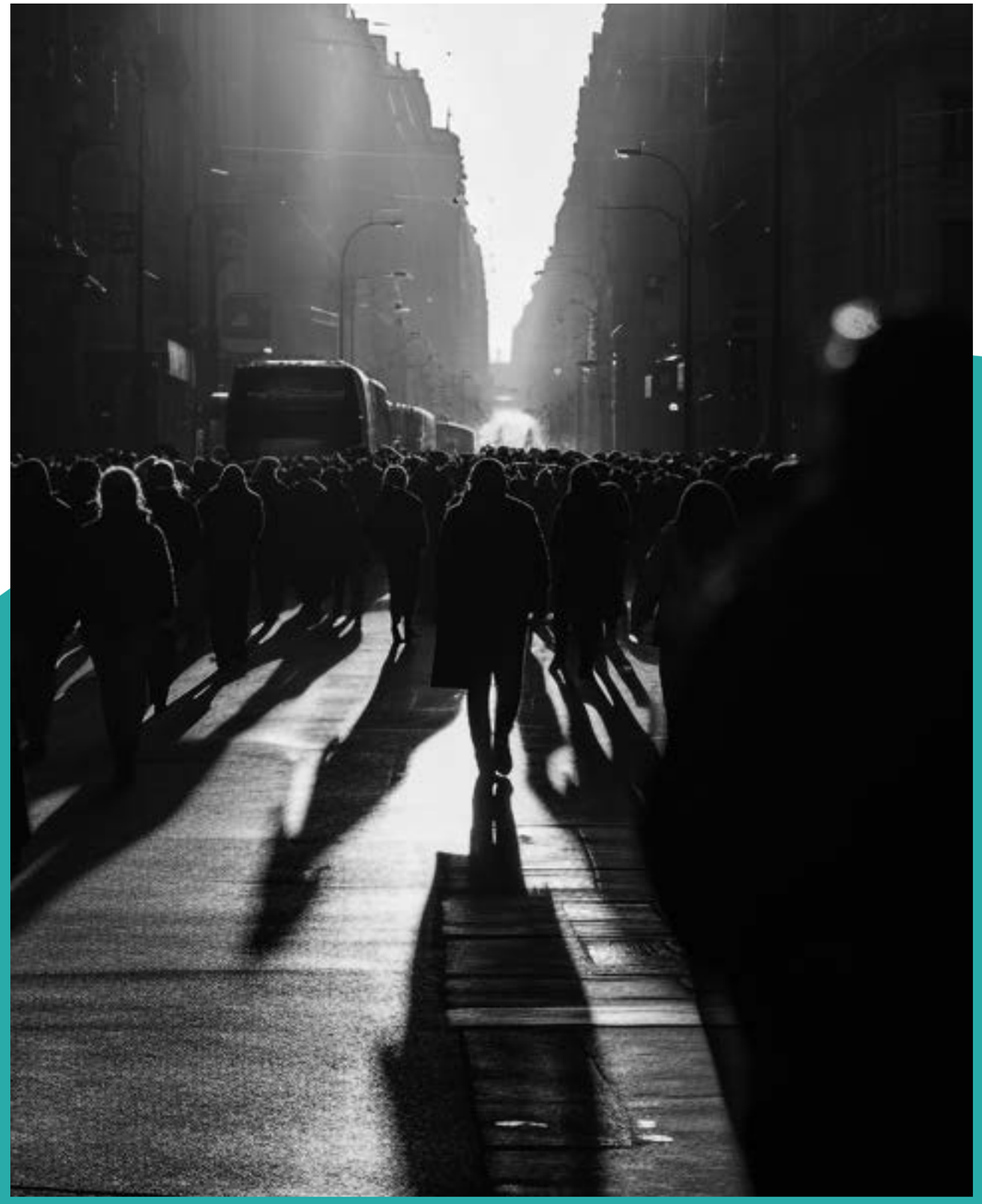
Yaşam Maliyeti Metodolojisi

İstanbul Planlama Ajansı tarafından yürütülen "İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması" kapsamında İstanbul'daki haneleri temsil etmek üzere seçilen 1.600 hanenin temel harcamaları bir ay süreyle her gün izlenerek bilimsel metotlarla veriler toplanmış ve detaylı biçimde derlenmiştir. Böylelikle 10 ana başlıkta toplam 321 maddeden oluşan sepet için fiyat, miktar ve tür verilerinden hareketle harcama gruplarının ağırlıkları uzamanlar ve akademisyenlerin katılımı ile saptanmış ve harcama yapılan yer (mağaza, market, pazar vb.) bilgileri derlenmiştir. Bu maddelerden hane tüketiminin %81,4'üne karşılık gelen 189 ürünün, araştırmada tespit edilen harcama yapılan yerlere göre yıllık fiyat değişimleri takip edilmiştir. Ortalama bir hanenin yaşam maliyeti hesaplanırken her hanenin giderleri OECD'nin Eşdeğerlik Ölçeği kullanılarak oluşturulan katsayılar vasıtasıyla eşdeğer ferdi maliyetlere dönüştürülmüştür. Son olarak, 4 kişilik (2 yetişkin, 2 çocuk) bir ailenin yaşam maliyeti eşdeğer ferdi maliyetler üzerinden hesaplanmıştır.

2.

Bölüm

Gündem Araştırmaları

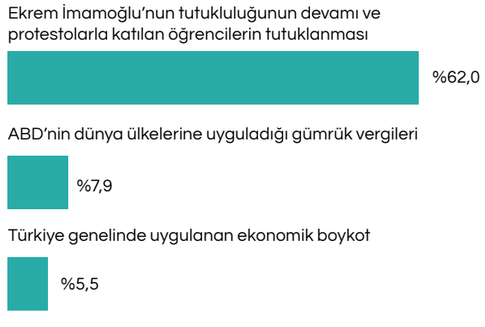

2.1 Nisan Gündemi

Nisan ayının Türkiye gündemi Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması ile Amerika'nın dünya ülkelerine uyguladığı gümrük vergileri oldu.

Paragraf: Katılımcıların %62'si başlıca gündemlerinin Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması olduğunu belirtti. İkinci sırada %7,9 ile ABD'nin dünya ülkelerine uyguladığı gümrük vergileri, üçüncü sırada ise %5,5 ile Türkiye genelinde yapılan ekonomik boykot yer aldı.

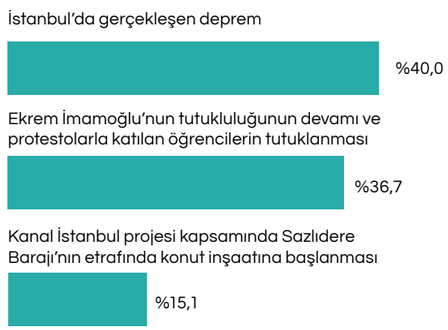
▶ Grafik 1. Nisan ayında Türkiye'nin en önemli gündemi nedir?

Nisan ayında İstanbul'un gündemi 23 Nisan günü gerçekleşen deprem, Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması oldu.

Katılımcıların %40'ı Nisan ayında İstanbul'da gerçekleşen depremi İstanbul'un en önemli gündemi olarak gördüğünü belirtti. İkinci sırada %36,7 ile Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması, üçüncü sırada ise %15,1 ile Kanal İstanbul Projesi kapsamında Sazlıdere Barajı'nın etrafına konut inşaatına başlanması yer aldı.

▶ Grafik 2. Nisan ayında İstanbul'un en önemli gündemi nedir?

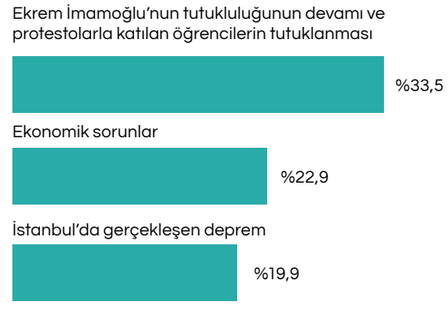

Nisan ayının ev içi gündemi Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı, protestolara katılan öğrencilerin tutuklanması ve ekonomik sorunlar oldu.

Katılımcıların %33,5'i evlerinde en çok Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve protestolara katılan öğrencilerin tutuklanmasının, %22,9'u ise ekonomik sorunların konuşulduğunu belirtti. Üçüncü sırada %19,9 ile 23 Nisan günü gerçekleşen deprem yer aldı.

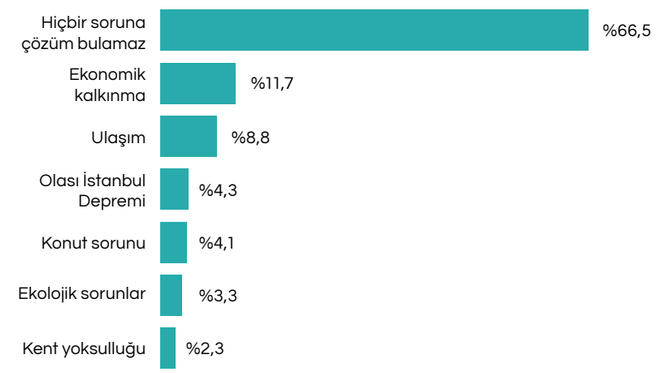
▶ Grafik 3. Nisan ayında ev ve aile içinde en önemli gündeminiz neydi; en çok ne konuşuldu, ne tartışıldı?

Katılımcıların %66,5'i Kanal İstanbul projesinin İstanbul'un mevcut hiçbir sorununa çözüm olmayacağını belirtti.

Katılımcıların %66,5'i Kanal İstanbul projesinin İstanbul'un sorunlarının çözümüne katkıda bulunmayacağını belirtirken, %11,7'si ekonomik kalkınmaya, %8,8'i ise ulaşım sorununun çözümüne katkıda bulunacağını belirtti. Üst sosyoekonomik seviyeye ait grubun %92,5'i Kanal İstanbul projesinin hiçbir soruna çözüm sunamayacağını belirtirken orta sosyoekonomik seviyede bu oran %66,6, alt sosyoekonomik seviyede ise %60,5 oldu.

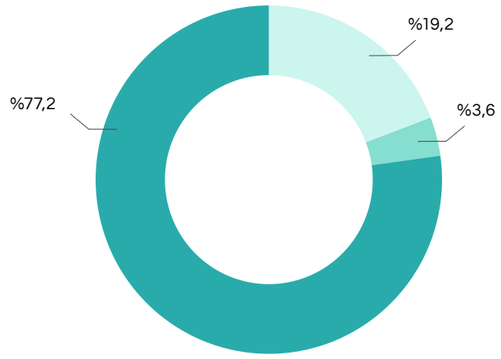
▶ Grafik 4. Sizce Kanal İstanbul projesi uygulandığı takdirde İstanbul'un hangi sorununun/sorunlarının çözümüne katkıda bulunur?

İstanbulluların %77,2'si Kanal İstanbul projesini desteklemediğini belirtti.

Katılımcıların %19,2'si Kanal İstanbul projesini desteklediğini belirtirken, %77,2'si desteklemediğini, %3,6'sı ise konuyla ilgili fikrinin olmadığını belirtti. Sosyoekonomik seviye arttıkça Kanal İstanbul projesini desteklemeyenlerin oranında artış görüldü.

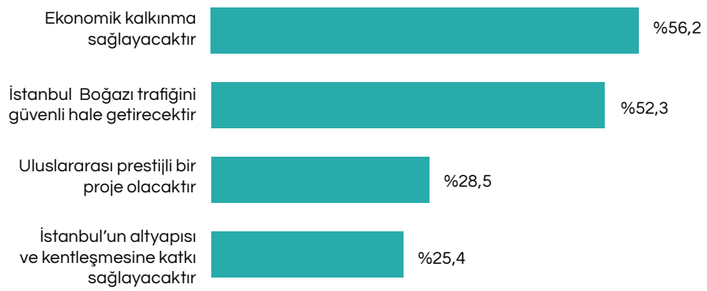
▶ Grafik 5. Kanal İstanbul projesini destekliyor musunuz?

Desteklediğini belirten katılımcıların %56,2'si Kanal İstanbul projesinin ekonomik kalkınma sağlayacağını belirtti.

Desteklediğini belirten %19,2'lik kesimin desteklemesindeki en önemli sebepler arasında ilk sırada %56,2 ile ekonomik kalkınma sağlayacağına ilişkin görüşler yer alırken, %52,3 ile İstanbul Boğazı trafiğini güvenli hale getireceği yönündeki görüşler ikinci sırada yer aldı.

▶ Grafik 6. Kanal İstanbul'u desteklemenizin en önemli 2 sebebini öğrenebilir miyim?

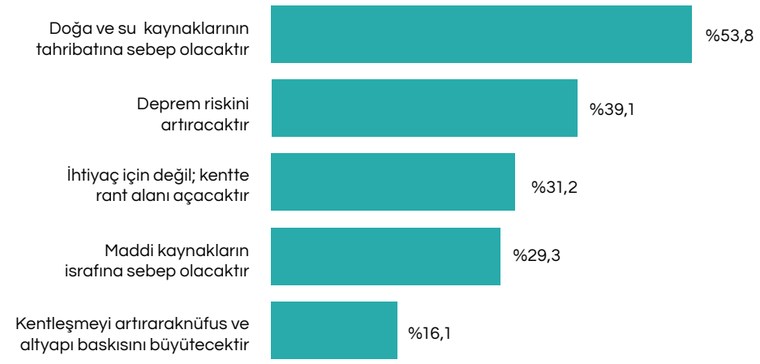

Desteklemediğini belirten katılımcıların %53,8'i Kanal İstanbul Projesi'nin doğa ve su kaynaklarının tahribatına sebep olacağını belirtti.

Desteklemediğini belirten %77,2'lik kesim ise desteklememesindeki en önemli sebepleri %53,8 ile doğa tahribatına sebep olacağı ve %39,1 ile deprem riski oluşturacağı şeklinde belirtti.

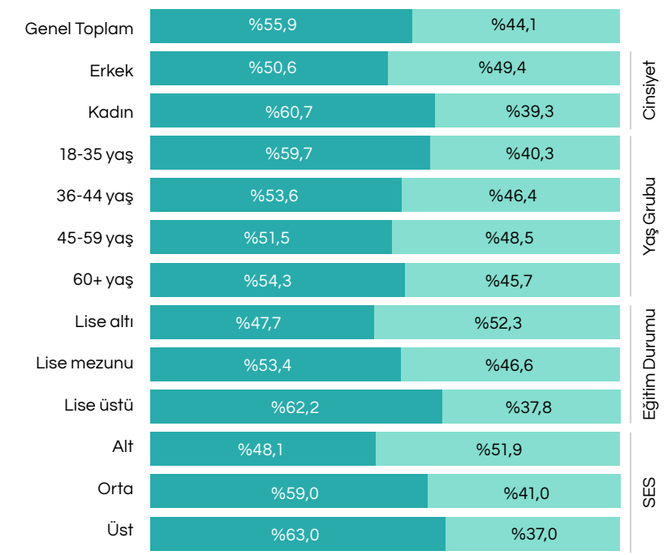
▶ Grafik 7. Kanal İstanbul'u desteklememenizin en önemli 2 sebebini öğrenebilir miyim?

Katılımcıların %55,9'u yaşadığı bölgede deprem sonrası resmi toplanma alanının yerini bildiğini belirtti.

Katılımcıların %44,1'i ise resmi toplanma alanının yerini bilmediğini belirtti. 18-35 yaş arası katılımcıların %59,7'si resmi toplanma alanının yerini bildiğini belirtti. Sosyoekonomik seviye arttıkça resmi toplanma alanı bilinirliğinde artış görüldü. Kadınların %60,7'si, erkeklerin ise %50,6'sı yaşadığı bölgede deprem sonrası resmi toplanma alanının yerini bildiğini belirtti.

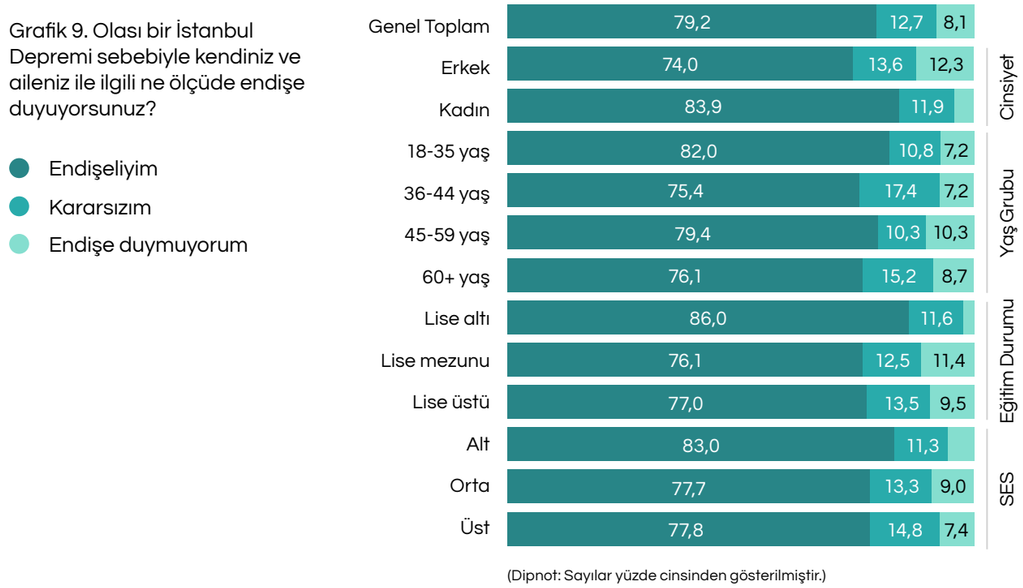
▶ Grafik 8. Yaşadığınız bölgede deprem sonrası resmi toplanma alanınızın neresi olduğunu biliyor musunuz?

Katılımcıların %79,2'si olası İstanbul Depremi sebebiyle kendisi ve ailesi hakkında endişeli olduğunu belirtti.

Katılımcıların %79,2'si endişeli olduğunu, %12,7'si kararsız olduğunu, %8,1'i ise endişe duymadığını belirtti. Erkeklerin %74'ü, kadınların %83,9'u olası İstanbul Depremi sebebiyle kendisi ve ailesi hakkında endişeli olduğunu belirtti. Alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %83'ü, orta sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %77,7'si, üst sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %77,8'i olası İstanbul Depremi sebebiyle kendisi ve ailesi hakkında endişeli olduğunu belirtti. Yaş gruplarına göre bakıldığında en kaygılı grubun %82 ile 18-35 yaş arası gençler olduğu görüldü. Yaşadığı binayı deprem açısından güvensiz gören katılımcıların %89,3'ü endişeli olduğunu belirtti.

▶ Grafik 9. Olası bir İstanbul Depremi sebebiyle kendiniz ve aileniz ile ilgili ne ölçüde endişe duyuyorsunuz?

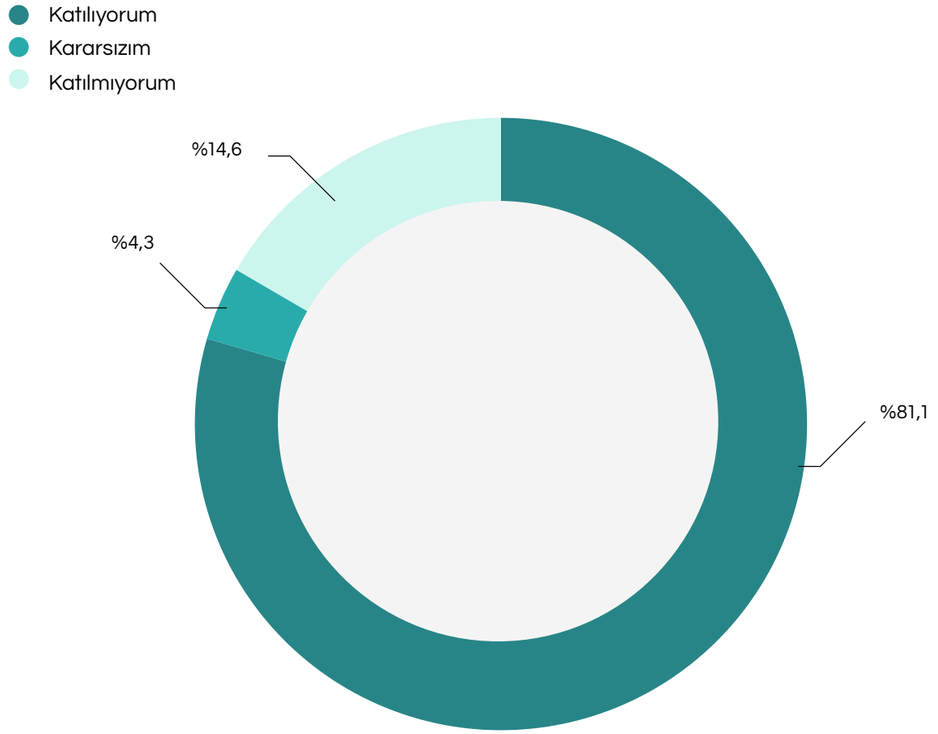

(Dipnot: Sayılar yüzde cinsinden gösterilmiştir.)

Katılımcıların %81,1'i maddi koşulları el verdiği takdirde deprem açısından daha güvenli bir konuta çıkmak istediğini belirtti.

Katılımcıların %81,1'i maddi koşulları el verdiği takdirde deprem açısından daha güvenli bir konuta çıkmak istediğini belirtirken, %4,3'ü kararsız olduğunu, %14,6'sı ise bu görüşte olmadığını belirtti. Sosyoekonomik seviye düştükçe maddi koşulları el verdiği taktirde deprem açısından daha güvenli bir konuta çıkmak istediğini belirtenlerin oranında artış görüldü.

▶ Grafik 10. "Maddi koşullarım el verse daha güvenli bir konuta taşınmak isterim." ifadesine katılım düzeyinizi belirtiniz.

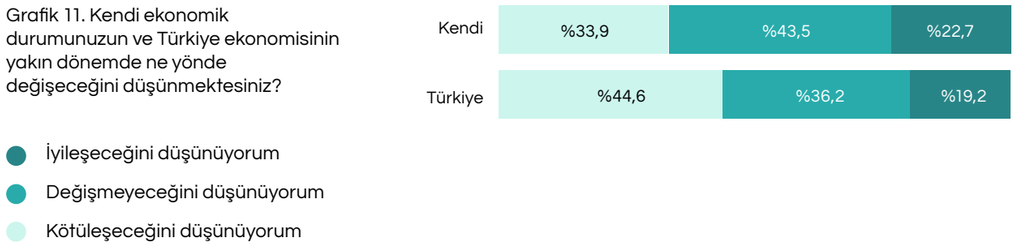

2.2 Ekonomi

Katılımcıların %19,2'si Türkiye ekonomisinin, %22,7'si ise kendi ekonomisinin iyileşeceğini düşündüğünü belirtti.

Nisan ayında katılımcıların %19,2'si Türkiye ekonomisinin iyileşeceğini düşündüğünü belirtirken %36,2'si değişmeyeceğini, %44,6'sı kötüleşeceğini öngördü. Kendi ekonomik durumunu değerlendiren katılımcıların %22,7'si iyileşeceği, %43,5'i değişmeyeceği, %33,9'u kötüleşeceği öngörüsünde bulundu. Geçen ay ise katılımcıların %27,2'si Türkiye ekonomisinin, %29,3'ü ise kendi ekonomik durumunun iyi yönde değişeceğini umduğunu belirtmişti.

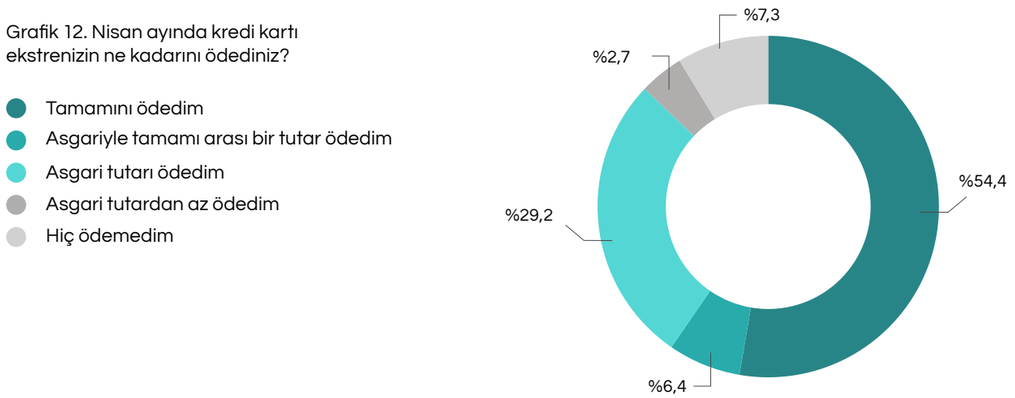
▶ Grafik 11. Kendi ekonomik durumunuzun ve Türkiye ekonomisinin yakın dönemde ne yönde değişeceğini düşünmektesiniz?

Katılımcıların %29,2'si kredi kartı borcunun asgari tutarını ödeyebildiğini belirtti.

Kredi kartı kullananların %54,4'ü aylık kredi kartı borcunun tamamını, %29,2'si ise borcun asgari tutarını ödeyebildiğini belirtti. %6,4'ü asgari tutar ile borcun tamamı arasında bir miktarda, %2,7'si asgariden az miktarda ödeme yapabildiğini belirtirken, %7,3'ü ise kredi kartı borcunu hiç ödeyemediğini ifade etti. Alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %33,3'ü kredi kartı borcunun asgari tutarını ödeyebildiğini belirtirken %9,8'i hiç ödeyemediğini belirtti.

▶ Grafik 12. Nisan ayında kredi kartı ekstrenizin ne kadarını ödediniz?

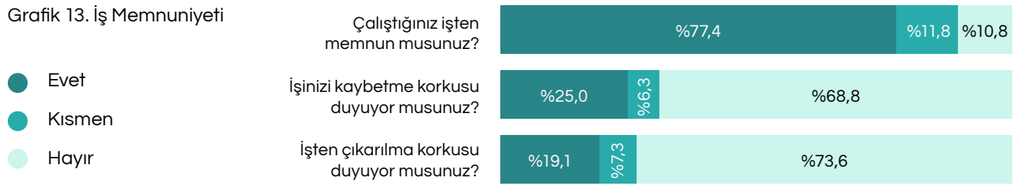

2.3 Sosyal Yaşam

Çalışanların %77,4'ü çalıştığı işten memnun olduğunu belirtti.

Katılımcıların %77,4'ü çalıştığı işten memnun olduğunu, %11,8'i kısmen memnun olduğunu, %10,8'i memnun olmadığını belirtti. Kendi işinde çalışan katılımcıların %25'i işini kaybetme korkusu duyduğunu, %6,3'ü kısmen korku duyduğunu, %68,8'i ise işini kaybetme korkusu duymadığını belirtti. Maaşlı çalışan katılımcıların %19,1'i işten çıkarılma korkusunu duyduğunu, %7,3'ü kısmen korku duyduğunu, %73,6'sı ise işten çıkarılma korkusu duymadığını ifade etti.

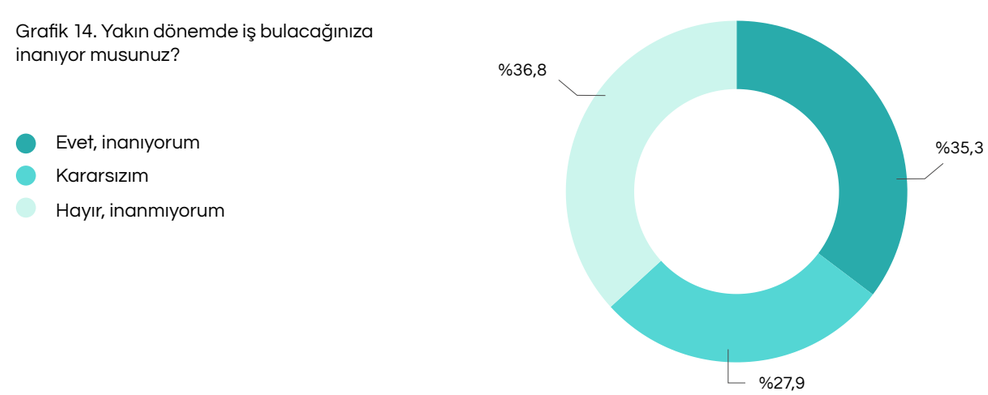
▶ Grafik 13. İş Memnuniyeti

Katılımcıların %35,3'ü yakın zamanda iş bulabileceğini düşündüğünü belirtti.

Soru öğrencilere ve iş arayan ama bulamadığını belirtenlere sorulmuştur. Katılımcıların %35,3'ü yakın zamanda iş bulacağına inanırken, %36,8'i inanmadığını, %27,9'u ise kararsız olduğunu belirtti. Öğrencilerin %40'ı yakın zamanda iş bulabileceğini düşünürken, iş arayıp bulamayan katılımcıların %30'u yakın dönemde iş bulabileceğini belirtti.

▶ Grafik 14. Yakın dönemde iş bulacağınıza inanıyor musunuz?

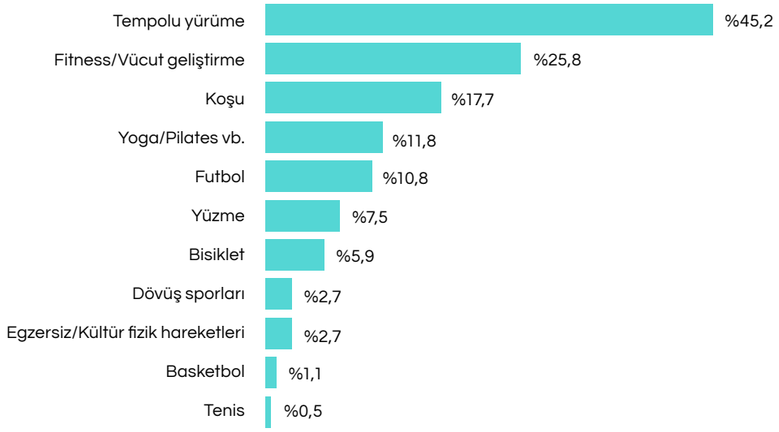

Nisan ayında katılımcıların %24,8'i düzenli spor yaptığını belirtti.

Katılımcıların %24,8'i düzenli spor aktivitesi yaptığını belirtti. Alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %17'si, orta sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %27,9'u, üst sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların ise %28,3'ü düzenli spor yaptığını belirtti. Ocak ayında düzenli spor yapan katılımcıların oranı %28,4 idi.

Düzenli spor yapan katılımcıların spora haftada ortalama 4 saat 20 dakika ayırdığı görüldü. Katılımcıların %45,2'si tempolu yürüme, %25,8'i fitness, %17,7'si ise koşu yaptığını belirtti.

▶ Grafik 15. Nisan ayında düzenli olarak hangi spor aktivitelerini yaptınız?

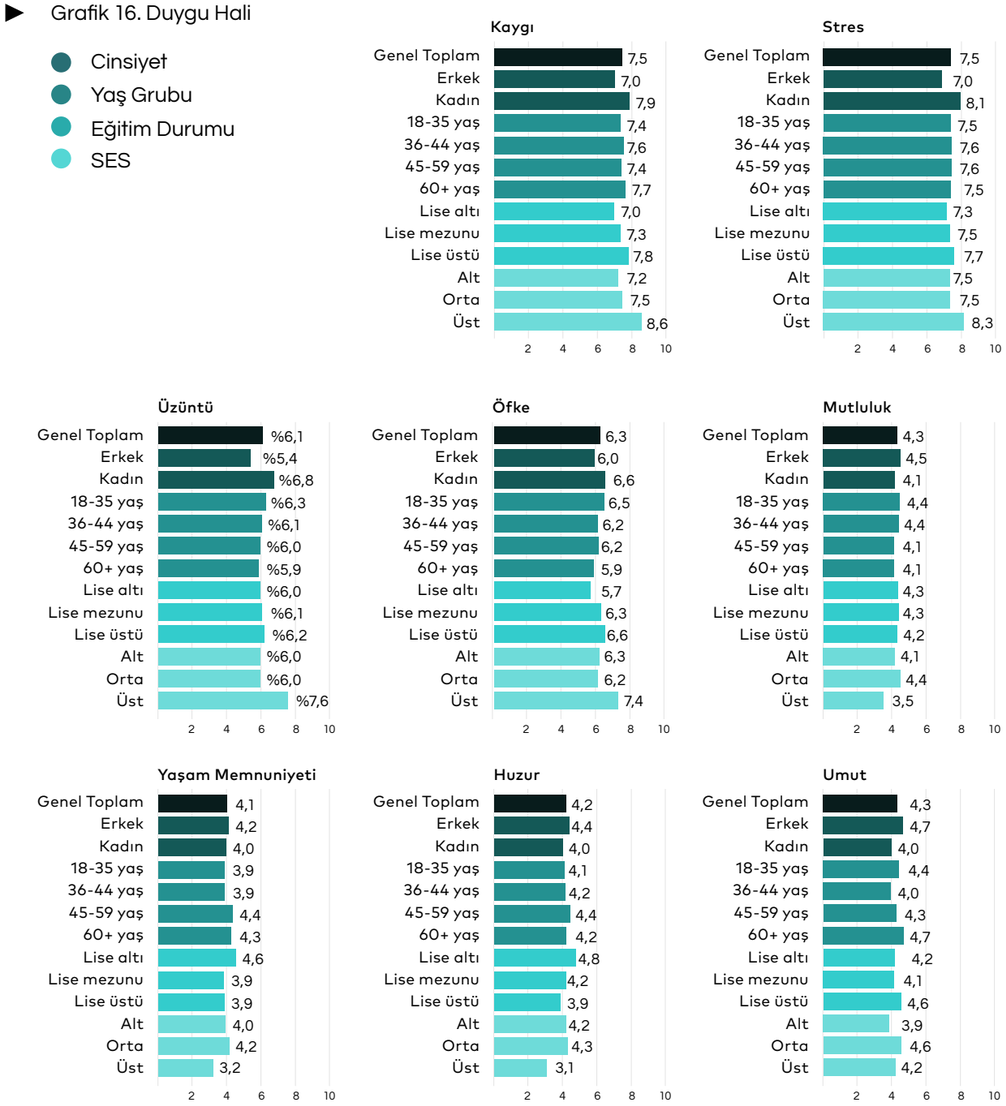

İstanbulluların stres seviyesi 7,5; mutluluk seviyesi 4,3 olarak ölçüldü.

Katılımcılara Nisan ayındaki duygu halleri soruldu ve 10 üzerinden değerlendirmeleri istendi. İstanbulluların ortalama stres seviyesi 7,5 olarak ölçülürken, kaygı seviyesi 7,5 olarak ölçüldü. Nisan ayındaki yaşam memnuniyeti 4,1 olurken, mutluluk seviyesi ise 4,3 olarak ölçüldü. Mart ayına göre katılımcıların stres seviyesinin 1 puan arttığı görüldü. Üst sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların kaygı puanı 8,6 stres puanı 8,3 olarak ölçüldü. Kadınların kaygı/stres puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görüldü. Yaş gruplarına göre bakıldığında en üzgün ve öfkeli grubun 18-35 yaş arası gençler olduğu görüldü.

Katılımcıların geleceğe ilişkin umutluluk düzeyi ise 4,3 olarak ölçüldü. Alt sosyoekonomik seviyeye ait katılımcıların umut düzeyinin 3,9 olduğu görüldü. Yaş gruplarına göre bakıldığında en umutsuz grubun 4,0 puan ile 36-44 yaş grubu olduğu görüldü.

▶ Grafik 16. Duygu Hali

- Cinsiyet
- Yaş Grubu
- Eğitim Durumu
- SES

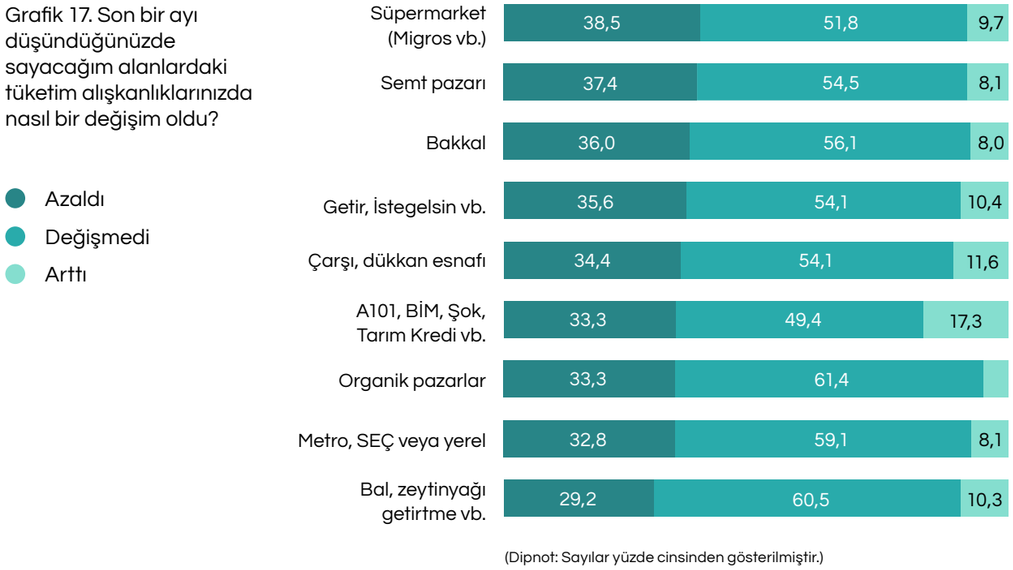

2.4 Tüketim Alışkanlıkları

Nisan ayında indirim marketleri ve çarşı esnafından alışverişler bir önceki aya göre artış gösterdi.

Katılımcılara hanelerinin gıda ve temel ihtiyaçlarını karşıladıkları alışveriş alanları soruldu. Katılımcıların %17,3'ü indirim marketlerini, %11,6'sı çarşı esnafını geçen aya göre daha fazla tercih ettiğini belirtti. Süpermarket ve semt pazarını tercih edenlerin oranında ise düşüş görüldü. Üst sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %45,3'ü süpermarketi bir önceki aya göre daha az tercih ettiğini belirtti. Sosyoekonomik seviye arttıkça çarşı esnafı alışverişinin arttığını belirtenlerin oranında artış görüldü.

▶ Grafik 17. Son bir ayı düşündüğünüzde sayacağım alanlardaki tüketim alışkanlıklarınızda nasıl bir değişim oldu?

(Dipnot: Sayılar yüzde cinsinden gösterilmiştir.)

Gündem Araştırmaları Metodolojisi

Bu araştırma kapsamında Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) yöntemi kullanılarak 752 kişi ile görüşülmüştür. Katılımcılar, eğitim, meslek ve gelir düzeyine bağlı olarak 8 kategoriyi içeren sosyoekonomik statü (SES) düzeyinden üst (A+, A), üst-orta (B+, B), alt-orta (C+, C) ve alt (D ve E) statülerine göre belirlenmiştir.

Araştırmaya katılanların %50,5'ini kadın, %49,5'ini erkek katılımcılar oluşturmuştur. Katılımcıların %42,1'ini 18-35 yaş aralığındaki, %22,4'ünü 36-44 yaş aralığındaki, %14'ünü 45-59 yaş aralığındaki, %21,6'sını ise 60 yaş ve üzeri kişiler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılanların, %26,1'i lise altı, %30,5'i lise mezunu, %43,4'ü lise üstü eğitim seviyesine sahip olduğunu belirtmiştir.

3.

Bölüm

Tematik Dosya

Finansal Durum ve Tüketim Alışkanlıkları

İstanbul'da Hanelerin Finansal Durumu: Tüketim ve Tasarruf Davranışlarının Anatomisi

Ekonomik göstergeler, çoğu zaman toplumun gündelik hayatına nüfuz etmeden önce teknik tablolarda, grafiklerde ya da para politikası metinlerinde şekillenir. Ancak ekonomik krizin gerçek etkisi, hanelerin evlerini ısıtma kapasitesinde, çocukların beslenme düzeninde ya da bir ailenin yıllık tatil planı yapamamasında kendini gösterdiğinde, artık yalnızca iktisatçıların değil, kent yöneticilerinin ve politika yapıcılarının da öncelikli gündem maddesine dönüşür. İstanbul Barometresi Nisan 2025 tematik araştırması, tam da bu kırılma noktasında, hanelerin finansal durumuna ve tüketim alışkanlıklarına ilişkin çarpıcı bir görünüm sunuyor.

Bu araştırma, İstanbul'un sosyoekonomik yapısını yansıtacak biçimde örneklenen 752 kişiyle yapılan görüşmelere dayanıyor. Katılımcıların beyanları üzerinden şekillenen bulgular, Türkiye ekonomisinin içinden geçtiği daralma sürecinin İstanbul ölçeğinde nasıl bir etkide bulunduğunu, kentteki maddi yoksunluk biçimlerini, tasarruf davranışlarını ve ekonomik beklentileri ortaya koyuyor.

Gelir Dağılımında Derinleşen Algı: Yoksullaşmanın Normalleşmesi

Araştırmaya katılanların %58,5'i, son bir yılda hane gelirlerinin kötüleştiğini ifade ediyor. Bu oran, düzenli geliri olmayan hanelerde %77,9'a kadar yükseliyor. Katılımcıların %51,1'i kendilerini toplumda ekonomik olarak alt sınıfta konumlandırıyor. Bu veriler, yalnızca mevcut gelir düzeyine ilişkin değil, aynı zamanda toplumsal hiyerarşideki yer algısına dair de belirgin bir kayma yaşandığını gösteriyor. Özellikle 60 yaş üzeri bireylerin %64,9'u kendilerini ekonomik olarak alt düzeyde tanımlıyor; bu da yaşlı nüfusun ekonomik güvencesizlikle karşı karşıya olduğunu açık biçimde ortaya koyuyor.

Bu algısal yoksullaşma, gündelik hayatta karşılaşılan maddi güçlüklerle pekişiyor. Katılımcıların %69,1'i sosyal etkinliklere katılamadığını, %65,4'ü şehir dışı tatil yapamayacağını, %55,1'i ise giyim ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayamadığını belirtiyor. Kış aylarında evi yeterince ısıtamayanların oranı %43,4. Bu veriler, öznel yoksulluk göstergelerinin yapısal hale geldiğine işaret ediyor.

Ekonomik Politikalara Güvensizlik: Gerçeklik ile Resmiyet Arasındaki Uçurum

Katılımcıların %72,5'i Türkiye'deki ekonomi politikalarından memnun olmadığını belirtiyor. Üst sosyoekonomik gruplarda bu memnuniyetsizlik daha da belirginleşiyor. Yine aynı şekilde, %85,2'lik bir kesim, resmi enflasyon oranlarının ürün fiyatlarındaki değişimi yansıtmadığını düşünüyor. Bu, yalnızca ekonomik bir sorunsal değil; kamusal bilgiye ve kurumsal güvene dair bir kırılmanın da habercisi. Devletin ekonomik verilerine güvenin bu ölçüde sarsılması, iktisadi karar alma süreçlerini doğrudan etkileyen bir unsur haline geliyor.

Tasarruf, Planlama ve Kırılganlık

Katılımcıların yalnızca %12,7'si her ay düzenli birikim yapabildiğini ifade ediyor. %61'lik bir kesim ise hiçbir şekilde tasarruf yapamadığını belirtiyor. Sağlık harcamaları gibi beklenmedik bir gider için kenarda birikimi olanların oranı sadece %30,2. Bu oran, ekonomik kriz karşısında hanelerin kırılganlığını net biçimde ortaya koyuyor. Ayrıca, yalnızca %13,8'lik bir kesim önümüzdeki bir yıl içinde büyük çaplı bir harcama planladığını ifade ediyor; bu da hem yatırım hem de tüketim eğilimlerinin zayıfladığına işaret ediyor.

Tüm bunlar, İstanbul'daki hanehalklarının uzun vadeli plan yapabilme kapasitesinin ciddi şekilde daraldığını gösteriyor. Mevcut konjonktürde, yalnızca bugünü yönetmek değil, yarını tasavvur etmek dahi geniş kesimler için mümkün değil.

Finansal Okuryazarlık ve Yatırım Davranışları

Katılımcıların %38,2'si finansal okuryazarlık seviyesini iyi olarak değerlendirirken, %13,1'i bu alanda kendini yetersiz görüyor. Erkeklerin kendine güveni kadınlara kıyasla daha yüksek. Yeni finansal araçlara yönelenlerin oranı %18,9; bunlar arasında en fazla tercih edilen araçlar borsa, kripto para ve altın olarak öne çıkıyor. Bu tablo, kriz dönemlerinde finansal risk alma davranışının nasıl şekillendiğine dair ipuçları sunuyor.

Katılımcıların %54'ü finansal kararlarını aile bireyleriyle birlikte alıyor. Bu durum, bireysel finansal karar alma kapasitesinin sınırlı olduğunu; ekonomik tercihlerin hâlâ kolektif normlar çerçevesinde şekillendiğini gösteriyor.

Tüketim Alışkanlıklarında Enflasyonun İzleri

Katılımcıların %52,9'u daha önce düzenli aldığı bir ürünü ya da hizmeti fiyat artışları nedeniyle bırakmak zorunda kaldığını belirtiyor. Gıda ürünleri (%59,5) ve giyim harcamaları (%37,2), bu anlamda en çok terk edilen kategoriler. Bu durum, özellikle alt gelir grubundaki bireylerin temel ihtiyaçlarını bile sürdürülebilir biçimde karşılayamadıklarına işaret ediyor.

Öte yandan, %46,2'lik bir kesim, fiyatların daha da artacağı öngörüsüyle bazı ürünleri erkenden satın aldığını ifade ediyor. Bu davranış biçimi, beklentilerin tüketim davranışlarına doğrudan yansıdığını ve rasyonel tüketici modelinden uzaklaşıldığını ortaya koyuyor. Enflasyon, yalnızca geçmişi değil, geleceği de ipotek altına alan bir psikolojiye dönüşmüş durumda.

Sonuç: Krizi Yönetmekten Fazlası Gerekli

Bu bulgular, İstanbul'da hanehalklarının ekonomik sıkışmışlıkla başa çıkma biçimlerinin, yalnızca gelir düzeyleriyle değil; aynı zamanda beklenti, bilgiye erişim, sosyoekonomik statü ve kurumsal güvenle de doğrudan ilişkili olduğunu gösteriyor. İstanbul Barometresi'nin bu tematik araştırması, ekonomik politikalara yön verirken yalnızca makro göstergelere değil, hane düzeyindeki gerçek deneyimlere odaklanmanın zorunluluğunu bir kez daha teyit ediyor.

Kentteki sosyal kırılganlıkların, yalnızca refah eşitsizliğiyle değil; aynı zamanda kurumsal güvensizlik, bilgi eksikliği ve ekonomik öngörü yetersizliğiyle derinleştiği bir dönemdeyiz. İstanbul'un geleceğini planlamak, bu kırılganlıkları tespit etmek ve müdahale araçlarını genişletmekle mümkün olabilir. Bu bağlamda, İstanbul Planlama Ajansı'nın bu tür veri temelli çalışmaları, yalnızca bir izleme aracı değil; aynı zamanda toplumsal adalet perspektifinden politika üretmenin temel taşıdır.

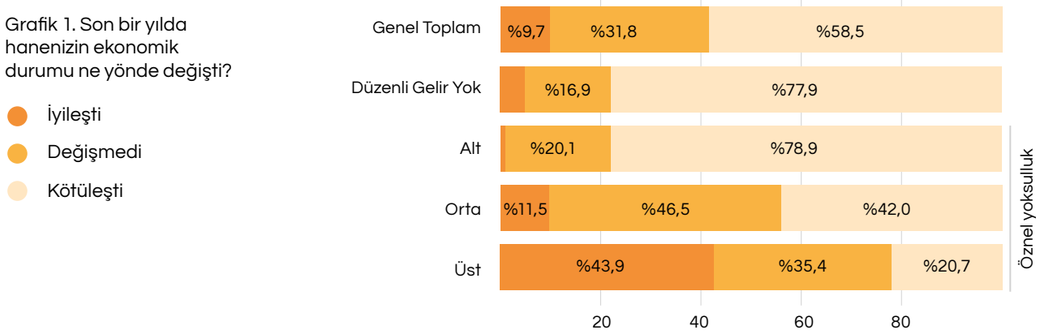
Doç. Dr. Özge Öner
Cambridge Üniversitesi

3.2 Ekonomik Durum Değerlendirmesi

Katılımcıların büyük bir kısmı (%58,5) son bir yılda hanelerinin ekonomik durumunun kötüleştiğini belirtti.

Katılımcıların %9,7'si son bir yılda ekonomik durumunun iyileştiğini, %31,8'i değişmediğini, %58,5'i ise kötüleştiğini ifade etti. Düzenli geliri olmayan hanelerin %77,9'u, ekonomik durumlarının bir önceki yıla göre kötüleştiğini bildirdi. Kendilerini ekonomik olarak düşük bir seviyede gören katılımcıların %78,9'u ekonomik durumlarının kötüye gittiğini belirtirken, üst seviyede görenlerin %20,7'si ekonomik durumlarının geçen yıla göre kötüleştiğini belirtti.

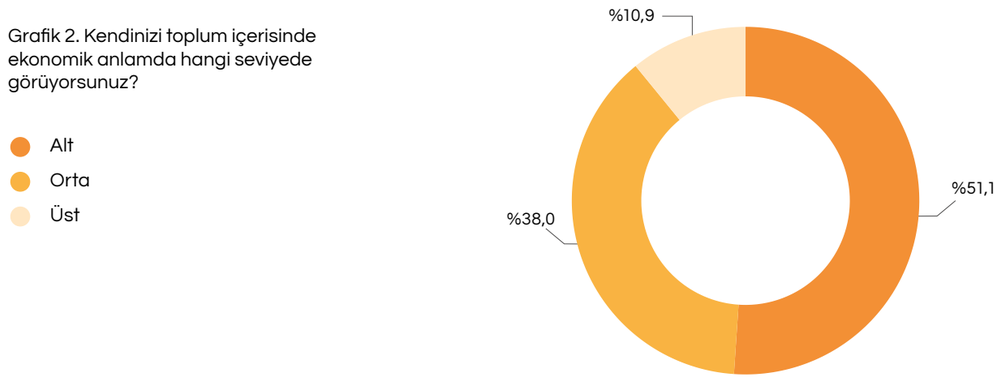
▶ Grafik 1. Son bir yılda hanenizin ekonomik durumu ne yönde değişti?

Katılımcıların %51,1'i kendini toplum içerisinde ekonomik anlamda alt ekonomik seviyede gördüğünü belirtti.

Katılımcıların %10,9'u kendilerini üst, %38'i orta, %51,1'i ise alt seviyede gördüğünü belirtti. 60 yaş ve üstü katılımcıların %64,9'u kendisini alt ekonomik seviyede gördüğünü belirtti.

▶ Grafik 2. Kendinizi toplum içerisinde ekonomik anlamda hangi seviyede görüyorsunuz?

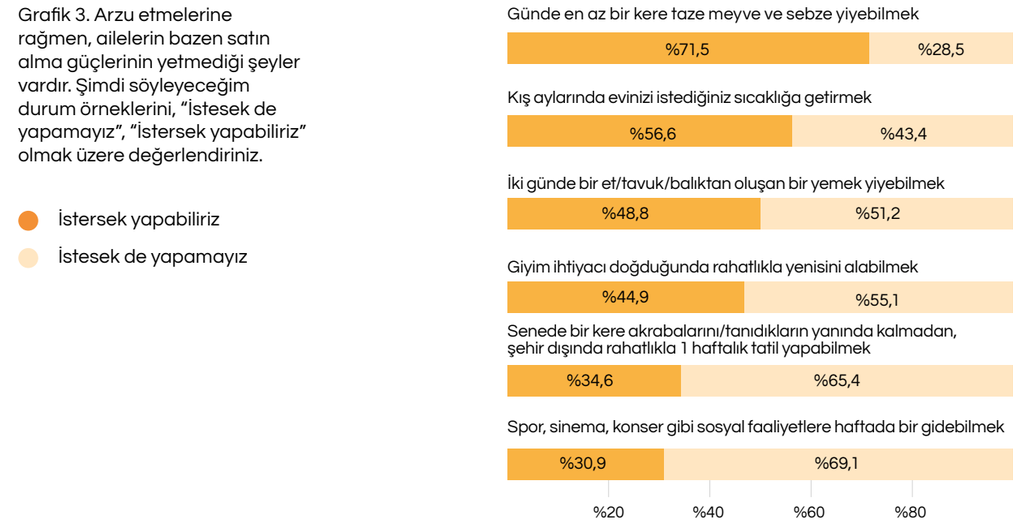

Katılımcıların %43,4'ü kış aylarında evlerini istedikleri gibi ısıtamadıklarını belirtti.

Katılımcıların %69,1'i maddi sebeplerden ötürü spor, sinema, konser gibi sosyal faaliyetlere haftada bir kez bile katılamayacağını belirtirken, %65,4'ü şehir dışında bir haftalık tatile gidemeyeceğini ve %55,1'i kıyafet ihtiyacı olduğunda rahatlıkla alamayacağını dile getirdi. Katılımcıların %43,4'ü kış aylarında evlerini istedikleri gibi ısıtamadıklarını belirtirken, bu oran alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcılar arasında %51,3 olarak gözlemlendi.

▶ Grafik 3. Arzu etmelerine rağmen, ailelerin bazen satın alma güçlerinin yetmediği şeyler vardır. Şimdi söyleyeceğim durum örneklerini, "İstesek de yapamayız", "İstersek yapabiliriz" olmak üzere değerlendiriniz.

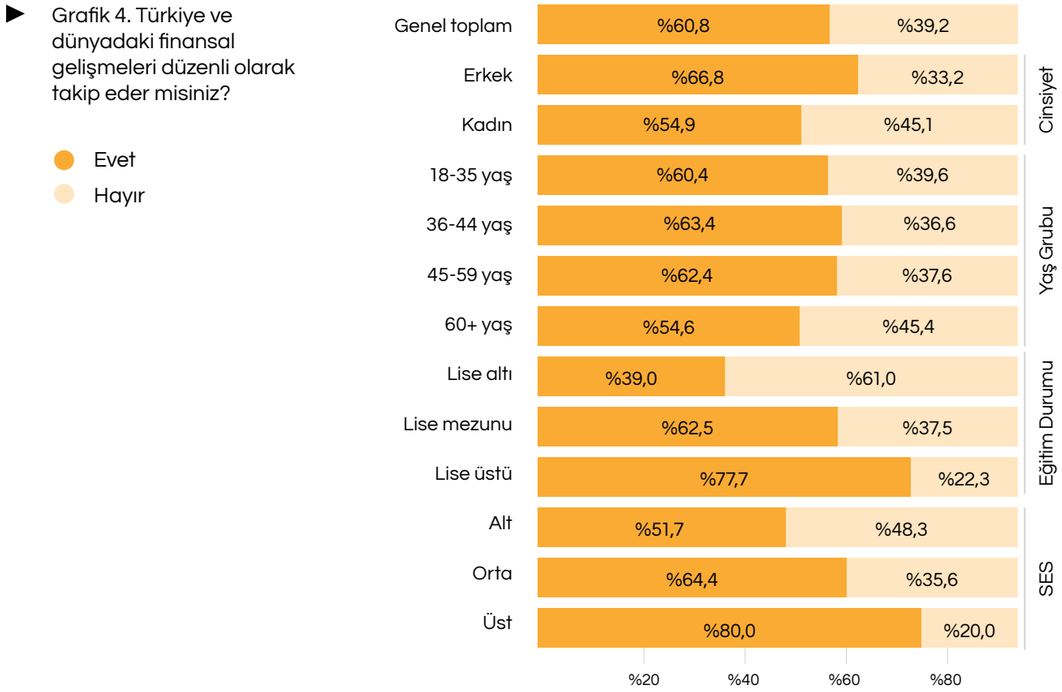

3.3 Türkiye Ekonomisi Hakkındaki Görüşler

Katılımcıların %60,8'i Türkiye ve dünyadaki finansal gelişmeleri düzenli olarak takip ettiğini belirtti.

Katılımcıların %60,8'i finansal gelişmeleri takip ederken, %39,2'si takip etmediğini belirtti. Sosyoekonomik seviyeye göre bakıldığında, üst sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %80'i, alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların ise %51,7'si finansal gelişmeleri takip etti. Kadınların %54,9'u finansal gelişmeleri takip ederken, erkeklerde bu oran %66,8 oldu. Eğitim seviyesi arttıkça finansal gelişmeleri düzenli olarak takip edenlerin oranında artış görüldü.

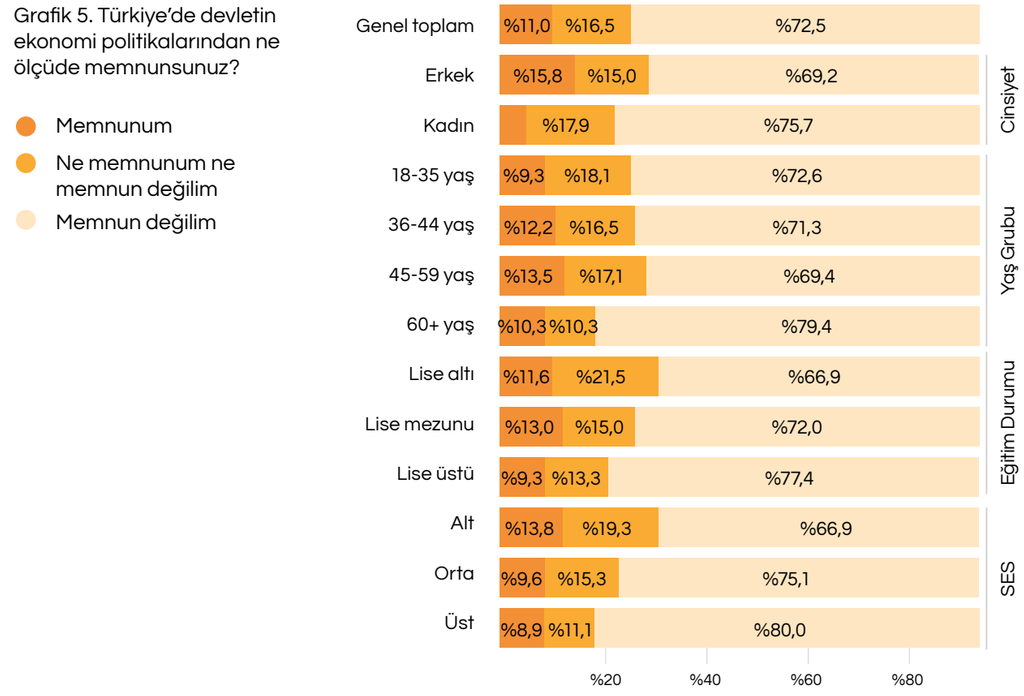
▶ Grafik 4. Türkiye ve dünyadaki finansal gelişmeleri düzenli olarak takip eder misiniz?

Katılımcıların %72,5'i Türkiye'deki ekonomi politikalarından memnun olmadığını belirtti.

Katılımcıların %11'i memnun olduğunu belirtirken, %16,5'i ne memnun olduğunu ne de memnun olmadığını, %72,5'i ise memnun olmadığını ifade etti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, Türkiye'nin ekonomik politikalarından memnuniyetsizlik duyan katılımcıların oranında artış gözlemlendi.

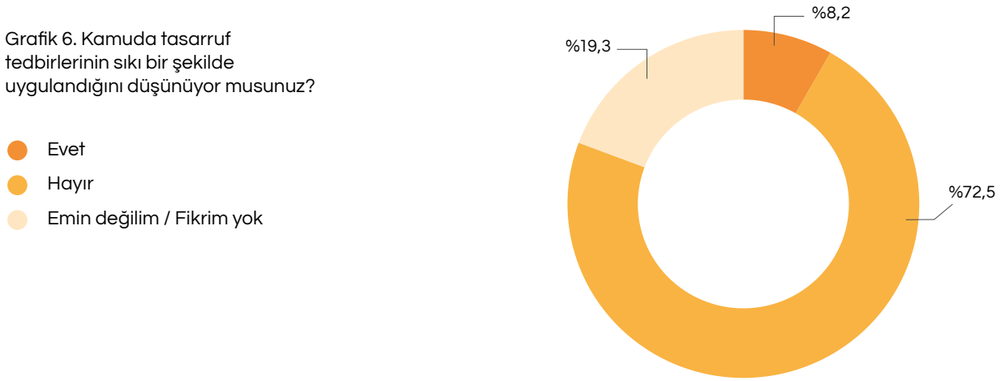
▶ Grafik 5. Türkiye'de devletin ekonomi politikalarından ne ölçüde memnunsunuz?

Katılımcıların %8,2'si kamuda tasarruf tedbirlerinin sıkı bir şekilde uygulandığını belirtti.

Katılımcıların %8,2'si kamu tasarruf tedbirlerinin sıkı bir şekilde uygulandığını düşünürken, %72,5'i uygulanmadığını ve %19,3'ü konu hakkında bir fikri olmadığını belirtti.

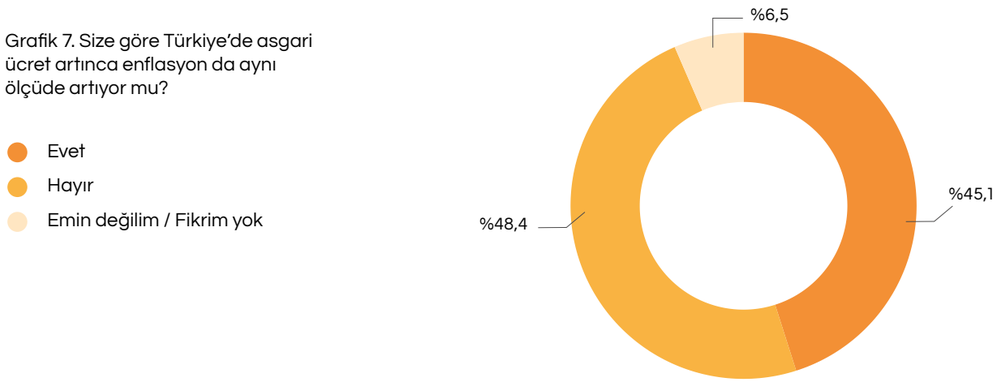
▶ Grafik 6. Kamuda tasarruf tedbirlerinin sıkı bir şekilde uygulandığını düşünüyor musunuz?

Katılımcıların %48,4'ü Türkiye'de asgari ücretin enflasyon oranında artmadığını belirtti.

Katılımcıların %45,1'i asgari ücretin enflasyon oranında arttığını, %48,4'ü artmadığını ve %6,5'i konu hakkında bilgi sahibi olmadığını ifade etti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, asgari ücretin enflasyon oranında arttığını düşünen katılımcıların oranında düşüş görüldü.

▶ Grafik 7. Size göre Türkiye'de asgari ücret artınca enflasyon da aynı ölçüde artıyor mu?

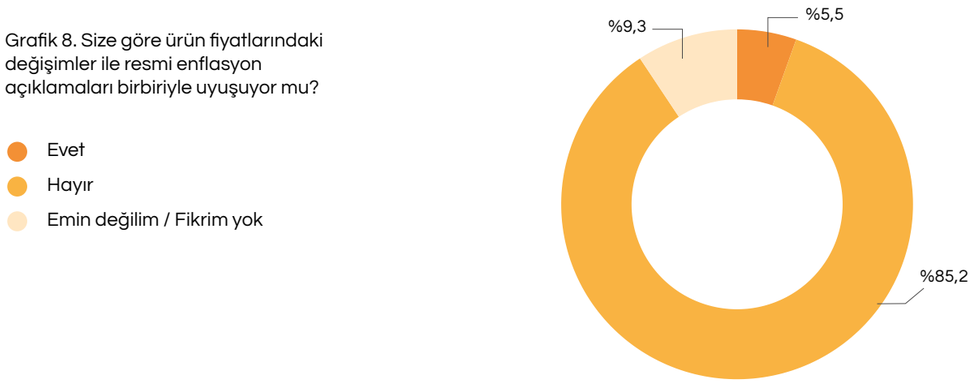

Katılımcıların %85,2'si ürün fiyatlarındaki değişimler ile resmi enflasyon açıklamalarının birbiriyle uyuşmadığını belirtti.

Katılımcıların %85,2'si uyuşmadığını, %5,5'i uyuştuğunu belirtirken, %9,3'ü bu konuda bir fikri olmadığını ifade etti. Üst sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %95,6'sı ürün fiyatlarındaki değişimler ile resmi enflasyon açıklamalarının birbiriyle uyuşmadığını belirtti.

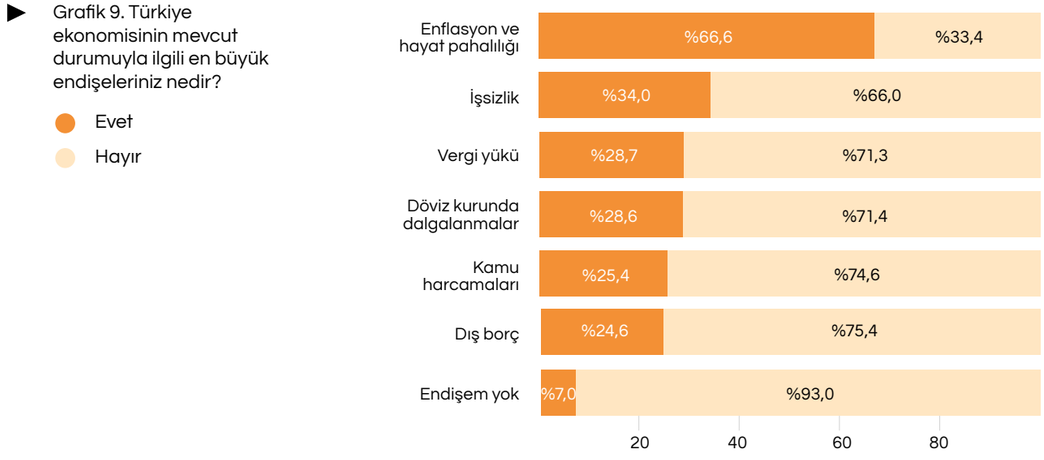
▶ Grafik 8. Size göre ürün fiyatlarındaki değişimler ile resmi enflasyon açıklamaları birbiriyle uyuşuyor mu?

Katılımcıların Türkiye ekonomisine yönelik en büyük endişesi %66,6 ile enflasyon ve hayat pahalılığı oldu. Bunu %34 ile işsizlik izledi.

Katılımcıların %66,6'sı enflasyon ve hayat pahalılığının, %34'ü işsizliğin, %28,7'si vergilerin Türkiye ekonomisine ilişkin en büyük endişelerinden olduğunu belirti.

▶ Grafik 9. Türkiye ekonomisinin mevcut durumuyla ilgili en büyük endişeleriniz nedir?

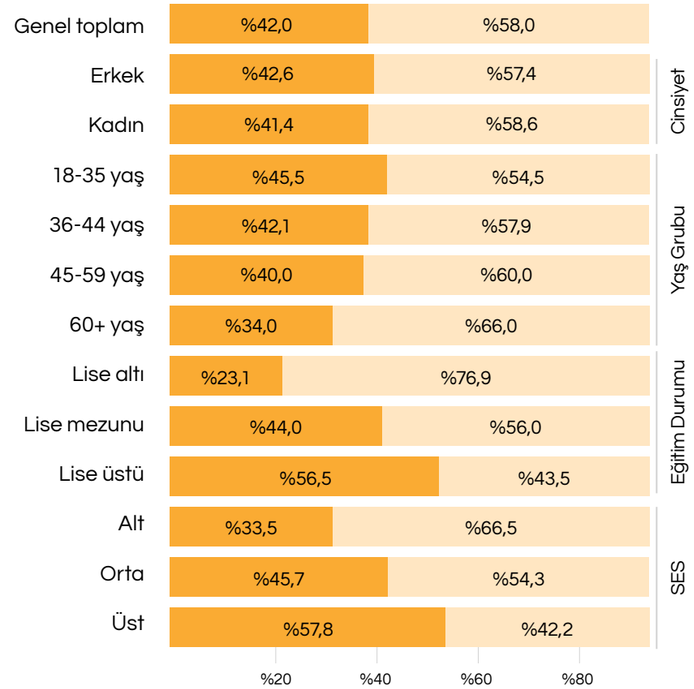

3.4 Finansal Durum

Katılımcıların %58'i aylık harcamalarını düzenli olarak kayıt altına alıp incelediği bir sisteme sahip olmadığını belirtti.

Katılımcıların %42'si ise aylık harcamalarını düzenli olarak kayıt altına aldığını ifade etti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, düzenli bir kayıt sistemi olanların oranında artış görüldü. Yaş gruplarına göre incelendiğinde, 18-35 yaş grubundaki katılımcıların %45,5'inin düzenli bir kayıt sistemi olduğu belirlendi.

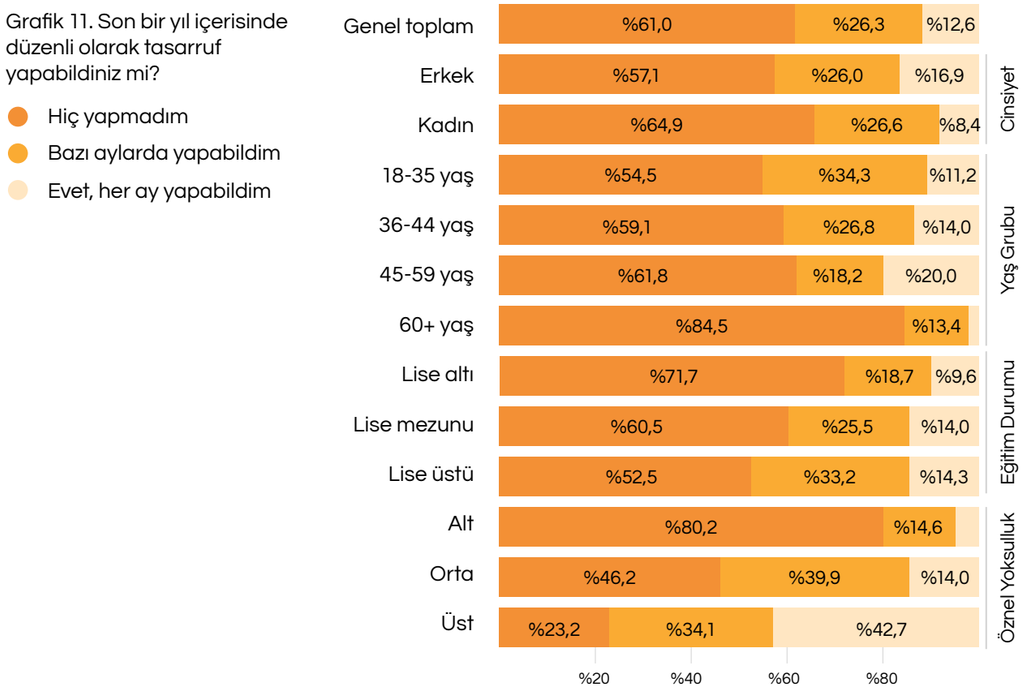
▶ Grafik 10. Aylık harcamalarınızı düzenli olarak kayıt altına alıp incelediğiniz bir sisteminiz var mı?

Katılımcıların %12,7'si düzenli olarak birikim yapabildiğini belirtti.

Katılımcıların %12,7'si her ay düzenli birikim yaptığını, %26,3'ü bazı aylarda yaptığını ve %61'i hiç birikim yapamadığını ifade etti. Yaş grubu arttıkça düzenli birikim yapamayanların oranı artarken, her ay düzenli birikim yapanların oranı en yüksek 45-59 yaş grubunda seyretti. Cinsiyete göre bakıldığında, erkeklerin kadınlardan daha fazla birikim yaptığı tespit edildi. Kendilerini alt sosyoekonomik seviyede tanımlayan katılımcıların %80,2'si birikim yapamadığını belirtirken, üst sosyoekonomik seviyede görenlerin %42,7'si her ay düzenli birikim yapabildiğini ifade etti.

▶ Grafik 11. Son bir yıl içerisinde düzenli olarak tasarruf yapabildiniz mi?

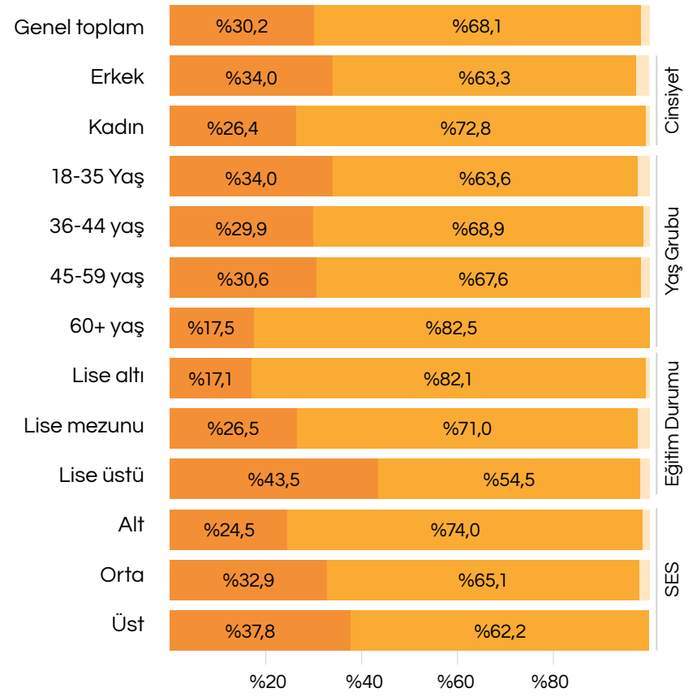

Katılımcıların %68,1'i sağlık gideri gibi beklenmedik önemli bir harcama için kenara ayırdığı bir birikiminin olmadığını belirtti.

Katılımcıların %30,2'si böyle bir birikimi olduğunu belirtirken, %1,7'si bu soruya yanıt vermedi. Sosyoekonomik seviye arttıkça, beklenmedik harcamalar için birikimi olanların oranında artış görüldü.

▶ Grafik 12. Beklenmedik önemli bir harcama için (sağlık gideri vb.) kenarda ayırdığınız bir birikiminiz var mı?

- Evet
- Hayır
- Cevap vermek istemiyorum

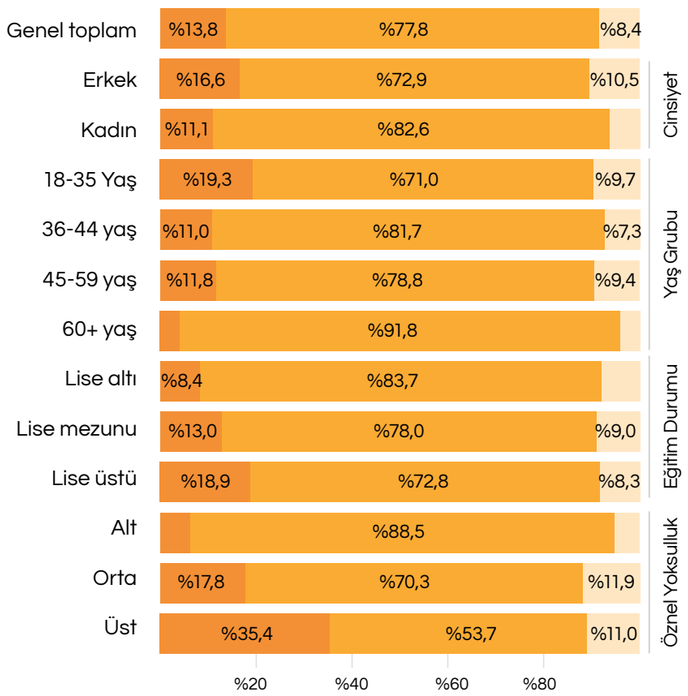

Katılımcıların %77,8'i gelecek bir yıl içinde büyük çaplı bir harcama planlamadığını belirtti.

Katılımcıların %13,8'i büyük bir harcama planladığını, %8,4'ü ise kararsız olduğunu ifade etti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, harcama planı olanların oranında artış görüldü. Erkeklerin %16,6'sı, kadınların ise %11,1'i gelecek bir yıl içinde büyük çaplı bir harcama yapmayı planlamaktadır. Kendilerini üst sosyoekonomik seviyede gören katılımcıların %35,4'ü gelecek bir yıl içinde büyük çaplı bir harcama planladığını belirtti.

▶ Grafik 13. Gelecek bir yıl içinde büyük çaplı bir harcama yapmayı planlıyor musunuz?

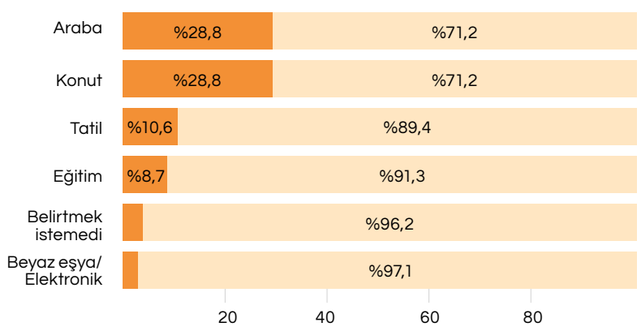
- Evet
- Hayır
- Emin değilim / Fikrim yok

Katılımcıların %28,8'i bir sene içerisinde araba ve konut alabileceğini belirtti.

Birikim yapabileceğini belirten katılımcıların %28,8'i konut ve araba almayı, %10,6'sı tatile çıkmayı düşündüğünü ifade etti. Ancak, konut ve araba almayı planlayan katılımcılar tüm katılımcıların yalnızca %4'ünü oluşturdu.

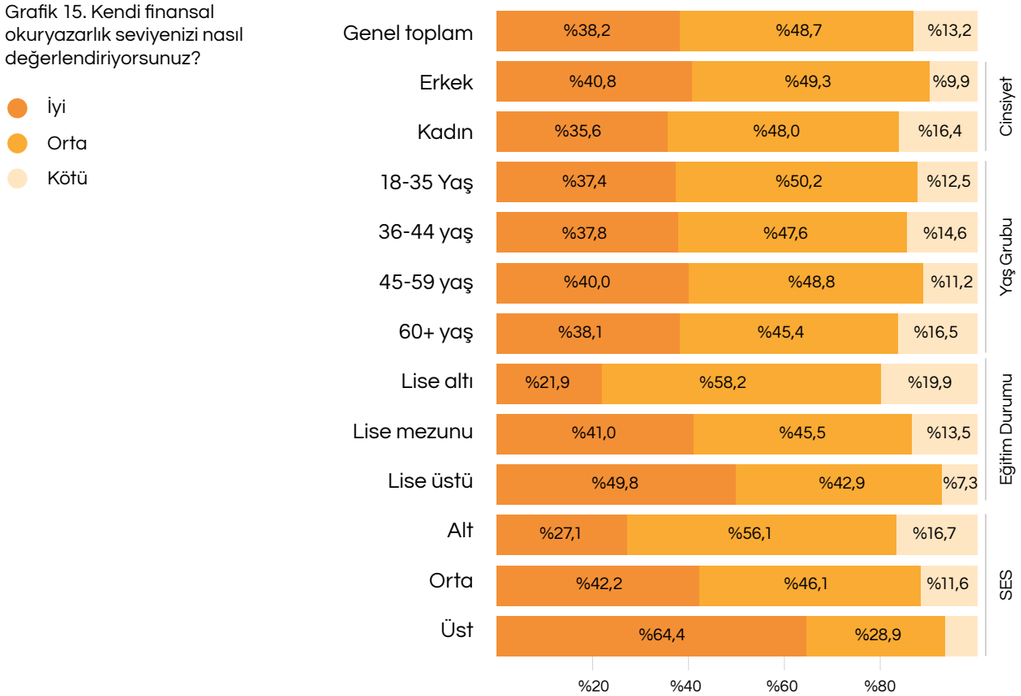
▶ Grafik 14. Hangi alanda/alanlarda harcama yapmayı planlıyorsunuz?

Katılımcıların %38,2'si finansal okuryazarlık seviyesinin iyi olduğunu belirtti.

Katılımcıların %48,7'si orta seviyede, %13,1'i ise kötü seviyede olduğunu ifade etti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, finansal okuryazarlık seviyesini iyi olarak değerlendirenlerin oranında artış görüldü. Erkeklerin %40,8'i, kadınların ise %35,6'sı finansal okuryazarlık seviyesinin iyi düzeyde olduğunu belirtti.

▶ Grafik 15. Kendi finansal okuryazarlık seviyenizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

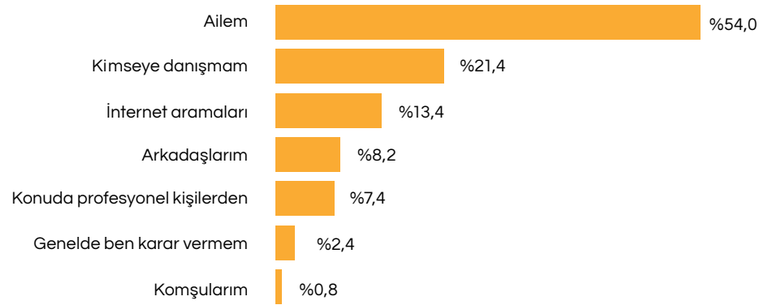

Katılımcıların %54'ü ailesine danışarak finansal kararlar aldığını belirtti.

Katılımcıların %54'ü ailesine danışarak, %13,4'ü internet aramaları yaparak finansal kararlarını verdiğini belirtti. Katılımcıların %21,4'ü ise kimseye danışmadan karar verdiğini ifade etti. Katılımcıların %8,3'ü finansal kararlarını arkadaşlarından elde ettiği bilgilerle verdiğini belirtti.

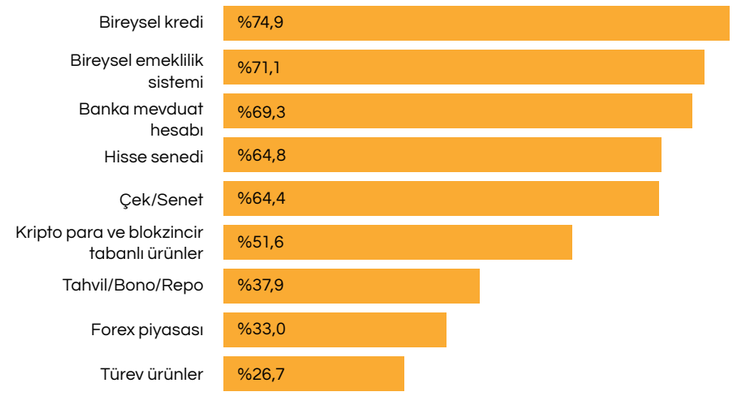
▶ Grafik 16. Finansal konularda karar vermeden önce öncelikli olarak kimlerden fikir alırsınız?

Katılımcılar arasında en çok bilinen finansal terim: Bireysel kredi ve bireysel emeklilik sistemi oldu.

Katılımcıların %74,9'u bireysel kredi, %71,1'i bireysel emeklilik ve %69,3'ü banka mevduatı terimlerinin anlamını bildiğini belirtti. Sorulan kavramlar arasında en az bilinenler türev ürünler, Forex piyasası ve tahvil/bono/repo oldu.

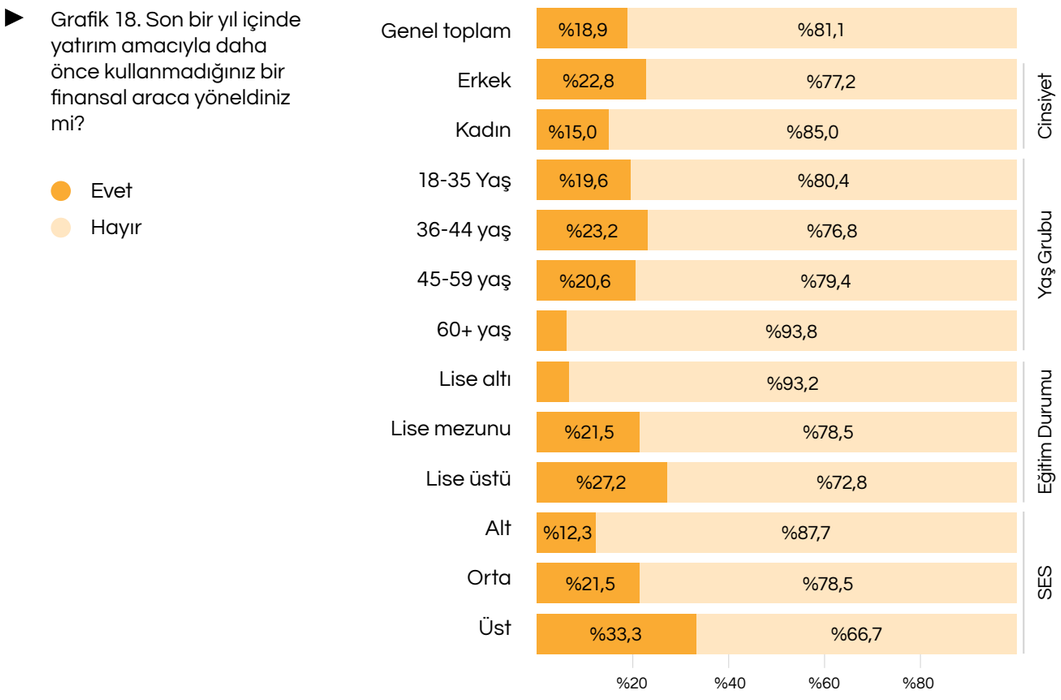
▶ Grafik 17. Hangi finansal terimler hakkında bilgi sahibisiniz?

Katılımcıların %18,9'u son bir yıl içinde yatırım amacıyla daha önce kullanmadığı bir finansal araca yöneldiğini belirtti.

Sosyoekonomik seviye arttıkça, son bir yıl içinde yatırım amacıyla daha önce kullanmadığı bir finansal araca yönelenlerin oranında artış görüldü. Erkeklerin %22,8'i, kadınların ise %15'i son bir yıl içinde daha önce kullanmadığı bir finansal araca yöneldi. Yaş gruplarına göre bakıldığında, en yüksek oran %23,2 ile 36-44 yaş arasında tespit edildi.

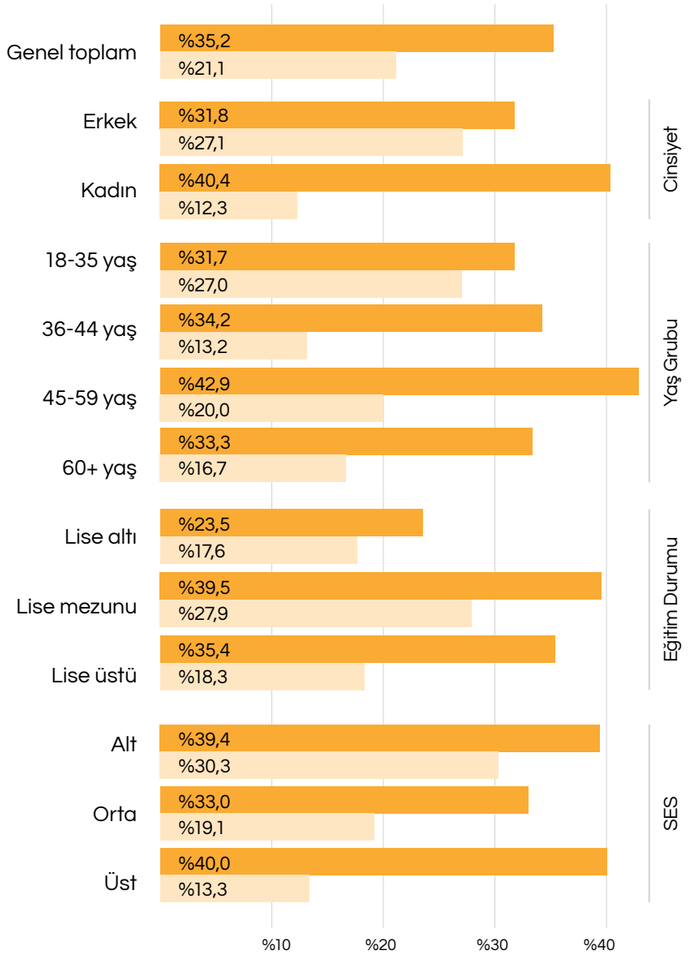
▶ Grafik 18. Son bir yıl içinde yatırım amacıyla daha önce kullanmadığınız bir finansal araca yöneldiniz mi?

Son bir yılda yatırımcıların tercihlerinde borsa, kripto para ve altın öne çıkan yeni finansal araçlar oldu.

Yeni bir finansal araca yöneldiğini belirten katılımcıların %35,2'si borsa/hisse senedine, %21,1'i kripto paraya ve %18,3'ü altına son bir yıl içinde yatırım amacıyla ilk defa yöneldiğini belirtti. Kadınlar ve 45-59 yaş grubu borsa ve hisse senedine daha fazla yönelirken; alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcılar, erkekler ve gençler kripto paraya daha fazla ilgi gösterdi.

▶ Grafik 19. Hangi yatırım araçlarını ilk defa kullandınız?

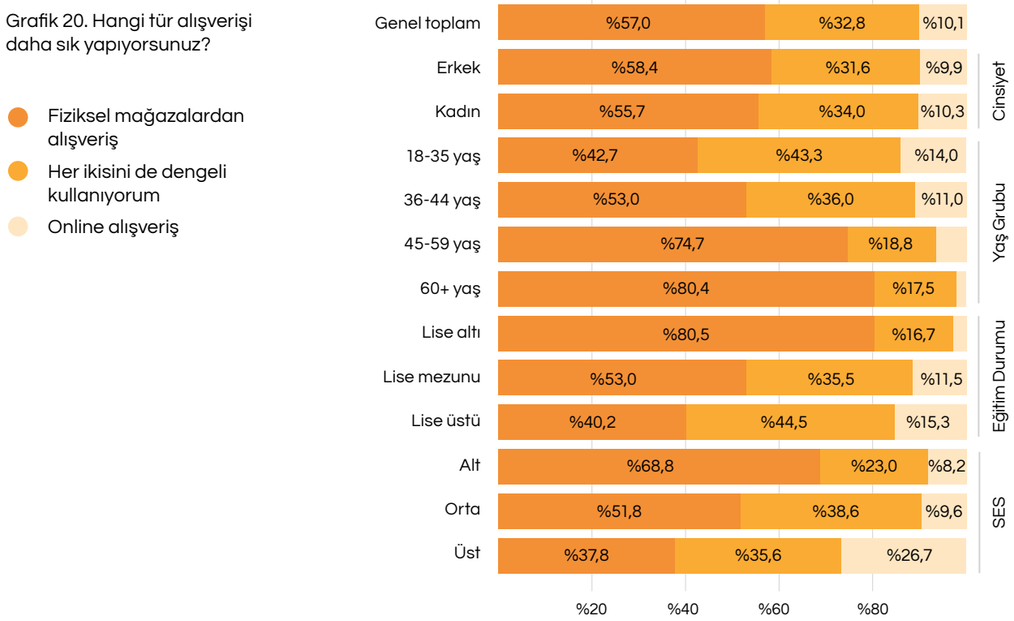

3.5 Tüketim Alışkanlıkları

Katılımcıların %57'si ağırlıklı olarak fiziksel mağazalardan alışveriş yaptığını belirtti.

Katılımcıların %10,1'i online alışverişi sık kullanırken, %32,8'i her iki yöntemi de dengeli olarak kullandığını ifade etti. 18-35 yaş aralığındaki katılımcıların %14'ü ağırlıklı olarak online alışveriş yaptığını belirtti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, online alışverişi tercih edenlerin oranında artış görüldü. Online alışverişte en çok tercih edilen ürünler giyim (%38,1), gıda (%29,8) ve ev & yaşam ürünleri (%11,9) oldu.

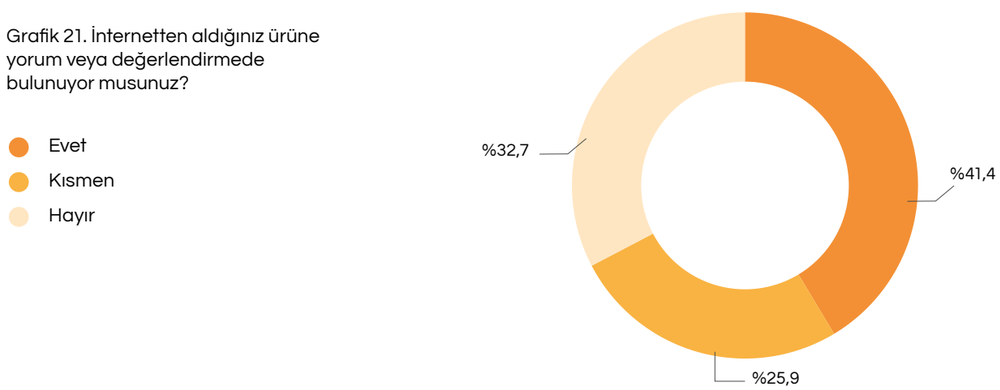
▶ Grafik 20. Hangi tür alışverişi daha sık yapıyorsunuz?

Online alışverişte uygun fiyat ve ürün yorumlarına önem veriliyor.

Online alışverişte tüketiciler en çok fiyat avantajına (%45), ürün yorumları ve değerlendirmelerine (%19,8) ve güvenilir satıcı olmasına (%18,7) önem vermektedir. Katılımcıların %41,4'ü internetten aldığı ürünlere yorum veya değerlendirmede bulunduğunu, %25,9'u kısmen bulunduğunu ve %32,7'si ise yorum veya değerlendirmede bulunmadığını belirtti.

▶ Grafik 21. İnternetten aldığınız ürüne yorum veya değerlendirmede bulunuyor musunuz?

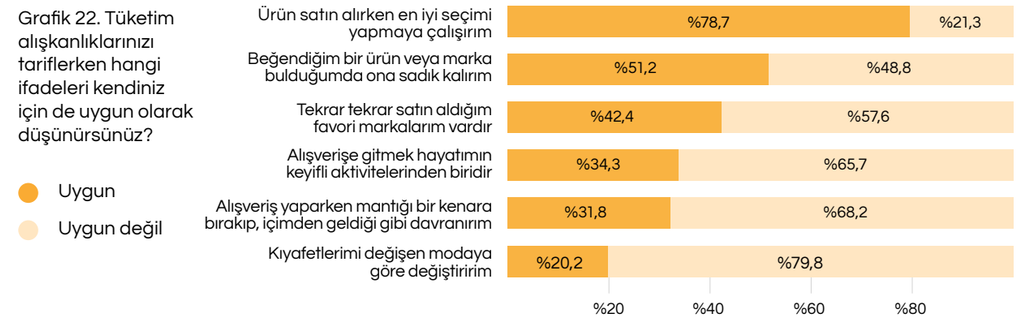

Katılımcıların %51,2'si kendisini sadık bir müşteri olarak görmektedir.

Sosyoekonomik seviye arttıkça, bir ürün veya markaya sadakat oranı arttı. Gençler, üst yaş gruplarına göre beğendiği bir ürün veya markaya daha sadık olduğunu ifade etti. Cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerin beğendiği ürün ve markalara daha sadık olduğu görüldü.

Katılımcıların %31,8'i "Alışveriş yaparken mantığı bir kenara bırakıp, içimden geldiği gibi davranırım." ifadesinin kendi alışveriş alışkanlıklarını tanımladığını belirtti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, bu ifadeye katılanların oranında düşüş görüldü. Erkeklerin %35,9'u, kadınların ise %27,7'si bu ifadeye katıldığını belirtti. Katılımcıların %20,2'si kıyafetlerini değişen modaya göre değiştirdiğini belirtirken, %42,4'ü tekrar tekrar satın aldığı favori markaları olduğunu ifade etti. Katılımcıların yaşı arttıkça, modaya göre alışveriş yapma oranları düştü.

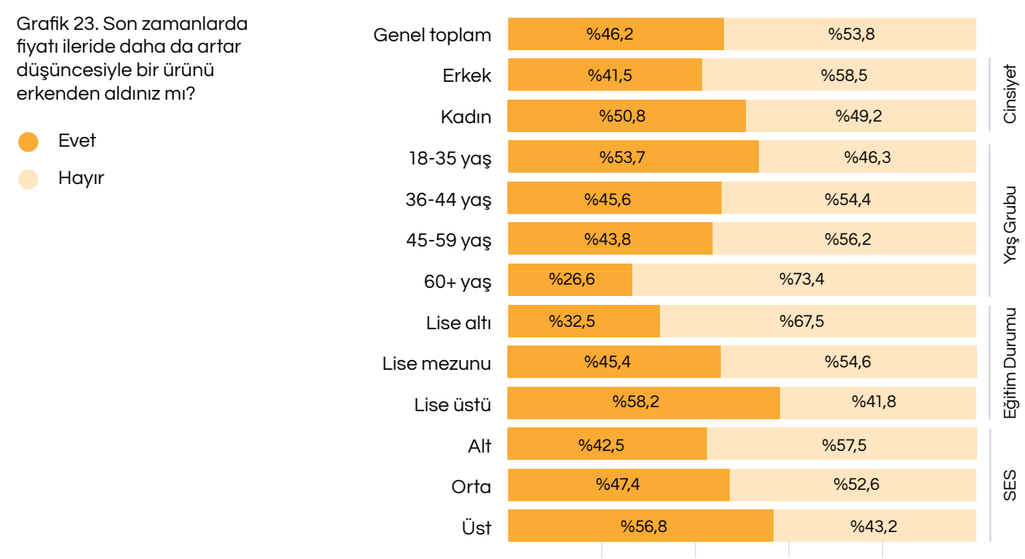
▶ Grafik 22. Tüketim alışkanlıklarınızı tariflerken hangi ifadeleri kendiniz için de uygun olarak düşünürsünüz?

Katılımcıların %46,2'si son zamanlarda fiyatı ileride daha da artar düşüncesiyle bir ürünü erkenden satın aldığını belirtti.

Katılımcıların %53,8'i ise bu şekilde bir davranış sergilemediğini ifade etti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, bu davranışı uygulayanların oranında artış görüldü.

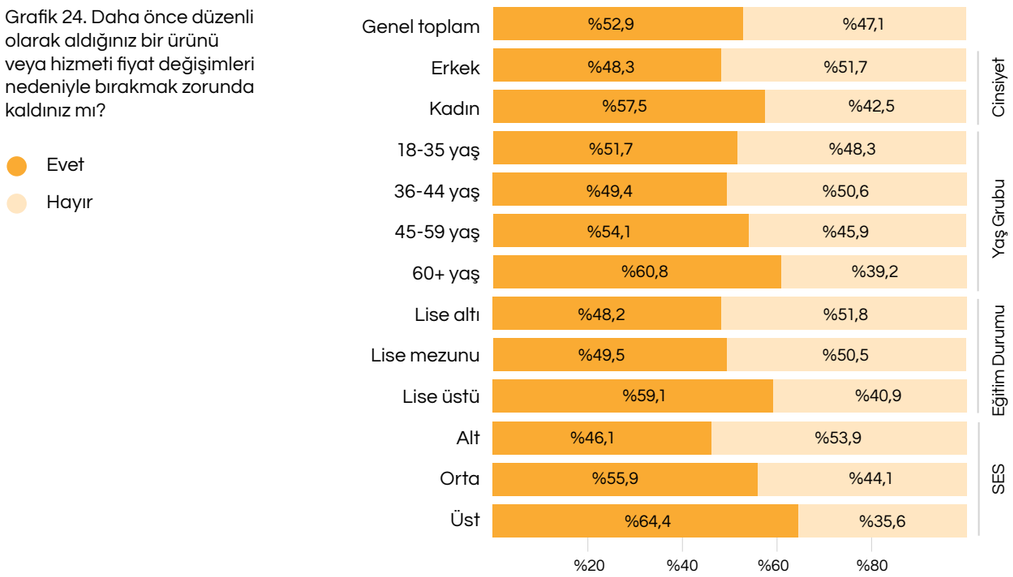
▶ Grafik 23. Son zamanlarda fiyatı ileride daha da artar düşüncesiyle bir ürünü erkenden aldınız mı?

Katılımcıların %52,9'u daha önce düzenli olarak aldığı bir ürün veya hizmeti fiyat değişimleri nedeniyle bırakmak zorunda kaldığını belirtti.

Katılımcıların %47,1'i ise kullanmaya devam ettiğini ifade etti. Sosyoekonomik seviye arttıkça, fiyat değişimi sebebiyle alışverişi bırakmak zorunda kalanların oranında artış görüldü.

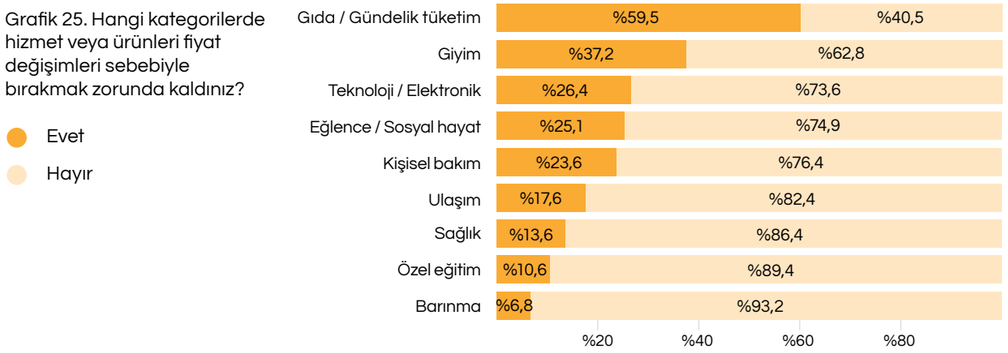
▶ Grafik 24. Daha önce düzenli olarak aldığınız bir ürünü veya hizmeti fiyat değişimleri nedeniyle bırakmak zorunda kaldınız mı?

Katılımcıların %59,5'i gıda ve günlük tüketim malzemesi, %37,2'si giyim ürünlerini değişen ürün fiyatları sebebiyle satın almayı bıraktığını belirtti.

Katılımcıların %59,5'i gıda ve günlük tüketim malzemelerini, %37,2'si giyim ürünlerini fiyat değişimleri sebebiyle bıraktığını belirtti. Alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcılar gıda ve günlük tüketim malzemesi alışverişini daha çok bırakırken, üst sosyoekonomik seviyedeki katılımcılar teknoloji/elektronik harcamalarını bırakmak zorunda kaldığını iletti.

▶ Grafik 25. Hangi kategorilerde hizmet veya ürünleri fiyat değişimleri sebebiyle bırakmak zorunda kaldınız?

Tematik Dosya Metodolojisi

Bu araştırma kapsamında Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) yöntemi kullanılarak 752 kişi ile görüşülmüştür. Katılımcılar, eğitim, meslek ve gelir düzeyine bağlı olarak 8 kategoriyi içeren sosyoekonomik statü (SES) düzeyinden üst (A+, A), üst-orta (B+, B), alt-orta (C+, C) ve alt (D ve E) statülerine göre belirlenmiştir.

Araştırmaya katılanların %50,4'ünü kadın, %49,6'sını erkek katılımcılar oluşturmuştur. Katılımcıların %42,7'sini 18-35 yaş aralığındaki, %21,8'ini 36-44 yaş aralığındaki, %22,6'sını 45-59 yaş aralığındaki, %12,9'unu ise 60 yaş ve üzeri kişiler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılanların, %33,4'ü lise altı, %26,6'sı lise mezunu, %40'ı lise üstü eğitim seviyesine sahip olduğunu belirtmiştir.

4.

Bölüm

Sektörel Veriler

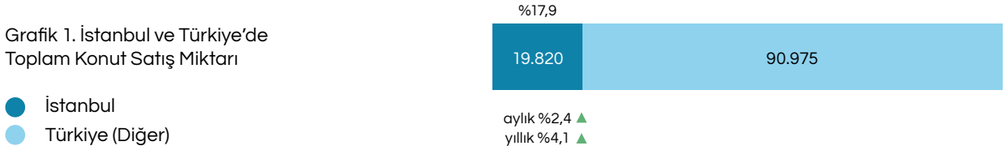

4.1 Konut Piyasası

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında 19 bin 820 konut satıldı.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında konut satışları geçen senenin aynı dönemine göre %4,1 artarak 19.820 oldu. Bir önceki aya göre değişim oranı ise %2,4 olarak gerçekleşti. Türkiye'de ise Mart 2025 döneminde konut satışları geçen senenin aynı dönemine göre %5,1 artış göstererek 110.795 oldu. İstanbul'daki satışların tüm Türkiye'dekiler içindeki payı %17,9 olarak seyretti.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Toplam Konut Satış Miktarı

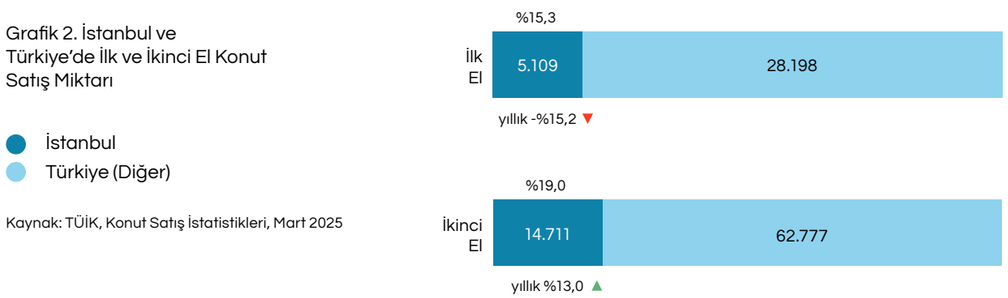

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında 5 bin 109 ilk el, 14 bin 711 ikinci el konut satışı gerçekleşti.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında konut satışlarının 5.109'u ilk el, 14.711' i ise ikinci el olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı dönemine göre İstanbul'da ilk el satışlar %15,2 azalırken, ikinci el satışlarda %13,0 artış gözlemlendi. İstanbul'daki ilk el konut satışları tüm Türkiye'deki ilk el satışların %15,3'üne tekabül etti. İstanbul'daki ikinci el satışların ülke geneli payı ise %19,0 olarak seyretti.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de İlk ve İkinci El Konut Satış Miktarı

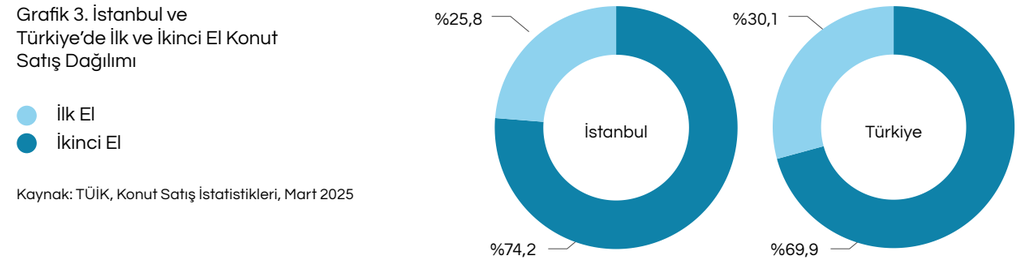

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında konut satışlarının %74,2'si ikinci el oldu.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında konut satışlarının %74,2'si ikinci el, %25,8'i ise ilk el satış olarak gerçekleşti. Türkiye genelinde ise ikinci el satışlarının payı %69,9, ilk el satışların payı ise %30,1 olarak seyretti.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'de İlk ve İkinci El Konut Satış Dağılımı

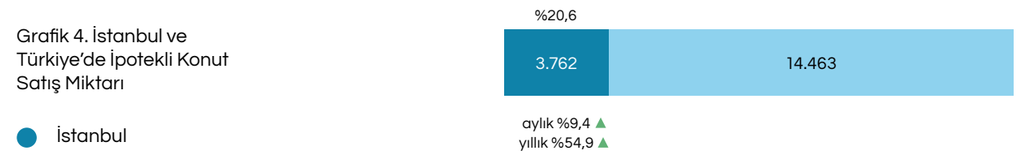

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında 3 bin 762 ipotekli konut satıldı.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında ipotekli konut satışları geçen senenin aynı dönemine göre %54,9 artarak 3.762 olarak gerçekleşti. Bir önceki aya göre değişim oranı ise %9,4 oldu. Türkiye genelinde ise Mart 2025 döneminde ipotekli konut satış miktarı 18.225 olarak gerçekleşti. İstanbul'daki ipotekli satışların tüm Türkiye'dekiler içindeki payı %20,6 olarak seyretti.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de İpotekli Konut Satış Miktarı

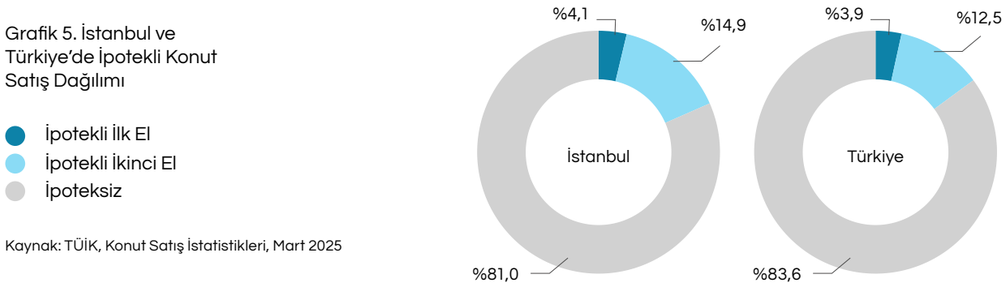

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında konutların %19,0'u ipotekli olarak satıldı.

2024 yılı Mart ayında İstanbul'da yapılan toplam konut satışlarının %12,8'i ipotekli olarak gerçekleşirken 2025 yılının aynı döneminde ipotekli konut satışının payı %19,0'a yükseldi. İstanbul'da ipotekli ilk el konut satışları oranı %4,1, ipotekli ikinci el konut satış oranı ise %14,9 oldu. Türkiye'de ise ipotekli ilk el konut satışları oranı %3,9, ipotekli ikinci el konut satış oranı ise %12,5 oldu.

▶ Grafik 5. İstanbul ve Türkiye'de İpotekli Konut Satış Dağılımı

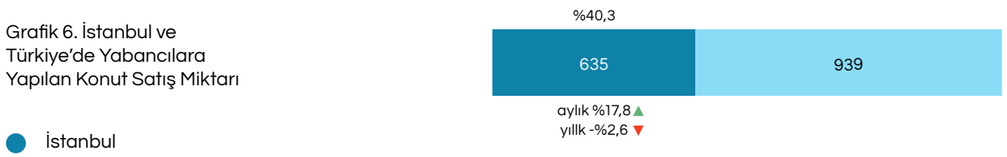

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında yabancılara yapılan konut satışı geçen senenin aynı dönemine göre %2,6 azaldı.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında yabancılara yapılan konut satışı geçen senenin aynı dönemine göre %2,6 azalarak 635 oldu. Türkiye'de 2025 yılının Mart ayında yabancılara yapılan konut satışı ise 1.574 oldu. Yabancılara yapılan konut satışlarının %40,3'ü İstanbul'da gerçekleşti.

▶ Grafik 6. İstanbul ve Türkiye'de Yabancılara Yapılan Konut Satış Miktarı

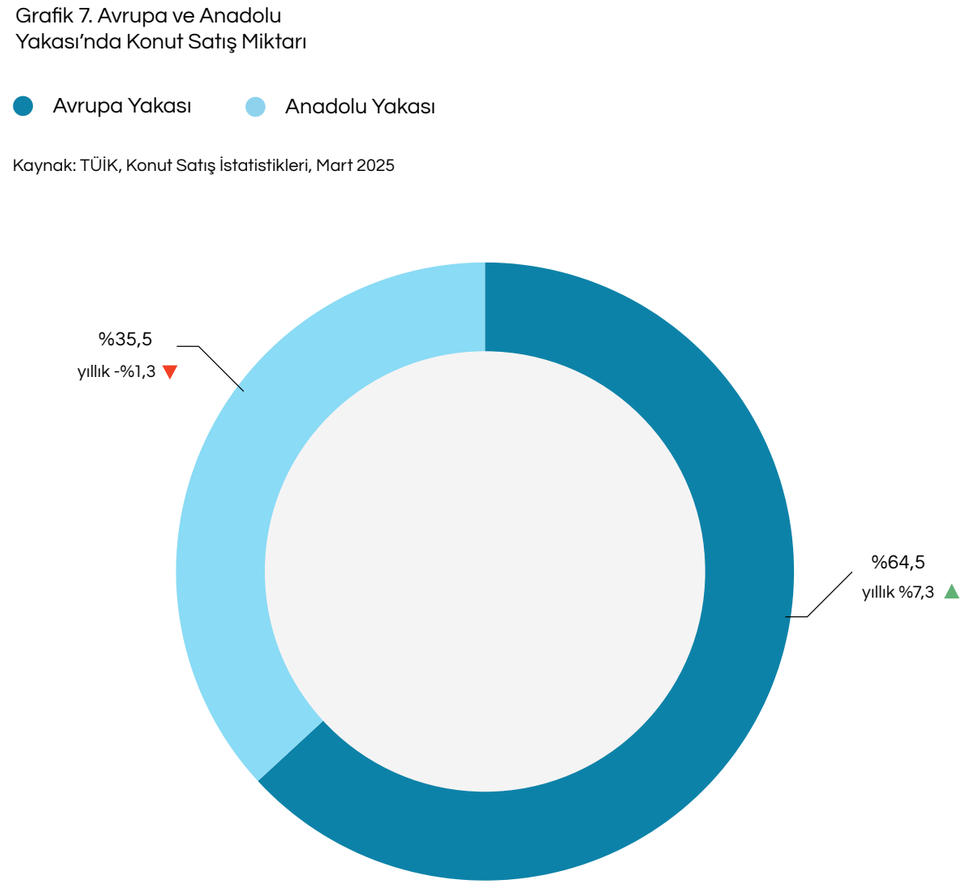

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde konut satışlarının %64,5'i Avrupa Yakası'nda gerçekleşti.

İstanbul'da Mart 2025 döneminde konut satışlarının %64,5'i Avrupa Yakası'nda, %35,5'i ise Anadolu Yakası'nda gerçekleşti. Avrupa Yakası'nda gerçekleşen konut satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,3 artarken, Anadolu Yakası'nda gerçekleşen konut satışları ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,3 azaldı.

▶ Grafik 7. Avrupa ve Anadolu Yakası'nda Konut Satış Miktarı

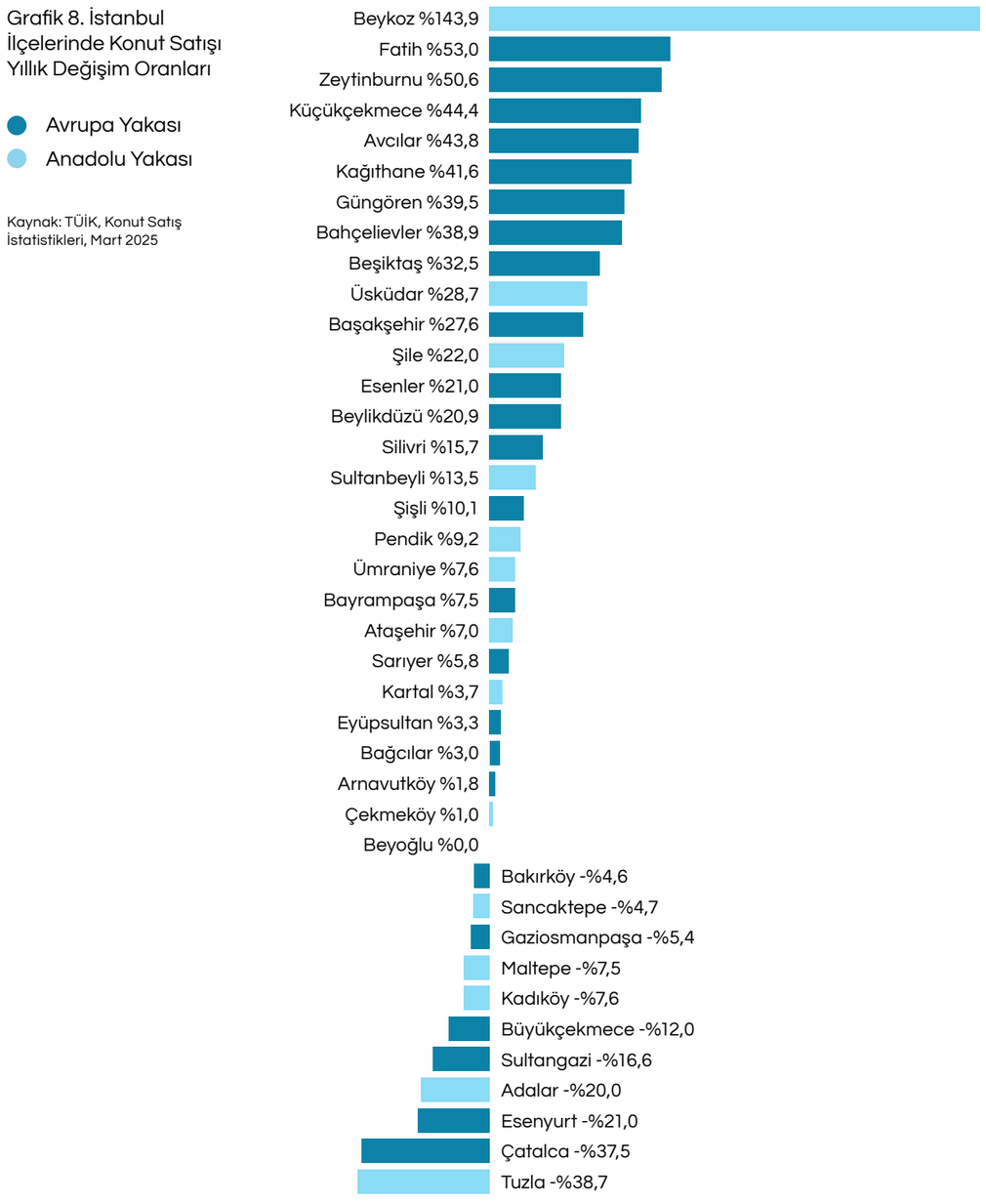

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde konut satışlarında geçen senenin aynı dönemine göre en yüksek artış gösteren ilçe %143,9 ile Beykoz oldu.

İstanbul'da ilçelere göre konut satışlarına bakıldığında 2025 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre en yüksek artış %143,9 ile Beykoz ilçesinde gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı dönemine göre en yüksek azalış ise -%38,7 ile Tuzla ilçesinde gerçekleşti.

▶ Grafik 8. İstanbul İlçelerinde Konut Satışı Yıllık Değişim Oranları

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

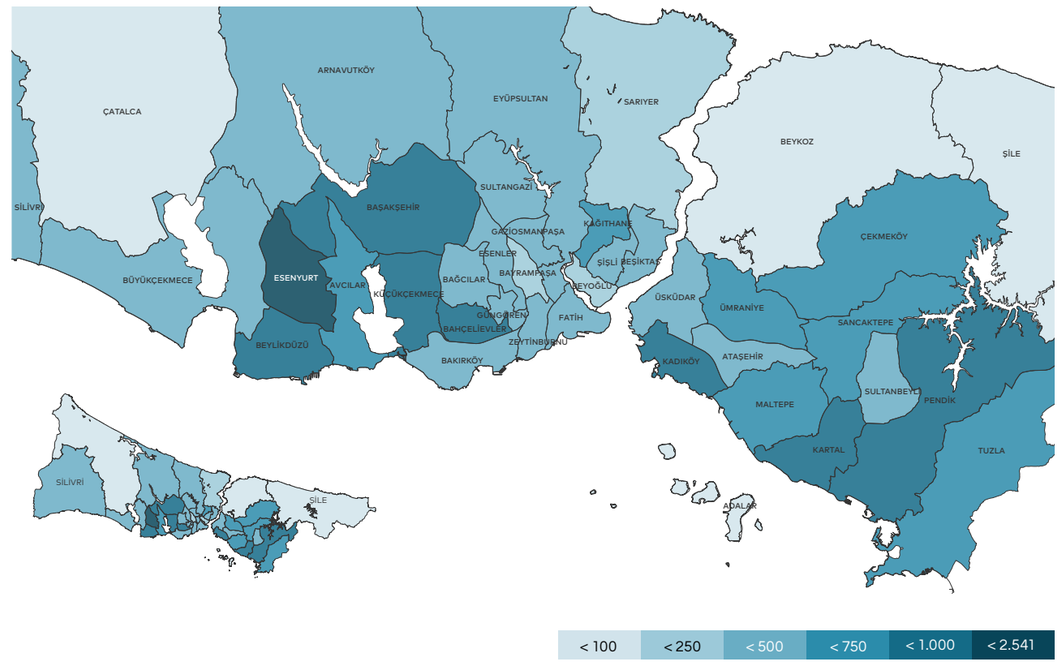

İstanbul'da Mart 2025 döneminde en çok konut satışı gerçekleşen ilçe Esenyurt oldu.

İstanbul'da ilçelere göre konut satışlarına bakıldığında 2025 yılı Mart ayında Esenyurt 2.541 satışla ilk sırada yer aldı. Esenyurt'u 863 satışla Pendik, 832 satış ile Beylikdüzü ve 824 satış ile Başakşehir takip etti. En az satış ise 20 satış ile Adalar'da gerçekleşti. Adalar'ı 40 satışla Çatalca, 100 satışla Beykoz ve 100 satışla Şile takip etti.

▶ Harita 1. İstanbul İlçelerinde Konut Satış Miktarı

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Mart 2025

En çok satış gerçekleşen 5 ilçe

1.	Esenyurt	2.541
2.	Pendik	863
3.	Beylikdüzü	832
4.	Başakşehir	824
5.	Kartal	780

En az satış gerçekleşen 5 ilçe

35.	Beyoğlu	168
36.	Beykoz	100
36.	Şile	100
37.	Çatalca	40
38.	Adalar	20

4.2 Ulaşım

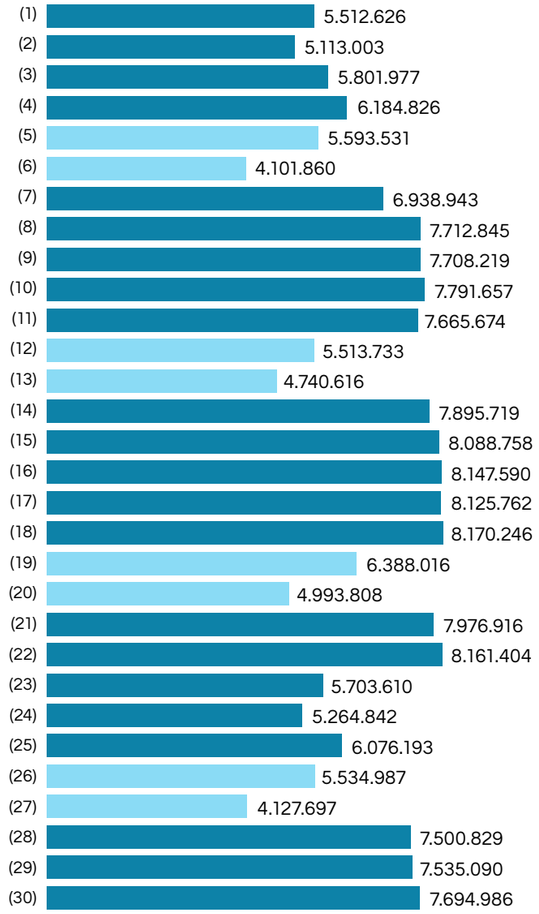
İstanbul'da Nisan 2025 döneminde en çok yolculuk yapılan gün 8.170.246 yolculuk ile 18 Nisan 2025 Cuma günü oldu.

2025 Nisan ayında ayın günlerine göre İstanbul'da toplu ulaşım yolculuk sayısını gösteren grafikte en çok yolculuk yapılan günün 8.170.246 ile 18 Nisan 2025 Cuma günü olduğu görüldü. Hafta içi günlerinde toplu ulaşım kullanımının hafta sonuna kıyasla belirgin şekilde daha yüksek olduğu gözlemlenirken, yolculuk sayıları genellikle hafta içleri zirve değerlere ulaştı. Hafta içleri günlük yolculuk sayısı ortalaması 7.125.987 iken, bu sayının cumartesi günleri 5.757.567; pazar günleri ise 4.490.995'e gerilediği gözlemlendi. En düşük yolculuk sayısı 4.101.860 ile 6 Nisan 2025 Pazar günü gözlemlendi.

▶ Grafik 1. Ayın Günlerine Göre Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısı

Hafta İçi
Hafta Sonu

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

İstanbul'da Nisan 2025 döneminde hafta içi en yüksek ortalama yolculuk sayısı pazartesi günleri görüldü.

Haftanın günleri özelinde bakıldığında, günlük ortalama yolculuk sayısın en yüksek olduğu gün pazartesi oldu. Pazartesi günleri ortalama yolculuk sayısı 7.578.102 olarak gözlemlendi. Hafta içi en düşük ortalama yolculuk sayısı ise 6.746.060 adetle perşembe günleri gerçekleşti. Hafta içi günlerinde yapılan yolculukların nisan ayı toplam yolculuk sayısı içindeki payı %79,3 oldu. Hafta sonları ise cumartesi günleri ortalama 5.757.567 yolculuk, pazar günleri ise ortalama 4.490.995 yolculuk gerçekleşti. Hafta sonu gerçekleşen yolculuklar nisan ayı toplam yolculuklarının %20,7'sine tekabül etti.

▶ Grafik 2. Haftanın Günlerine Göre Toplu Ulaşım Ortalama Yolculuk Sayısı

Hafta içi
Hafta sonu

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

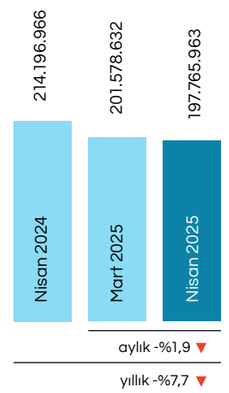

İstanbul'da yapılan toplam yolculuk sayısı 2025 yılının Nisan ayında 2025 yılının Mart ayına göre %1,9 azaldı.

İstanbul'da yapılan toplam yolculuk sayısının Mart 2025 döneminde 201.587.632 olduğu görüldü. Nisan 2025 döneminde ise toplam yolculuk sayısı 2025 yılının Mart ayına göre %1,9 azalarak 197.765.963 oldu. Nisan 2025 döneminde yapılan toplam yolculuk sayısı geçen senenin aynı dönemine göre ise %7,7 azaldı. 2025 yılı Nisan ayında ortalama günlük yolculuk sayısının 6.592.199 olduğu görüldü.

▶ Grafik 3. Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısının Aylık ve Yıllık Değişimi

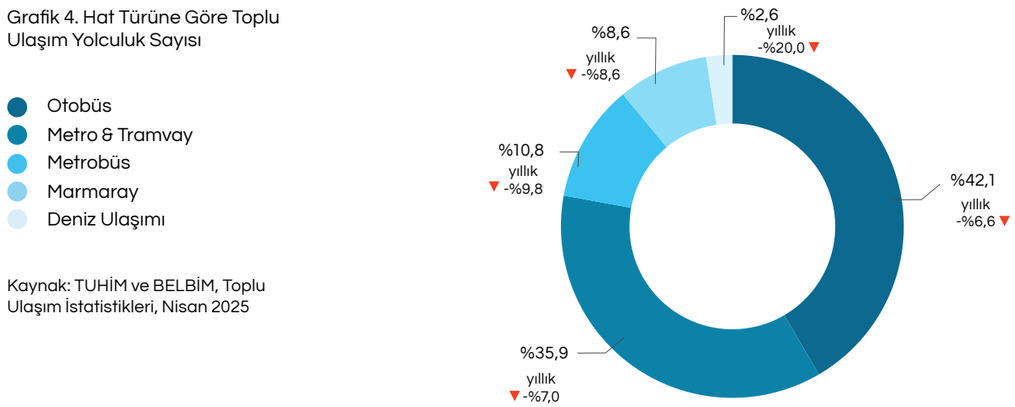
Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

2025 yılı Nisan ayında İstanbul'da en yoğun kullanılan toplu ulaşım hat türleri otobüs ile metro & tramvay oldu.

İstanbul'daki toplu ulaşım yolculukları ulaşım hattının türü açısından değerlendirildiğinde en yüksek payın %42,1'lik oranla otobüs kategorisine ait olduğu görüldü. Otobüs hat türünü, %35,9 ile metro & tramvay, %10,8 ile Metrobüs, %8,6 ile Marmaray ve %2,6 ile deniz ulaşımı izledi. Yolculuk sayılarındaki yıllık bazda değişim oranlarına bakıldığında tüm ulaşım türlerinde negatif yönde bir değişim gözlemlendi. En yüksek yıllık düşüş -%20,0 ile deniz ulaşımında, en az yıllık düşüş ise %-6,6 ile otobüs ulaşım tipindeki yolculuklarda gözlemlendi.

▶ Grafik 4. Hat Türüne Göre Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısı

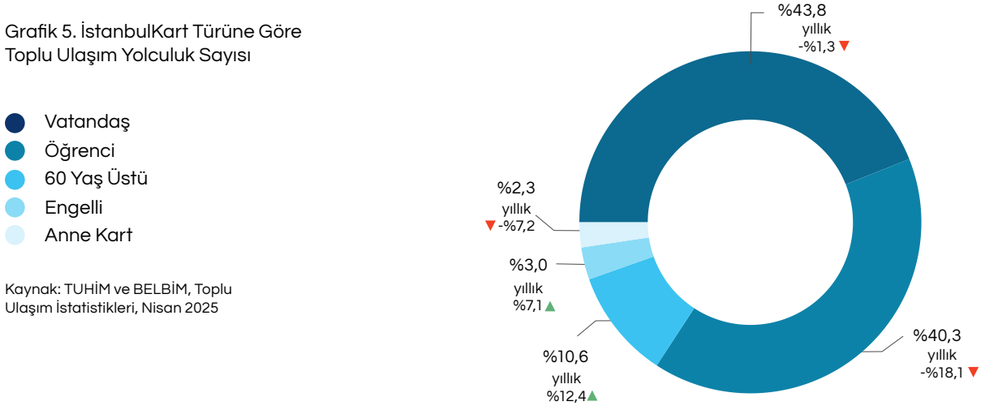

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

Nisan 2025 döneminde 60 yaş üstü yolculuk sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %12,4 arttı.

İstanbul'da 2025 yılı Nisan ayı toplu ulaşım yolculukları kullanılan İstanbulKart türü açısından değerlendirildiğinde en yüksek payın %43,8'lik oranla vatandaş kategorisine ait olduğu görüldü. Vatandaş kart türünü, %40,3 ile öğrenci, %10,6 ile 60 yaş üstü, %3,0 ile engelli ve %2,3 ile Anne Kart izledi. Öğrenci kart tipi yolculuk sayılarındaki yıllık değişim oranı -%18,1 olarak hesaplandı. Yıllık değişim oranı vatandaş tipi yolculuklarda da -%1,3'lik oranla negatif yönde seyretti. 60 yaş üstü yolculuklarda %12,4, engelli kart kullanımında ise %7,1'lik oranda yıllık artış gerçekleşti.

▶ Grafik 5. İstanbulKart Türüne Göre Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısı

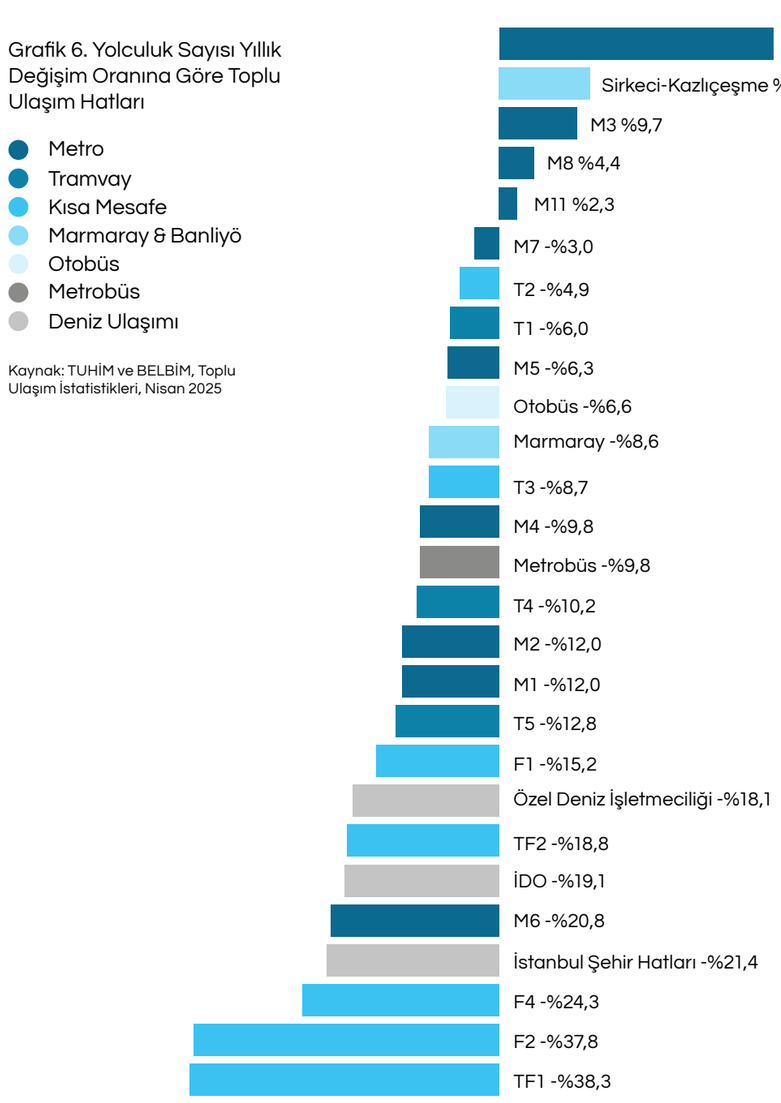

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

M9 Ataköy-Olimpiyat metro hattı yolculuk sayısında 2025 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre %33,9 oranında artış gözlemlendi.

Toplu ulaşım hatlarına göre Nisan 2024-Nisan 2025 dönemi yolculuk sayısı değişimine bakıldığında, yıllık düşüş -%38,3 oranla en fazla TF1 Maçka-Taşkışla teleferik hattında gerçekleşti. TF1 Maçka-Taşkışla teleferik hattını -%37,8 oranında düşüş ile F2 Karaköy-Beyoğlu Tünel hattı takip etti. İstanbul Şehir Hatları'yla yapılan yolculuklar yıllık bazda -%21,4, İDO'yla yapılan yolculuklar ise yıllık bazda -%19,1 oranlarında değişim gösterdi. 2024 yılı içinde yeni etapları açılan iki metro hattı yıllık bazda en çok artış gözlemlenen 1. ve 3. ulaşım hatları oldu. M9 Ataköy-Olimpiyat metro hattında %33,9, M3 Bakırköy-Kayaşehir metro hattında ise %9,7 artış gözlemlendi.

▶ Grafik 6. Yolculuk Sayısı Yıllık Değişim Oranına Göre Toplu Ulaşım Hatları

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

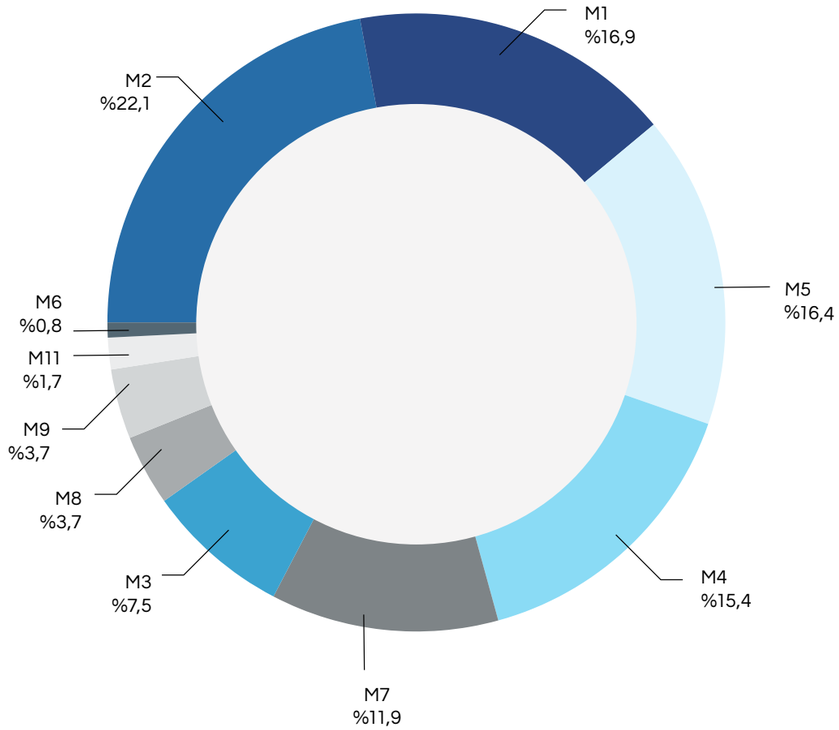
2025 yılı Nisan ayında Yenikapı kalkışlı M2 ve M1 hatları en çok yolculuk yapılan metro hatları oldu.

Metro hatlarında Nisan 2025 dönemi yolculuk sayıları incelendiğinde M2 Yenikapı-Hacıosman hattı %22,1'lik payıyla ilk sırada yer aldı. Onu %16,9'luk payıyla M1 Yenikapı-Atatürk Havalimanı/Kirazlı hattı ve %16,4 ile M5 Üsküdar-Samandıra hattı izledi.

▶ Grafik 7. Hatta Göre Metro Yolculuk Sayısı Dağılımı

- M1 Yenikapı-Atatürk Havalimanı/Kirazlı
- M2 Yenikapı-Hacıosman
- M3 Bakırköy-Kayaşehir
- M4 Kadıköy-Sabiha Gökçen Havalimanı
- M5 Üsküdar-Samandıra
- M6 Levent-Hisarüstü
- M7 Yıldız-Mahmutbey
- M8 Bostancı-Parseller
- M9 Ataköy-Olimpiyat
- M11 Gayrettepe-İstanbul Havalimanı

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

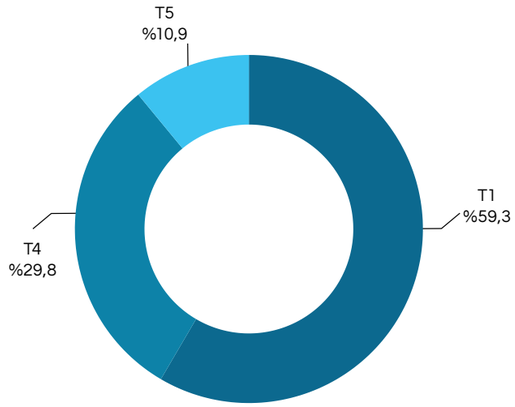

2025 yılı Nisan ayında T1 Kabataş-Bağcılar en çok yolculuk yapılan tramvay hattı oldu.

Tramvay hatlarında Nisan 2025 dönemi yolculuk sayıları incelendiğinde T1 Kabataş-Bağcılar hattı %59,3'lük payıyla ilk sırada yer aldı. Onu %29,8'lik payıyla T4 Topkapı-Mescid-i Selam hattı ve %10,9 ile T5 Eminönü-Alibeyköy hattı izledi.

▶ Grafik 8. Hatta Göre Tramvay Yolculuk Sayısı Dağılımı

- T1 Kabataş-Bağcılar
- T4 Topkapı-Mescid-i Selam
- T5 Eminönü-Alibeyköy

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

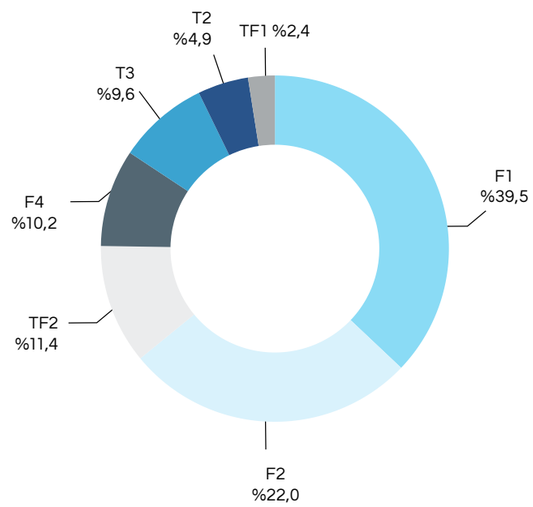

2025 yılı Nisan ayında F1 Taksim-Kabataş füniküler hattı, kısa mesafede hizmet veren hatlar arasında en çok yolculuk yapılan oldu.

Kısa mesafede hizmet veren hatlar kapsamında, iki durak arası hizmet veren füniküler ve teleferik hatları ile Kadıköy ve Beyoğlu'nda dar bir alanda hizmet veren nostaljik tramvay hatları incelenmiştir. Nisan 2025 döneminde bu hatlardan en yoğun kullanılan %39,5'lik yolculuk payıyla F1 Taksim-Kabataş füniküler hattı oldu. Onu %22,0'lik payıyla F2 Karaköy-Beyoğlu Tünel hattı ve %11,4 ile TF2 Eyüp-Piyer Loti teleferik hattı izledi.

▶ Grafik 9. Hatta Göre Kısa Mesafede Faaliyet Gösteren Araçlarda Yolculuk Sayısı Dağılımı

- T2 Taksim-Tünel Nostaljik Tramvay
- T3 Kadıköy-Moda
- F1 Taksim-Kabataş Fünikiler
- F2 Karaköy-Beyoğlu Tünel
- F4 Rumeli Hisarüstü-Aşiyan
- TF1 Maçka-Taşkışla
- TF2 Eyüp-Piyer Loti

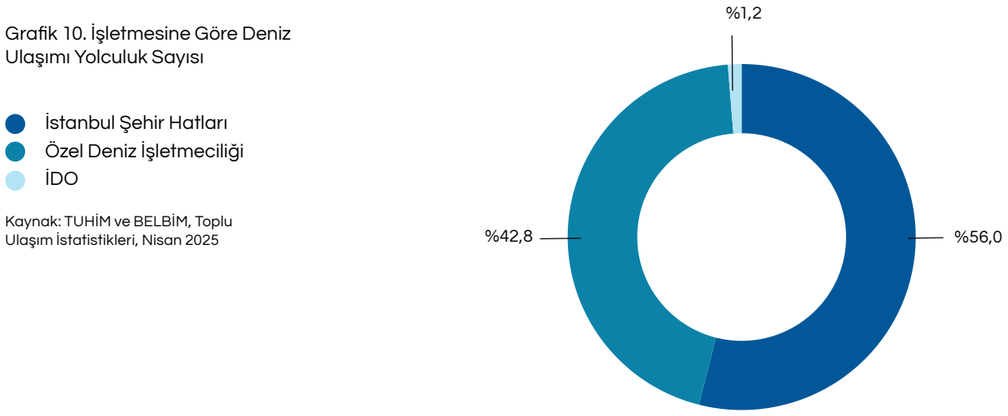
Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

2025 yılı Nisan ayında İstanbul Şehir Hatları'yla yapılan yolculuklar, tüm deniz ulaşımı yolculukları arasında ilk sırada yer aldı.

Deniz ulaşımı yolculukları işletmesine göre gruplanarak 3 başlıkta incelenmiştir. Nisan 2025 döneminde İstanbul Şehir Hatları'yla yapılan yolculuklar %56'lık payıyla ilk sırada yer aldı. Onu %42,8'lik oranıyla Özel Deniz İşletemeciliği yolculukları izlerken, İDO'yla yapılan yolculuklar %1,2'de kaldı.

▶ Grafik 10. İşletmesine Göre Deniz Ulaşımı Yolculuk Sayısı

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Nisan 2025

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında trafiğe kayıtlı toplam motorlu kara taşıtı sayısı 5.934.514 oldu.

İstanbul'da 2025 yılının Mart ayında trafiğe kayıtlı toplam motorlu kara taşıtı sayısı önceki aya göre %0,6, geçen yılın aynı dönemine göre ise %7,4 artışla 5.934.514 oldu. Türkiye genelinde ise Mart 2025 döneminde trafiğe kayıtlı toplam motorlu kara taşıt sayısı 31.788.619 oldu. İstanbul'daki taşıtların tüm Türkiye'dekiler içindeki payı %18,7 seviyesinde gerçekleşti.

▶ Grafik 11. İstanbul ve Türkiye'de Toplam Motorlu Kara Taşıtı Sayısı

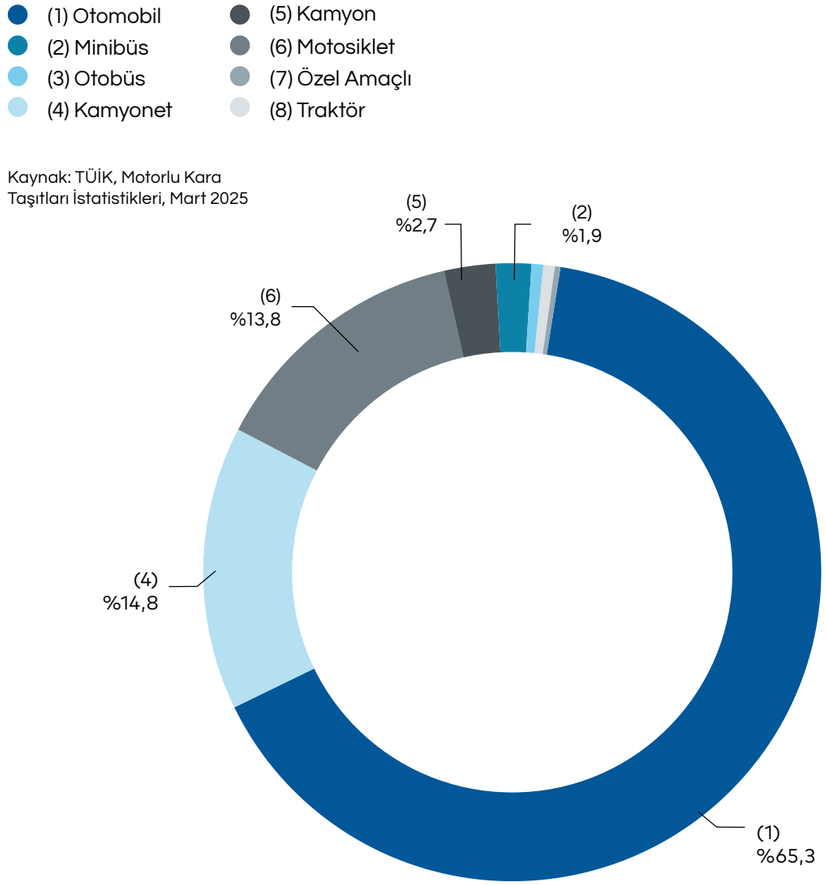

Kaynak: TÜİK, Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri, Mart 2025

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında trafiğe kayıtlı toplam otomobil sayısı 3 milyon 875 bin oldu.

İstanbul'da Mart 2025 döneminde trafiğe kayıtlı toplam otomobil sayısı 3 milyon 875 bine ulaştı. Otomobiller, %65,3'lük oranıyla İstanbul'da en çok bulunan motorlu kara taşıtı oldu. Minibüs sayısı 110 bin olurken; motosiklet sayısı 819 bin 651'e yükselerek 2017 yılından beri en yüksek sayıda seyretti.

▶ Grafik 12. Türüne Göre İstanbul'da Motorlu Kara Taşıtı Dağılımı

Kaynak: TÜİK, Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri, Mart 2025

4.3 Turizm

2025 yılı Mart ayında İstanbul'a 1 milyon 228 bin 785 yabancı ziyaretçi geldi.

2025 yılı Mart ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı geçen senenin aynı dönemine göre %6,1, bir önceki aya göre ise %2,1 azalarak 1.228.785 oldu. Türkiye'ye gelen toplam yabancı ziyaretçi sayısı ise geçen senenin aynı dönemine göre %13,1 artarak 2.346.403 oldu. Mart ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçilerin tüm Türkiye'ye gelenler içindeki payı %52,4 oldu.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçiler

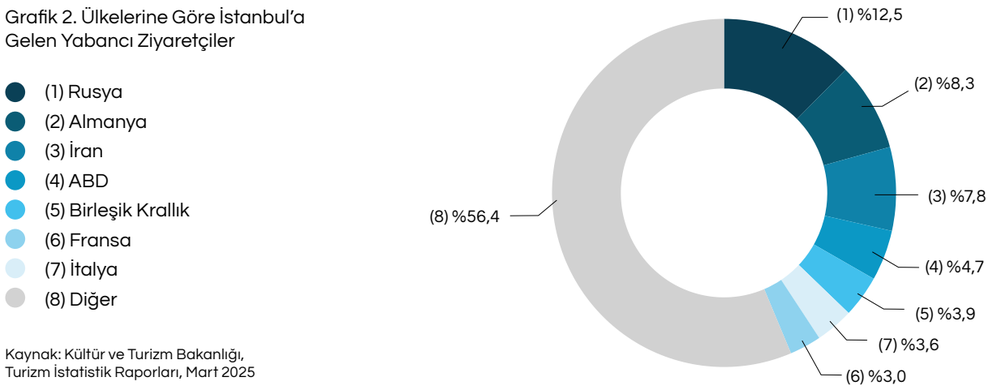

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Mart 2025

2025 yılı Mart ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçiler arasında Ruslar ilk sırada yer aldı.

2025 yılı Mart ayı istatistiklerine göre İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçiler arasında 153.419 kişiyle Ruslar ilk sırada yer aldı. Rusya'yı sırasıyla 101.431 ziyaretçiyle Almanya ve 95.437 ziyaretçiyle İran vatandaşları takip etti. İlk 7 sırada bulunan ülke vatandaşları İstanbul'a gelen tüm yabancı ziyaretçilerin %43,6'sına tekabül etti.

▶ Grafik 2. Ülkelerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Mart 2025

2025 yılının Mart ayında İstanbul'a 761 bin 903 vatandaş giriş yaptı.

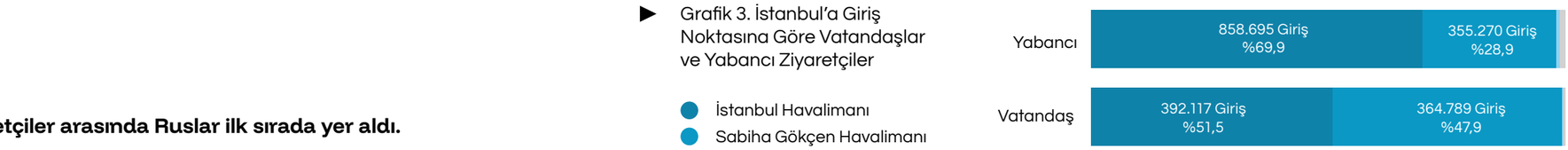
2025 yılının Mart ayında İstanbul'a giriş yapan vatandaş sayısı geçen senenin aynı dönemine göre %3,9 artarak 761.903 oldu.

Geçen senenin aynı dönemine göre İstanbul'a giriş yapan yabancı ziyaretçiler arasında havayolunu tercih edenler %6,6 azaldı. Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan gerçekleşen 355.270 girişe karşın, İstanbul Havalimanı 858.695 girişle yabancı ziyaretçilerce daha sık kullanıldı.

Geçen senenin aynı dönemine göre İstanbul'a giriş yapan vatandaşlar arasında hava yolunu tercih edenler %3,9 arttı. Giriş yapan vatandaşlar arasında İstanbul'un iki ana havalimanı arasında dengeli bir dağılım görüldü. Girişlerin %51,5'i İstanbul Havalimanı'nda, %47,9'u Sabiha Gökçen Havalimanı'nda gerçekleşti.

Mart ayında İstanbul'a giriş yapan vatandaşların %99,6'sı hava yolunu, %0,4'ü ise deniz limanlarını tercih etti. Deniz yoluyla girişler yabancı ziyaretçilerde %1,1 olarak gözlemlendi.

▶ Grafik 3. İstanbul'a Giriş Noktasına Göre Vatandaşlar ve Yabancı Ziyaretçiler

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Mart 2025

2025 yılının Mart ayında İstanbul'da bulunan tüm havalimanlarında gelen ve giden yolcu sayısı toplamı yaklaşık 9 milyon 250 bin oldu.

2025 yılının Mart ayında İstanbul'da bulunan tüm havalimanlarında gelen ve giden yolcu sayısı geçen senenin aynı dönemine göre %2,2 artarak 9.249.872 oldu. Artış oranı iç hat uçuşlarda %0,9, dış hat uçuşlarda ise %2,7 olarak gözlemlendi. İç hatlarda 2.562.175 olan İstanbul toplam yolcu sayısı Türkiye genelinin %38,2'ine tekabül ederken, dış hatlarda gelen ve giden 6.687.697 yolcu Türkiye toplamının %83,7'sini oluşturdu.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye Hava Yolu Yolcu Trafiği

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi, Havalimanları Karşılaştırmalı İstatistikleri, Mart 2025

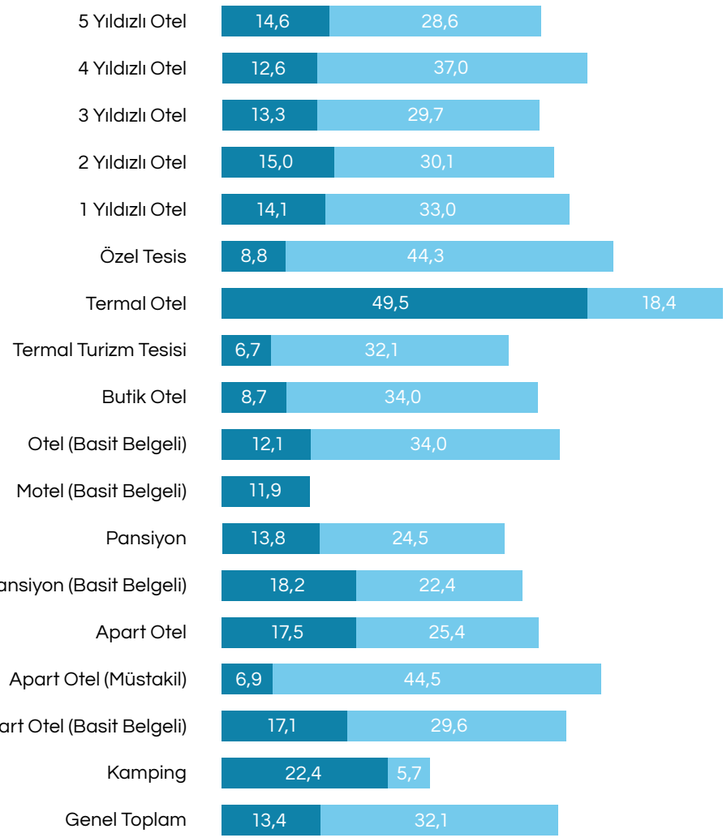
2025 yılının Şubat ayında İstanbul'da yerli turistlerin en çok tercih ettiği konaklama tesisi türü %49,5 ile termal oteller oldu.

İstanbul'da Şubat 2025 tarihinde termal otellerde yerli ve yabancı turistlere bağlı toplam doluluk oranı %67,9 oldu. Termal otellerdeki doluluk oranının %49,5'i yerli, %18,4'ü yabancı turistlere bağlı olarak oluştu. 2025 yılının Şubat ayında İstanbul'da yabancı turistlerin en çok kullandığı konaklama tesisi türü %44,5 ile müstakil apart oteller olurken aynı tesis türündeki yerli turistlere bağlı doluluk oranı 6,9 oldu.

▶ Grafik 5. Konaklama Tesisleri Doluluk Oranı (%), Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, İstanbul

Yerli
Yabancı

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Şubat 2025

Sayılar yüzde cinsinden gösterilmiştir.

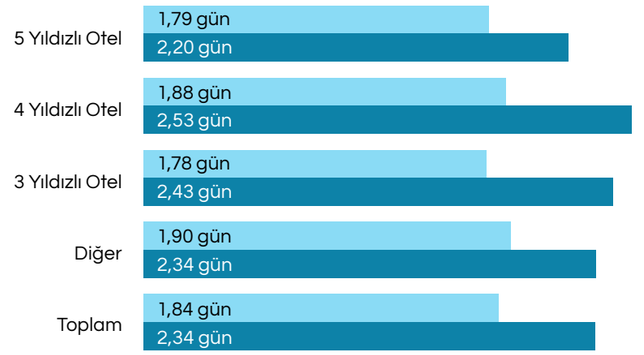
2025 yılının Şubat ayında yabancı ziyaretçilerin konaklama tesislerinde ortalama kalış süresi 2,34 gün oldu.

İstanbul'da Şubat 2025 tarihinde yabancı ziyaretçilerin konaklama tesislerinde ortalama kalış süresi 2,34 gün iken, yerli ziyaretçilerin ortalama kalış süresinin 1,84 gün olduğu görüldü. 5 yıldızlı otellerde ise yabancı ziyaretçilerin ortalama kalış süresi 2,20 gün iken yerli ziyaretçilerin ortalama kalış süresinin 1,79 gün olduğu gözlemlendi.

▶ Grafik 6. Konaklama Tesisleri Ortalama Kalış Süresi, İstanbul

Yabancı
Yerli

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Şubat 2025

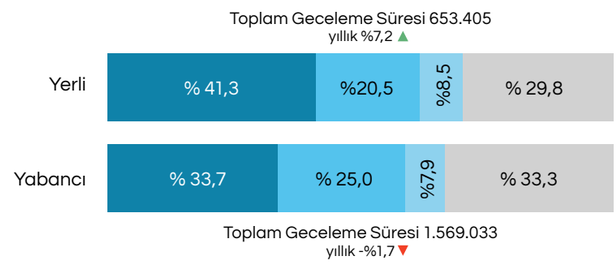

Şubat 2025 döneminde yerli ziyaretçilerin toplam geceleme süresinin %41,3'ünün, yabancı ziyaretçilerin toplam geceleme süresinin ise %33,7'sinin 5 yıldızlı otellerde gerçekleştiği görüldü.

2025 yılı Şubat ayındaki konaklama tesisleri geceleme süresi toplamlarına bakıldığında, yerli ziyaretçilerde %41,3, yabancı ziyaretçilerde ise %33,7 oranında 5 yıldızlı otellerde geceleme gerçekleştiği görüldü. Yerli ziyaretçilerin geceleme süresinin %20,5'i, yabancı ziyaretçilerin ise %25'i 4 yıldızlı otellerde kaydedildi. İstanbul'da tüm otel türlerindeki toplam geceleme süresi, yerli ziyaretçilerde geçen yılın aynı dönemine göre %7,2 artarken; yabancı ziyaretçilerde ise %1,7 oranında azaldı.

▶ Grafik 7. Konaklama Tesisleri Toplam Geceleme Süresi, İstanbul

5 Yıldızlı Otel
4 Yıldızlı Otel
3 Yıldızlı Otel
Diğer

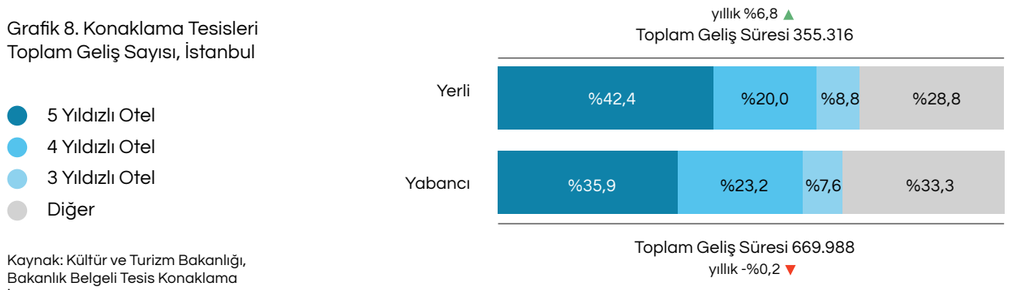
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Şubat 2025

Şubat 2025 döneminde yerli ziyaretçilerin %42,4'ünün, yabancı ziyaretçilerin ise %35,9'unun 5 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü.

Şubat ayında, yerli ziyaretçilerin %42,4'ünün, yabancı ziyaretçilerin ise %35,9'unun 5 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü. Yerli ziyaretçilerin %20'sinin 4 yıldızlı otelleri, %8,8'inin 3 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü. Yabancı ziyaretçilerin ise %23,2'sinin 4 yıldızlı otelleri, %7,6'sının ise 3 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü. Yabancı ziyaretçilerin toplam geliş sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %0,2 oranında azalırken, yerli ziyaretçilerde %6,8 oranında artış gözlemlendi.

▶ Grafik 8. Konaklama Tesisleri Toplam Geliş Sayısı, İstanbul

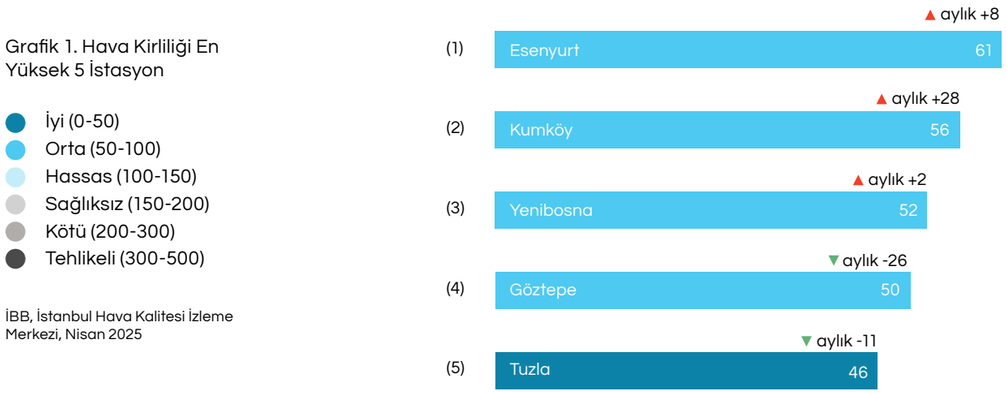

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Şubat 2025

4.4 Çevre

Nisan 2025 döneminde İstanbul'da hava kalitesi en düşük istasyon Esenyurt oldu.

İBB Hava Kalitesi İndeksi'ne (HKİ) göre 2025 yılı Nisan ayında hava kirliliği en yüksek ölçülen istasyon 61 HKİ'lik değerle Esenyurt oldu. Bir önceki aya göre hava kirliliği Esenyurt'ta 8 birim arttı. Kumköy'de hava kirliliği bir önceki aya göre 28 birim arttı. 34 istasyonun 10'unun hava kalitesinin bir önceki aya göre arttığı görüldü.

▶ Grafik 1. Hava Kirliliği En Yüksek 5 İstasyon

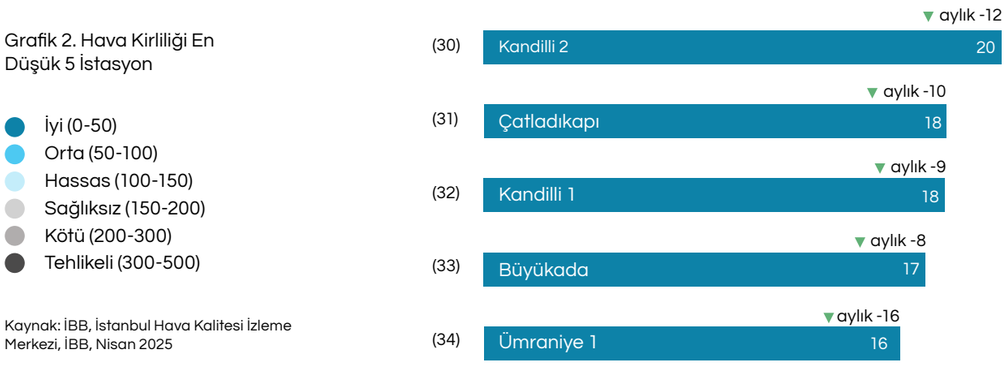

İBB, İstanbul Hava Kalitesi İzleme Merkezi, Nisan 2025

Nisan 2025 döneminde İstanbul'da hava kalitesi en yüksek istasyon Ümraniye oldu.

İBB Hava Kalitesi İndeksi'ne (HKİ) göre 2025 yılı Nisan ayında hava kirliliği en düşük ölçülen istasyon 16 HKİ'lik değerle Ümraniye 1 oldu. Bir önceki aya göre hava kirliliği Ümraniye 1 istasyonunda 16 birim azaldı. Ümraniye 1'in ardından17 HKİ'yle Büyükada havası en temiz ikinci istasyon oldu. Büyükada'da hava kirliliği bir önceki aya kıyasla 8 birim azaldı. Büyükada'yı 18'er HKİ'lik ölçümle Çatladıkapı ve Kandilli 1 ile 20 HKİ'yle Kandilli 2 takip etti.

▶ Grafik 2. Hava Kirliliği En Düşük 5 İstasyon

Kaynak: İBB, İstanbul Hava Kalitesi İzleme Merkezi, İBB, Nisan 2025

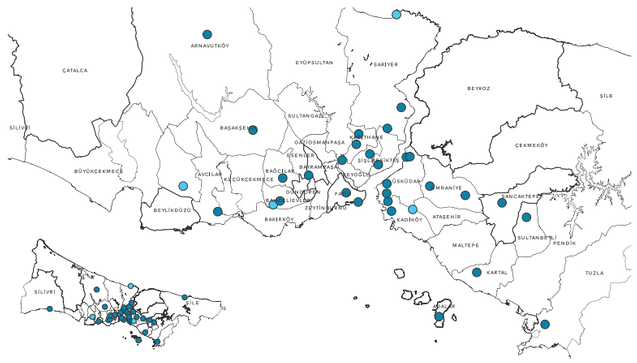
Nisan 2025 dönemi hava kalitesi ölçümlerine göre, genellikle şehir merkezine yakın istasyonlarda daha yüksek, şehir merkezinden uzak istasyonlarda daha düşük hava kirliliği olduğu gözlemlendi.

Haritada İstanbul'daki tüm hava kalitesi ölçüm istasyonlarının 2025 yılı Nisan ayındaki ortalama ölçüm değerleri İstanbul Hava Kalitesi İzleme Merkezi'nin sınıflandırmasına göre renklendirildi. Tüm istasyonlar iyi ve orta sınıfında yer aldı. Orta hava kalitesi sınıfında olan istasyonlar Esenyurt, Kumköy, Yenibosna ve Göztepe oldu.

▶ Harita 1. Hava Kalitesi Ölçümüne Göre İstasyonlar

- İyi (0-50)
- Orta (50-100)

Kaynak: İBB, İstanbul Hava Kalitesi İzleme Merkezi, Nisan 2025

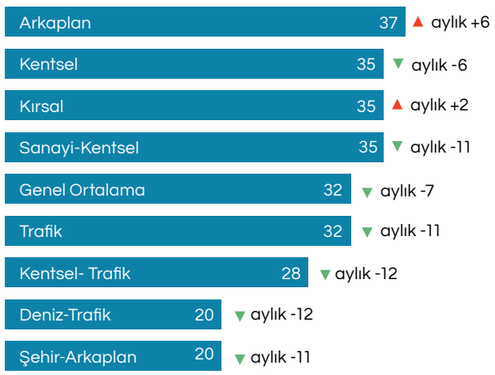

Nisan 2025 döneminde İstanbul'da ortalama hava kalitesi 32 HKİ olarak ölçüldü.

Grafik, 8 hava kalitesi ölçüm istasyonu türü bazında, ve ek olarak İstanbul geneli ortalama ölçüm değerlerini göstermektedir. 2025 yılı Nisan ayında İstanbul ortalama hava kalitesi 32 HKİ olarak ölçüldü ve iyi sınıfında yer aldı. İstanbul genelinde hava kirliliği geçen aya göre 7 birim azaldı. Ölçüm istasyonu türü bazında ortalama hava kirliliği en yüksek ölçülen grup 37 HKİ'lik değerle arkaplan oldu. Arkaplan grubunu, kentsel ve sanayi-kentsel grupları takip etti. Arkaplan ölçüm istasyonu, hava kirliliği ölçümündeki 6 birim artışla en yüksek artış gösteren grup oldu. Hava kirliliği en düşük ölçülen gruplar ise 20'şer HKİ'yle deniz-trafik ve şehir-arkaplan oldu.

▶ Grafik 3. İstasyon Türüne Göre Ortalama Hava Kalitesi Ölçümleri

- İyi (0-50)
- Orta (50-100)
- Hassas (100-150)
- Sağlıksız (150-200)
- Kötü (200-300)
- Tehlikeli (300-500)

Kaynak: İBB, İstanbul Hava Kalitesi İzleme Merkezi, Nisan 2025

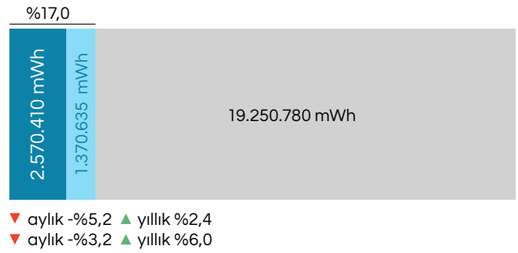

Şubat 2025 döneminde Türkiye'deki toplam elektrik tüketiminin %17'lik kısmını İstanbul oluşturdu.

2025 yılı Şubat ayında Boğaziçi Dağıtım'ın kapsama alanında 2 milyon 570 bin mWh elektrik tüketimi gerçekleşti. Bu miktar Türkiye toplamının %11,1'ine tekabül etti. Aynı dönemde Anadolu Yakası Dağıtım'ın kapsama alanında ise 1 milyon 370 bin mWh elektrik tüketimi gerçekleşti. Anadolu Yakası'nın Türkiye geneli tüketim içindeki payı %5,9 olarak hesaplandı. İstanbul'daki toplam elektrik tüketimi Türkiye genelinin %17'sini oluşturdu. Boğaziçi Dağıtım'ın kapsama alanındaki tüketim bir önceki aya göre %5,2 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise %2,4 arttı. Anadolu Yakası'nda aylık bazda %3,2 düşüş olurken, yıllık bazda ise %6'lık bir artış gerçekleşti.

▶ Grafik 4. Elektrik Tüketiminin Dağıtım Bölgesi Bazında Dağılımı

- Boğaziçi Dağıtım
- Anadolu Yakası Dağıtım
- Türkiye (Diğer)

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik İstatistikleri, Şubat 2025

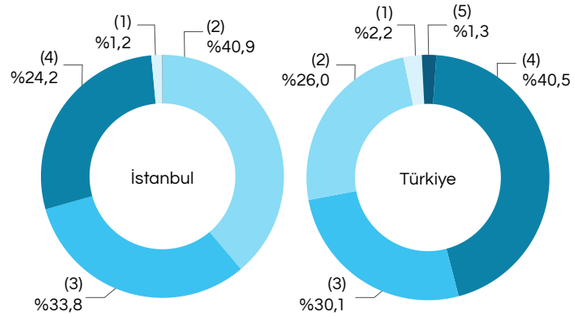

Şubat 2025 döneminde İstanbul'daki toplam elektrik tüketiminin %40,9'luk kısmını kamu & özel sektör oluşturdu.

2025 yılı Şubat ayında İstanbul'da faturalanan elektrik tüketiminde ilk sırada %40,9 ile kamu ve özel sektöre ait yapılar bulunurken; meskenler %33,8 ile ikinci sırada, sanayi %24,2 ile üçüncü sırada yer aldı. Türkiye'de ise %44,8 ile sanayi ilk sıradayken, onu %26,1 ile meskenler ve %24,7 ile kamu ve özel sektöre ait yapılar takip etti. İstanbul'da payı %0'a yakın olan tarımsal sulama tipi tüketim oranının Türkiye genelinde %1,3 olması dikkat çekti. Aydınlatma tüketiminin de Türkiye genelindeki %2,2'lik oranına karşı İstanbul'daki payının %1,2 olduğu görüldü.

▶ Grafik 5. Elektrik Tüketiminin Tüketim Türü Bazında Dağılımı

- (1) Aydınlatma
- (2) Kamu, Özel Hizmetler & Diğer
- (3) Mesken
- (4) Sanayi
- (5) Tarımsal Sulama

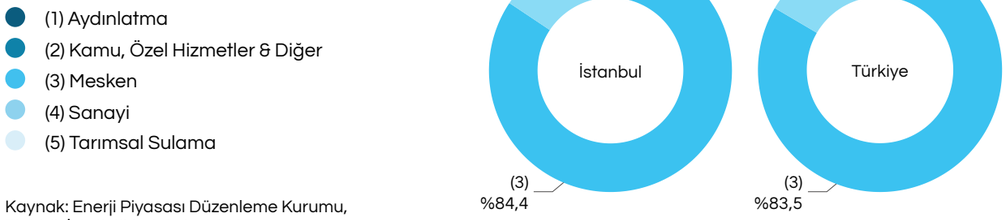
Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik İstatistikleri, Şubat 2025

Şubat 2025 döneminde İstanbul'daki elektrik tüketicilerinin %84,4'ü mesken tüketicileri oldu.

2025 yılı Şubat ayı elektrik tüketici sayıları incelendiğinde İstanbul'da %84,4 oranında mesken, %15,2 oranında kamu ve özel sektör tüketicisi olduğu görüldü. Türkiye genelinde ise tüketicilerin %83,5'ini meskenler, %14,3'ünü ise kamu ve özel sektör oluşturdu. İstanbul'da payı %0'a yakın olan tarımsal sulama tipi tüketicilerin oranının Türkiye genelinde %1,5 olması dikkat çekti.

▶ Grafik 6. Elektrik Tüketicilerinin Tüketim Türü Bazında Dağılımı

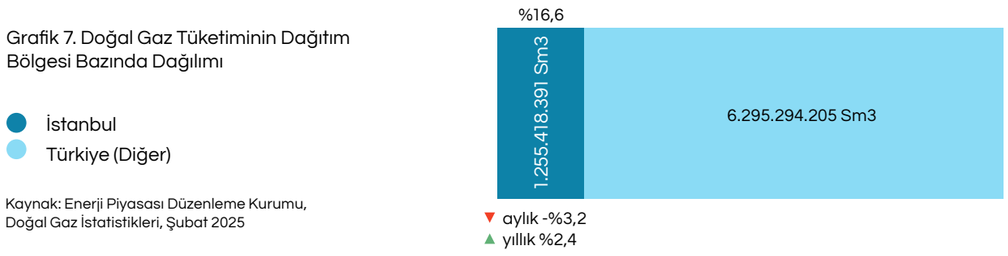

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik İstatistikleri, Şubat 2025

Şubat 2025 döneminde Türkiye'deki toplam doğal gaz tüketiminin %16,6'lık kısmını İstanbul oluşturdu.

2025 yılı Şubat ayında Türkiye'de faturalanan toplam doğal gaz tüketiminin %16,6'lık kısmını İstanbul oluşturdu. İstanbul'da toplam 1.255.418.391 Sm3 doğal gaz tüketimi gerçekleşti. İstanbul'daki doğal gaz tüketimi bir önceki aya göre %3,2 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise %2,4 artış gösterdi.

▶ Grafik 7. Doğal Gaz Tüketiminin Dağıtım Bölgesi Bazında Dağılımı

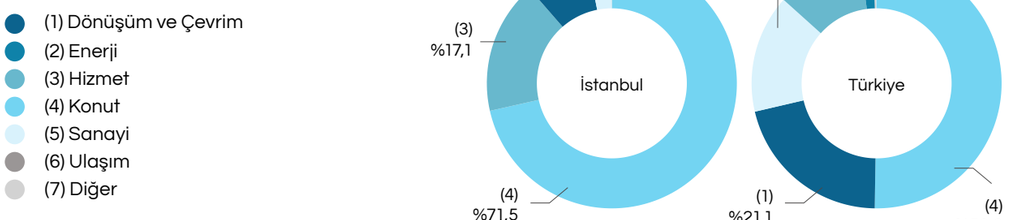

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Doğal Gaz İstatistikleri, Şubat 2025

Şubat 2025 döneminde İstanbul'daki toplam doğal gaz tüketiminin %71,5'lik kısmını konut tüketimi oluşturdu.

2025 yılı Şubat ayında İstanbul'da faturalanan doğal gaz tüketiminde ilk sırada %71,5 ile konutlar bulunurken; hizmet sektörü %17,1 ile ikinci sırada, dönüşüm & çevrim sektörü %8,3 ile üçüncü sırada yer aldı. Türkiye genelinde ise %50,2 ile konut kullanımı ilk sıradayken, onu %21,1 ile dönüşüm & çevrim ve %15,3 ile sanayi sektörleri takip etti.

▶ Grafik 8. Doğal Gaz Tüketiminin Tüketim Türü Bazında Dağılımı

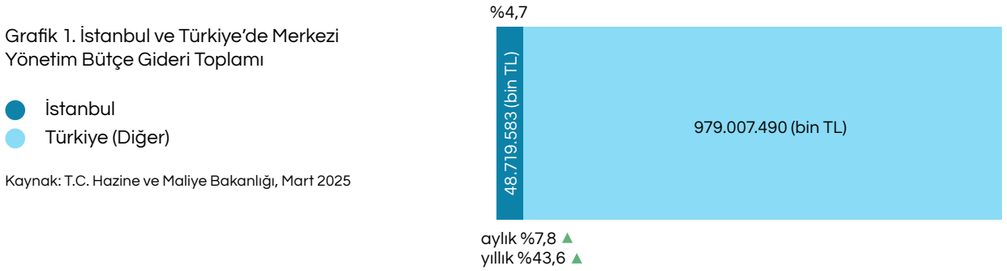

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Doğal Gaz İstatistikleri, Şubat 2025

4.5 Maliye

İstanbul'da Mart 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri 48 milyar 719 milyon 583 bin TL oldu.

İstanbul'da Mart 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri 48 milyar 719 milyon 583 bin TL düzeyinde seyretti. Türkiye genelinde ise 2025 yılı Mart ayında merkezi yönetim bütçe gideri 1 trilyon 27 milyar TL olarak gerçekleşti. İstanbul'daki merkezi yönetim bütçe gideri ülke toplamının %4,7'sine tekabül etti. İstanbul'un gider toplamı bir önceki aya göre %7,8 artarken, geçen yılın aynı dönemine göre ise %43,6 artış gösterdi.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Gideri Toplamı

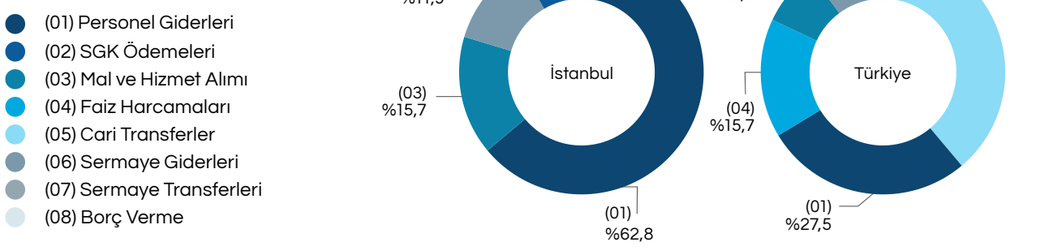

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri ekonomik sınıflandırmasında personel giderleri ilk sırada yer aldı.

İstanbul'da Mart 2025 dönemi merkezi yönetim bütçe harcamaları ekonomik sınıflandırma bazında incelendiğinde ilk sırada 30,6 milyar TL ile personel giderlerinin yer aldığı görüldü. İstanbul toplamının %62,8'ine tekabül eden personel giderlerini, %15,7 ile mal ve hizmet alımları ve %11,9 ile sermaye giderleri izledi. Türkiye geneline bakıldığında ise farklı bir dağılım gözlemlendi. Cari transferler %36,4 ile ilk sırada yer alırken, onu %27,5 ile personel giderleri ve %15,7 ile faiz harcamaları takip etti.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Giderinin Ekonomik Sınıflandırması

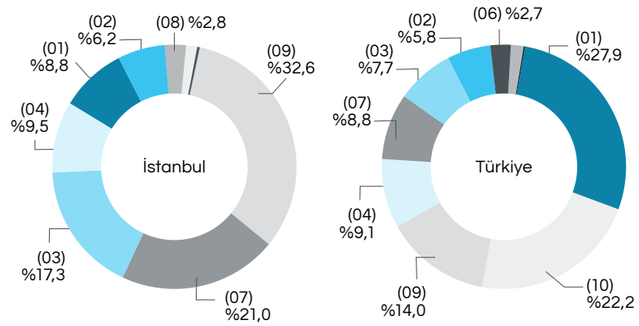

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri fonksiyonel sınıflandırmasında eğitim hizmetleri ilk sırada yer aldı.

İstanbul'da Mart 2025 dönemi merkezi yönetim bütçe harcamaları fonksiyonel sınıflandırma bazında incelendiğinde ilk sırada 15,8 milyar TL ile eğitim hizmetlerinin yer aldığı görüldü. İstanbul toplamının %32,6'sına tekabül eden eğitim hizmetlerini, %21,0 ile sağlık hizmetleri, %17,3 ile kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri ve %9,5 ile ekonomik işler ve hizmetler izledi. Türkiye geneline bakıldığında ise farklı bir dağılım gözlemlendi. Genel kamu hizmetleri %27,9 ile ilk sırada yer alırken, onu %22,2 ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ve %14,0 ile eğitim hizmetleri takip etti.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Giderinin Fonksiyonel Sınıflandırması

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe geliri 328 milyar 194 milyon TL oldu.

İstanbul'da Mart 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe geliri 328 milyar 194 milyon TL düzeyinde seyretti. Türkiye genelinde ise 2025 yılı Mart ayında merkezi yönetim bütçe geliri 766 milyar 261 milyon TL olarak gerçekleşti. İstanbul'daki merkezi yönetim bütçe geliri ülke toplamının %42,8'ine tekabül etti. İstanbul'un merkezi bütçe gelir toplamı bir önceki aya göre %0,1 artış gösterirken, geçen yılın aynı dönemine göre ise %50,4 oranında artış gösterdi.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Geliri Toplamı

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde genel bütçe gelirinin toplam merkezi yönetim bütçe geliri içindeki payı %99,3 oldu.

İstanbul'da Mart 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe geliri içinde genel bütçe gelirinin payı %99,3 oldu. Özel bütçe kaleminin payı %0,7 iken, toplam 973.000 TL olan düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçesi son sırada yer aldı. Türkiye genelinde ise genel bütçe gelirinin toplam merkezi yönetim bütçe geliri içindeki payı %97,2 olarak gerçekleşti. Onu %2,3 ile özel bütçe ve %0,5 ile düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçesi takip etti.

▶ Grafik 5. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Gelirinin Dağılımı

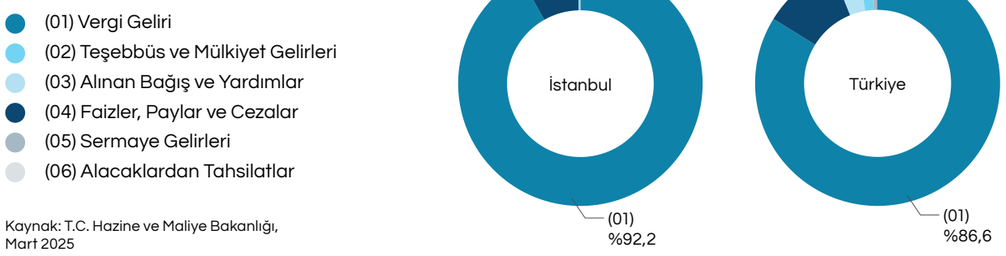

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde vergi gelirinin toplam genel bütçe geliri içindeki payı %92,2 oldu.

İstanbul'da Mart 2025 döneminde vergi gelirinin genel bütçe kalemleri içindeki payı %92,2 oldu. Vergi gelirini %7,3 ile faizler, paylar ve cezalar; %0,4 ile teşebbüs ve mülkiyet gelirleri izledi. Aynı dönemde Türkiye geneli genel bütçesi içinde vergi gelirinin payı ise %86,6 olarak seyretti. Vergi gelirini %8,7 ile faizler, paylar ve cezalar; %2,6 ile alınan bağış ve yardımlar takip etti.

▶ Grafik 6. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Gelirinin Dağılımı

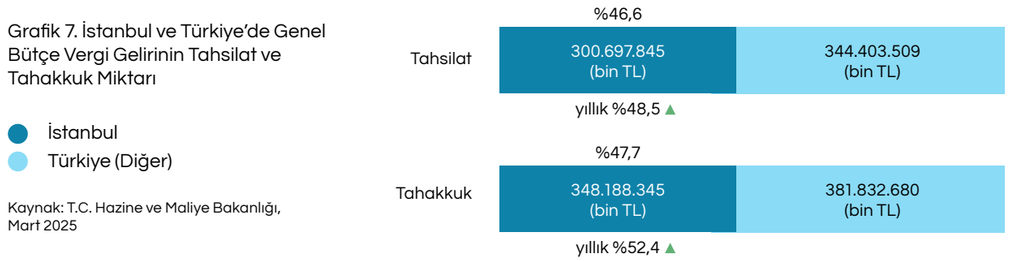

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde tahsil edilen vergi gelirlerinin geçen yılın aynı dönemine göre %48,5 arttığı görüldü.

İstanbul'da tahsil edilen vergi geliri 2025 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %48,5 artarak 300 milyar 697 milyon 845 bin TL'ye ulaştı. Türkiye genelinde ise tahsil edilen vergi geliri bir önceki yılın aynı dönemine göre %53,4 artarak 645 milyar 101 milyon TL'ye ulaştı. İstanbul'daki vergi geliri tahsilatının ülke toplamı içindeki payı %46,6 düzeyinde seyretti. İstanbul'da vergi geliri tahakkuku ise Mart 2025 döneminde bir yıl önceye göre %52,4 artarak 348 milyar 188 milyon 345 bin TL'ye ulaştı. Türkiye geneli vergi geliri tahakkuku ise yıllık %3,8 artışla 730 milyar 21 milyon TL'ye ulaştı. İstanbul'daki vergi geliri tahakkukunun ülke toplamı içindeki payı %47,7 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 7. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Vergi Gelirinin Tahsilat ve Tahakkuk Miktarı

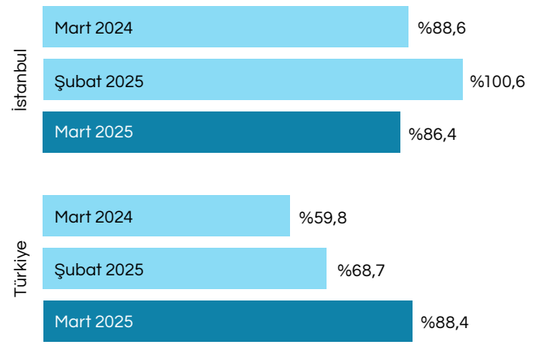

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde genel bütçe vergi gelirinin tahsilat tahakkuk oranı %86,4 olarak gerçekleşti.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında genel bütçe vergi gelirinin tahsilat tahakkuk oranı %86,4 oldu. Şubat 2025 döneminde bu oranın %100,6, 2024 yılı Mart ayında ise %88,6 olduğu görüldü. Türkiye'de ise aynı dönemde genel bütçe vergi gelirinin tahsilat tahakkuk oranı %88,4 olarak gerçekleşti. Şubat 2025 döneminde bu oranın %68,7, 2024 yılı Mart ayında ise %59,8 olduğu görüldü.

▶ Grafik 8. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Vergi Gelirinin Tahsilat Tahakkuk Oranı

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde toplam gelir vergisi tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %106,2 arttı.

Mart 2025 döneminde İstanbul'da gerçekleşen gelir vergisi tahsilatı bir önceki aya göre %16,3 artarken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %106,2 arttı. İstanbul'da gelir vergisi tahsilatı 98 milyar 998 milyon TL olarak gerçekleşti. Türkiye genelinde gerçekleşen gelir vergisi tahsilatı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %102,7 artarak 172 milyar 588 milyon TL'ye ulaştı. İstanbul'un ülke geneli gelir vergisi tahsilatı içindeki payı %57,4 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 9. İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen Toplam Gelir Vergisi Miktarı

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da gelir vergisi faal mükellef sayısı 2025 yılı Mart ayında 651 bin 533 oldu.

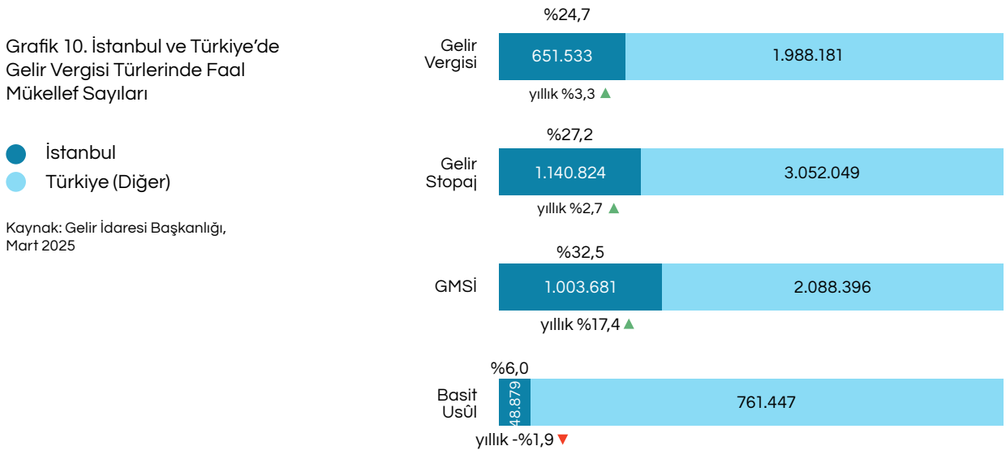
Mart 2025 döneminde ülke geneli gelir vergisi faal mükelleflerin %24,7'si İstanbul'da yer aldı. İstanbul'daki gelir vergisi faal mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,3 artarak 651 bin 533 oldu.

Aynı dönemde İstanbul'daki gelir stopaj vergisi faal mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,7 artarak 1 milyon 140 bin 824'e çıktı. İstanbul'daki gelir stopaj vergisi mükelleflerinin ülke toplamı içindeki payı %27,2 olarak seyretti.

2025 yılı Mart ayında İstanbul'daki Gayrimenkul Sermaye İradı (GMSİ) faal mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,4 artışla 1 milyon 3 bin 681 kişi düzeyinde seyretti. İstanbul'daki GMSİ mükelleflerinin ülke genelindekilere oranı %32,5 oldu.

Aynı dönemde İstanbul'daki basit usûlde vergilendirilen gelir vergisi mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,9 azalışla 48 bin 879 oldu. İstanbul'daki basit usûlde vergilendirilen gelir vergisi mükelleflerinin ülke toplamı içindeki payı %6,0 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 10. İstanbul ve Türkiye'de Gelir Vergisi Türlerinde Faal Mükellef Sayıları

Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığı, Mart 2025

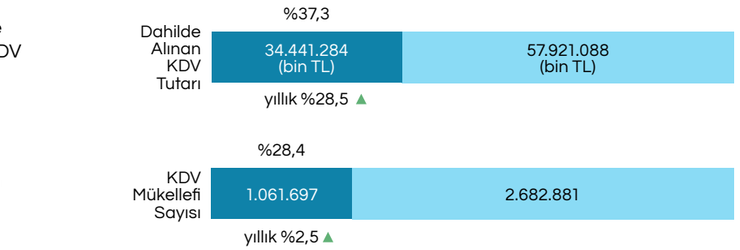

İstanbul'da Mart 2025 döneminde dahilde alınan Katma Değer Vergisi (KDV) tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %28,5 arttı.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında dahilde alınan KDV tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre İstanbul'da %28,5 artarak 34 milyar 441 milyon TL'ye ulaştı. Türkiye genelinde ise dahilde alınan KDV tahsilatı %88,5 artış göstererek 92 milyar 362 milyon TL'ye ulaştı. İstanbul tahsilat tutarının ülke geneli tahsilat içindeki payı %37,3 oldu.

Aynı dönemde KDV faal mükellef sayısı ise yıllık %2,5 artışla 1 milyon 61 bin 697 kişiye ulaştı. İstanbul KDV mükelleflerinin Türkiye geneli içindeki oranı %28,4 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 11. İstanbul ve Türkiye'de Dahilde Alınan KDV Tutarı ve KDV Mükellefi Sayısı

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı & Gelir İdaresi Başkanlığı, Mart 2025

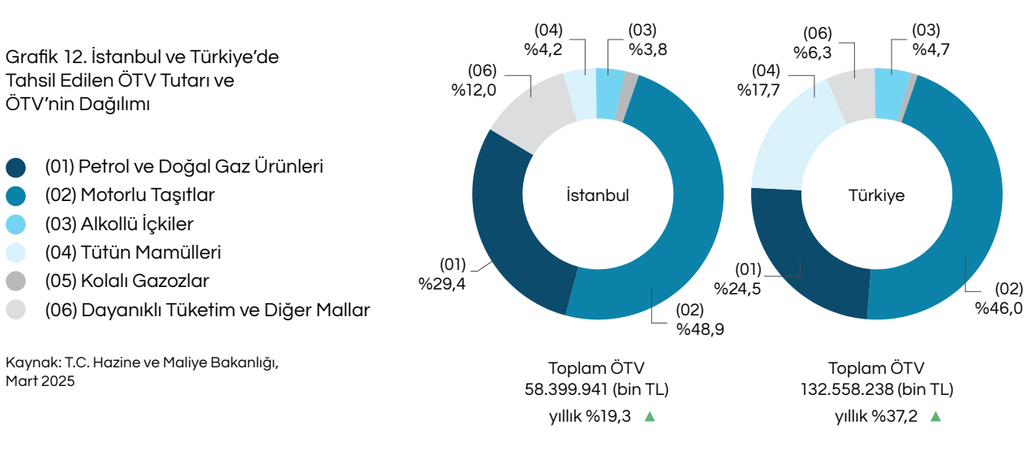
2025 yılının Mart ayında İstanbul'daki Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %19,3 arttı.

Mart 2025 döneminde İstanbul'da toplam 58 milyar 399 milyon 941 bin TL ÖTV tahsil edildi. Geçen yılın aynı dönemine göre %19,3 artış gözlemlendi. Türkiye geneli ÖTV tahsilatı ise %37,2 artışla 132 milyar 558 milyon 238 bin TL seviyesine ulaştı.

İstanbul'daki ÖTV geliri dağılımına bakıldığında %48,9 ile motorlu taşıtlar öne çıktı. Motorlu taşıtları %29,4 ile petrol ve doğal gaz ürünleri; %12,0 ile dayanıklı tüketim ve diğer mal kategorileri izledi.

Türkiye'deki ÖTV gelir dağılımında %46,0 ile motorlu taşıtlar ilk sırada yer aldı. Motorlu taşıtları %24,5 ile petrol ve doğal gaz ürünleri; %17,7 ile tütün mamülleri takip etti.

▶ Grafik 12. İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen ÖTV Tutarı ve ÖTV'nin Dağılımı

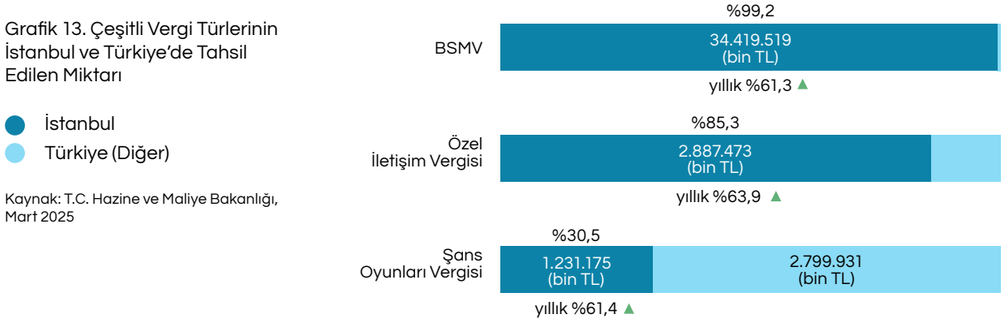

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) geliri bir önceki yılın aynı dönemine göre %61,3 arttı.

Mart 2025 döneminde İstanbul'daki BSMV tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %61,3 artarak 34 milyar 419 milyon 519 bin TL'ye ulaştı. Aynı dönemde özel iletişim vergi gelirleri yıllık %63,9 artışla 2 milyar 887 milyon 473 bin TL, şans oyunlarından alınan vergi gelirleri ise yıllık %61,4 artışla 1 milyar 231 milyon 175 bin TL oldu. İstanbul'un ülke toplamı tahsilatı içindeki payı BSMV'de %99,2; özel iletişim vergisinde %85,3; şans oyunları vergisinde %30,5 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 13. Çeşitli Vergi Türlerinin İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen Miktarı

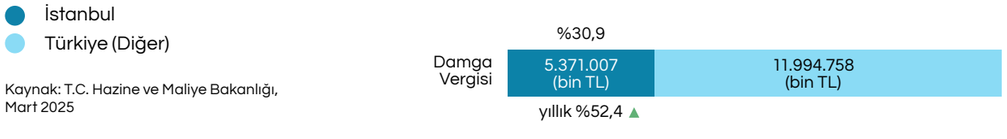

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

İstanbul'da Mart 2025 döneminde harç tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %81,4 arttı.

İstanbul'da Mart 2025 döneminde harç tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %81,4 artarak 6 milyar 442 milyon TL olarak gerçekleşti. İstanbul harç tahsilatının ülke geneli içindeki payı %31,7 oldu. Aynı dönemde damga vergisi tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %52,4 artarak 5 milyar 371 milyon TL seviyesine ulaştı. İstanbul'daki damga vergisi tahsilatının ülke toplamına oranı %30,9 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 14. İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen Damga Vergisi ve Harçlar

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Mart 2025

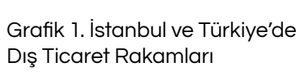

4.6 Reel Piyasalar

İstanbul'da Mart 2025 döneminde ihracat 10 milyar 584 milyon dolar; ithalat ise 16 milyar 689 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

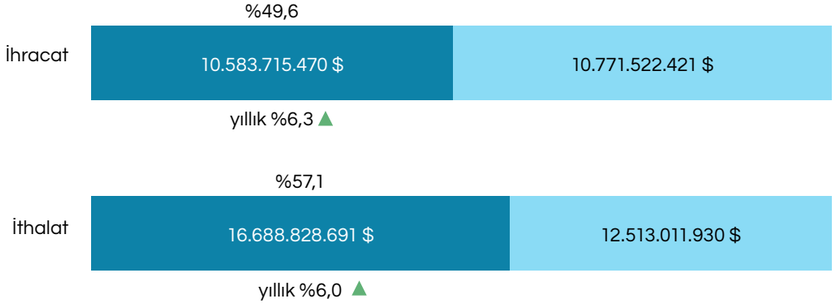
İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında ihracat 10 milyar 584 milyon dolar; ithalat ise 16 milyar 689 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. 2025 yılının Mart ayında yapılan ihracat geçen senenin aynı dönemine göre %6,3 artarken, ithalat %6,0 arttı. Türkiye'de ise Mart 2025 döneminde ihracat 21 milyar 355 milyon dolar; ithalat ise 29 milyar 202 milyon dolar düzeyinde seyretti. İstanbul'daki ihracatın ülke geneli içindeki payı %49,6, ithalatın Türkiye içi payı ise %57,1 oldu.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında dış ticaret açığı 6.105.113.221 dolar, Türkiye'de ise 7.846.602.730 dolar olarak gerçekleşti.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Dış Ticaret Rakamları

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Mart 2025

Mart 2025 döneminde İstanbul'un dış ticaret hacminde Almanya ve Çin öne çıktı.

2025 yılı Mart ayında İstanbul'da dış ticaret faaliyetleri en yoğun gerçekleşen iki ülke Almanya ve Çin oldu. Almanya ile yapılan dış ticaret ağırlıklı olarak ithalat türünde gerçekleşti. Çin ise bu dönemde en çok ithalat yapılan ülke oldu.

Çin'den yapılan ithalat geçen senenin aynı dönemine göre %3,2 azalarak 2 milyar 368 milyon dolar seviyesinde seyretti. Almanya'ya yapılan ihracat geçen senenin aynı dönemine göre %15,8 artarak 853 milyon dolar seviyesinde seyretti. Almanya ihracat yapılan ülkeler arasında ikinci sırada yer aldı. Almanya'dan yapılan ithalat ise geçen senenin aynı dönemine göre %29,5 artarak 1 milyar 649milyon dolar oldu.

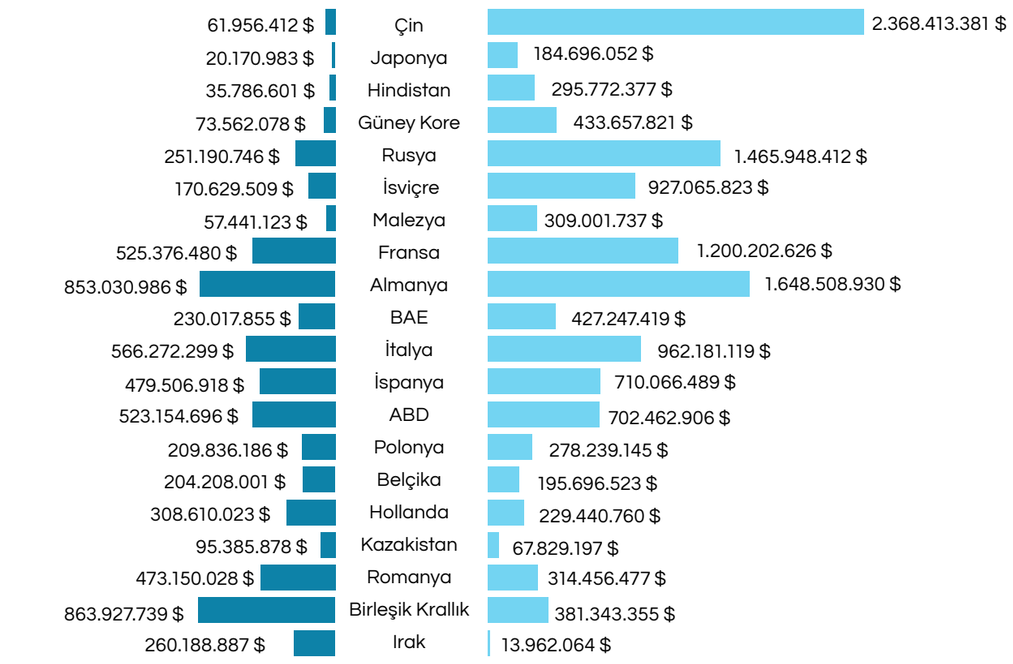
İstanbul'dan yapılan ihracatta Birleşik Krallık geçen senenin aynı dönemine göre %42,7 artarak 864 milyon dolara yaklaştı ve ihracat yapılan ülkeler arasında ilk sırada yer aldı.

Birleşik Krallık ile yapılan ihracat miktarının ithalat miktarının iki katından fazla olması dikkat çekti. İhracat rakamlarında Birleşik Krallık ve Almanya'yı yıllık %9,5 artışla 566 milyon dolara ulaşan İtalya; yıllık %16,9 artışla 525 milyon dolara ulaşan Fransa; yıllık %12,6 artışla 523 milyon dolara ulaşan ABD takip etti.

İthalat rakamlarına bakıldığında ise, Rusya yıllık %15,1'lik bir yükselişle 1 milyar 466 milyon dolara ulaşarak Çin ve Almanya'nın ardından geldi. Fransa'ya %48'lik önemli bir artışla 1 milyar 200 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilirken, İtalya %24,5'lik bir düşüşle 962 milyon dolarlık ithalat seviyesinde yer aldı.

▶ Grafik 2. İstanbul'da Seçili Ülkelerle Gerçekleşen Dış Ticaret Miktarı

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Mart 2025

Mart 2025 döneminde İstanbul'da ihracatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu 1.951.779.781 dolar ile motorlu kara taşıtı ve römorklar oldu.

2025 yılı Mart ayında İstanbul'da ihracatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu, geçen senenin aynı dönemine göre %19,6 artarak 1 milyar 952 milyon dolara ulaşan motorlu kara taşıtı ve römorklar oldu. Motorlu kara taşıtı ve römorklar, İstanbul geneli tüm ihracat faaliyetlerinin %18,4'üne tekabül etti. Bu faaliyet kolunu sırasıyla yıllık %43,3 artışla 1 milyar 336 milyon dolara ulaşan ana metal sanayi; yıllık %3 artışla 972 milyon dolara ulaşan başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat; yıllık -%2,8 azalışla 895 milyon dolara ulaşan kimyasal madde ve ürünler; yıllık -%14,2 azalışla 852 milyon dolara ulaşan giyim eşyası faaliyet kolları takip etti.

▶ Grafik 3. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 2 Seviyesine Göre İstanbul'da İhracatın En Yoğun 5 Faaliyet Kolu

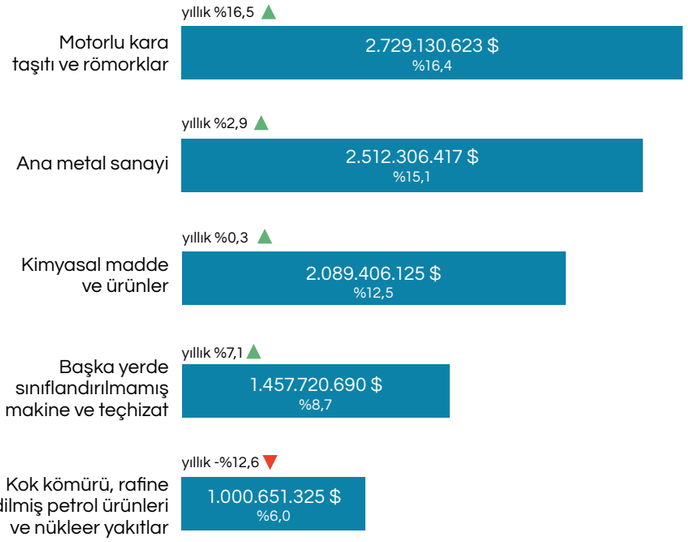
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Mart 2025

Mart 2025 döneminde İstanbul'da ithalatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu motorlu kara taşıtı ve römorklar oldu.

2025 yılı Mart ayında İstanbul'da ithalatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu, geçen senenin aynı dönemine göre %16,5 artarak 2 milyar 729 milyon dolara ulaşan motorlu kara taşıtı ve römorklar oldu. Motorlu kara taşıtı ve römorklar, İstanbul geneli tüm ithalat faaliyetlerinin %16,4'üne tekabül etti. Bu faaliyet kolunu sırasıyla yıllık %2,9 artışla 2 milyar 512 milyon dolara ulaşan ana metal sanayi; yıllık %0,3 artışla 2 milyar 89 milyon dolara ulaşan kimyasal madde ve ürünler; yıllık %7,1 artışla 1 milyar 458 milyon dolara ulaşan başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat; yıllık %12,6 azalışla 1 milyar 651 bin dolara ulaşan kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar takip etti.

▶ Grafik 4. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 2 Seviyesine Göre İstanbul'da İthalatın En Yoğun 5 Faaliyet Kolu

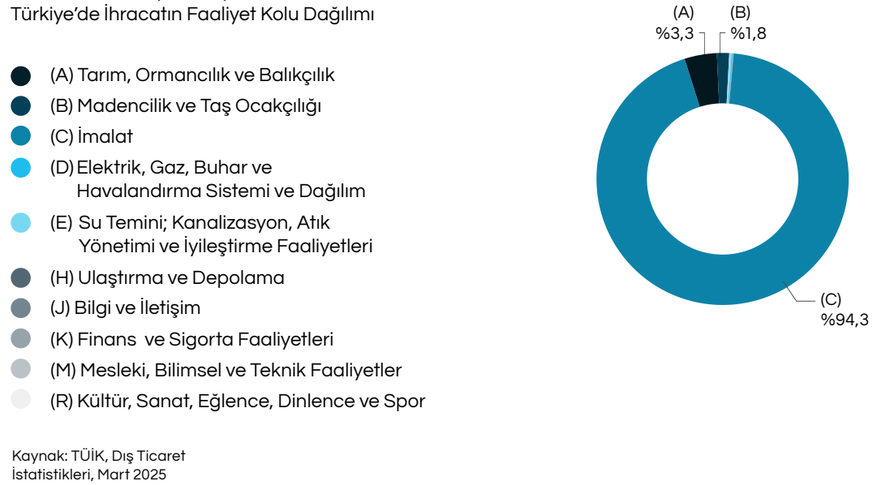

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Mart 2025

Türkiye'de Mart 2025 döneminde imalat sanayinin toplam ihracattaki payı %94,3 oldu.

2025 yılın Mart ayında Türkiye'de ekonomik faaliyet koluna göre ihracatta imalat sanayinin payı %94,3; tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %3,3; madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün payı %1,8 oldu.

▶ Grafik 5. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 1 Seviyesine Göre Türkiye'de İhracatın Faaliyet Kolu Dağılımı

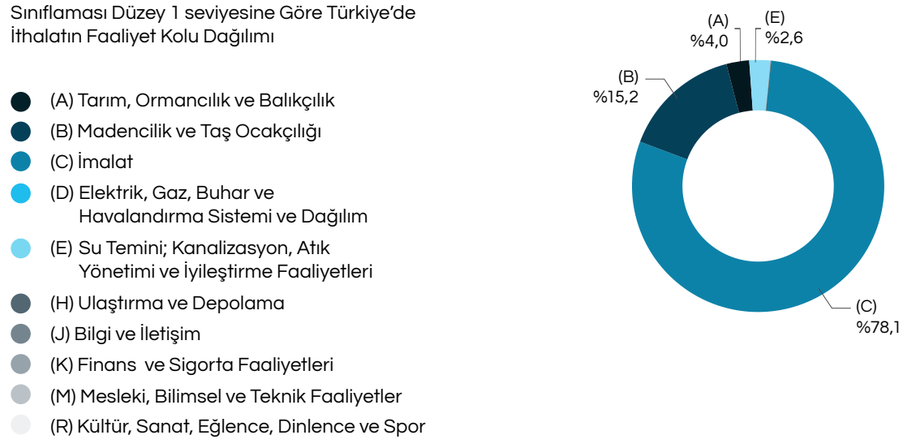

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Mart 2025

Türkiye'de Mart 2025 döneminde imalat sanayinin toplam ithalattaki payı %78,1 oldu.

2025 yılı Mart ayında Türkiye'de ekonomik faaliyet koluna göre ithalatta imalat sanayinin payı %78,1; madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün payı %15,2; tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %4,0; su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinin payı ise %2,6 oldu.

▶ Grafik 6. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 1 seviyesine Göre Türkiye'de İthalatın Faaliyet Kolu Dağılımı

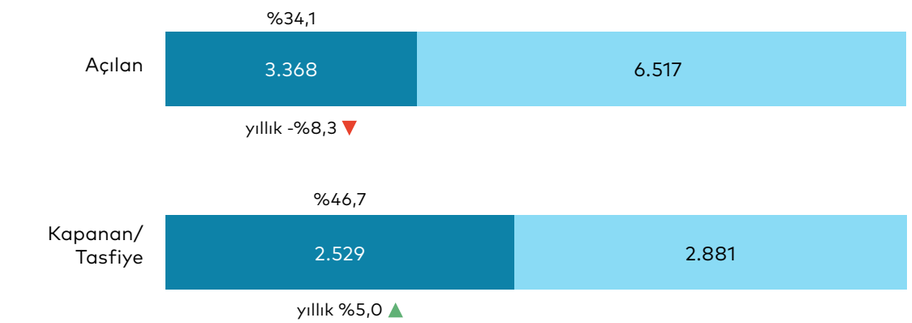

Mart 2025 döneminde İstanbul'da 3.368 şirket kuruldu.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında 3.368 şirket kuruldu. Türkiye'de ise 9.885 şirket kuruldu. İstanbul'da kurulan şirket sayısı Türkiye genelinin %34,1'ine tekabül etti. Mart 2025'te İstanbul'da kurulan şirket sayısı bir önceki senenin aynı ayına göre %8,3 azaldı.

İstanbul'da 2025 yılı Mart ayında 2.529 şirket kapandı veya tasfiye edildi. Türkiye'de ise bu sayı 5.410 seviyesinde seyretti. Kapanan veya tasfiye edilen şirketlerin ülke toplamı içinde İstanbul'dakilerin payı %46,7 olarak gözlemlendi. Mart 2025'te İstanbul'da kapanan veya tasfiye edilen şirket sayısı bir önceki senenin aynı ayına göre %5 arttı.

▶ Grafik 7. İstanbul ve Türkiye'de Açılan, Kapanan ve Tasfiye Edilen Şirket Sayısı

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kurulan/ Kapanan Şirket İstatistikleri, Mart 2025

4.7 Finansal Piyasalar

2024 Aralık sonu itibariyle İstanbul'da bireysel kredi kartı harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre %56,1 arttı.

Türkiye'deki toplam bireysel kredi kartı harcamalarının %25,7'si İstanbul'da gerçekleşti. 2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle harcama tutarı bir önceki yılın aynı dönemine göre %56,1 artarak 476,9 milyar TL'ye ulaştı.Türkiye'de ise bireysel kredi kartı harcamaları bir önceki yılın aynı dönemine göre %56,5 artarak 1 trilyon 855 milyar TL'ye ulaştı.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Bireysel Kredi Kartı Harcamaları

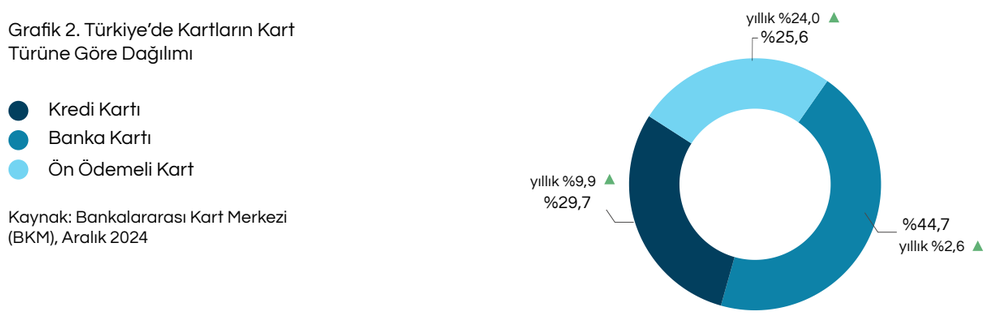

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle Türkiye'de kredi kartı sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %9,9 arttı.

Türkiye'de 2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle kredi kartı sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %9,9 artarak yaklaşık 129,4 milyona ulaştı. Kredi kartlarının tüm kartlar içindeki oranı %29,7 olarak gözlemlendi. Aralık 2024'te ön ödemeli kart sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %24,0 artarak yaklaşık 111,7 milyona ulaştı. Aynı dönemde banka kartlarının sayısı ise yıllık %2,6 artışla 194,4 milyon seviyesinde seyretti. Kart tipleri arasında en sık görülen banka kartlarının oranı %44,7'ye tekabül etti.

▶ Grafik 2. Türkiye'de Kartların Kart Türüne Göre Dağılımı

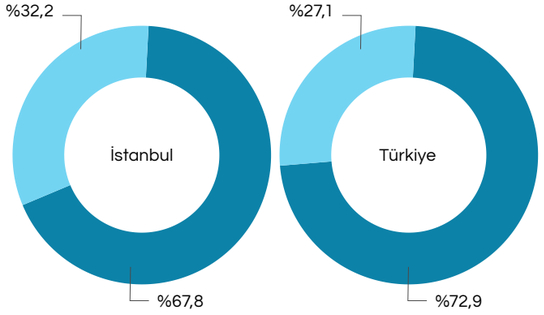

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi (BKM), Aralık 2024

İstanbul'da 2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle takipteki alacaklar dahil toplam nakdi kredilerin oranı %67,8 oldu.

2024 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla İstanbul'da, takipteki alacaklar da dahil olmak üzere toplam kredilerin %67,8'i toplam nakdi kredi, %32,2'si ise gayrinakdi kredi şeklinde gerçekleşti. Aynı dönemde Türkiye genelinde bu oranlar sırasıyla %72,9 toplam nakdi kredi, %27,1 gayrinakdi kredi olarak kaydedildi.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'de Toplam Nakdi ve Gayrinakdi Kredi Dağılımı

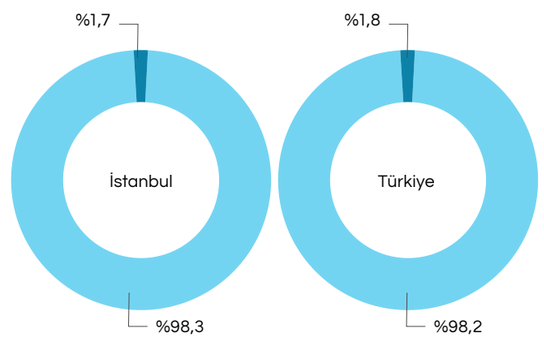

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

İstanbul'da 2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle takipteki alacakların tüm nakdi krediler içindeki payı %1,7 olarak gözlemlendi.

İstanbul'da 2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle tahsil edilemeyerek takibe düşen kredilerin, toplam nakdi krediler içindeki payı %1,7 seviyesinde seyretti. Aynı dönemde Türkiye genelinde bu oran %1,8 oldu.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de Nakdi Krediler İçinde Takipteki Alacakların Payı

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

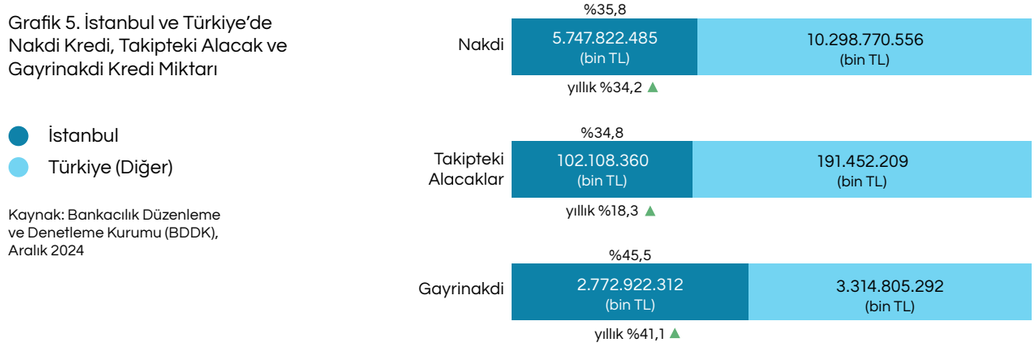
İstanbul'da 2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle nakdi kredi kullanımı %34,2, takipteki alacaklar ise %18,3 arttı.

İstanbul'da 2024 yılı Aralık ayı sonu itibariyle nakdi kredi kullanımı bir önceki yılın aynı dönemine göre %34,2 artarak yaklaşık 5,7 trilyon TL'ye ulaştı. İstanbul'da kişi başına düşen nakdi kredi miktarı bir önceki yıla göre %36,4 artarak 367.134 TL'ye yükseldi. İstanbul'un Türkiye geneli nakdi krediler içindeki payı %35,8 oldu.

2024 Aralık ayı itibariyle ülke genelinde tahsil edilemeyip takibe düşen krediler içinde İstanbul'dakilerin payı %34,8 oldu. İstanbul'un oranının bir önceki yılın aynı döneminde %45,0 olduğu görüldü. 2024 yılı Aralık ayı itibariyle İstanbul'daki takipteki alacaklar bir önceki yılın aynı dönemine göre %18,3 artarak toplam 102,1 milyar TL'ye ulaştı. Türkiye genelinde yıllık artış %53,0 olarak gözlemlendi. İstanbul'da kişi başına düşen ortalama takipteki alacaklar Aralık 2024'te 6.522 TL iken, Türkiye genelinde ortalama 3.439 TL oldu.

İstanbul'da 2024 yılı Aralık ayı itibariyle gayrinakdi kredi kullanımı bir önceki yılın aynı dönemine göre %41,1 artarak yaklaşık 2,8 trilyon TL seviyesine geldi. İstanbul'daki gayrinakdi kredi miktarının ülke geneli içindeki payı %45,5 olarak gözlemlendi.

▶ Grafik 5. İstanbul ve Türkiye'de Nakdi Kredi, Takipteki Alacak ve Gayrinakdi Kredi Miktarı

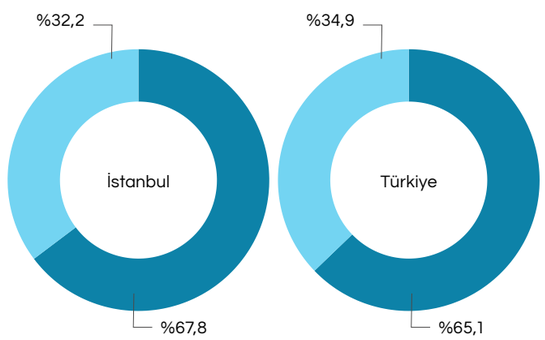

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

2024 yılı Aralık sonu itibariyle İstanbul'da TL mevduatı, döviz ve TL mevduatı toplamının %67,8'ini oluşturdu.

Aralık 2024'te İstanbul'daki TL ve döviz mevduatı toplamının %67,8'inin TL mevduatlarından, %32,2'sinin ise döviz mevduatlarından oluştuğu gözlemlendi. Aynı dönemde Türkiye'de bu dağılım ise %65,1 TL, %34,9 döviz şeklinde oldu.

▶ Grafik 6.İstanbul ve Türkiye'de Toplam Mevduatın TL ve Döviz Bazında Dağılımı

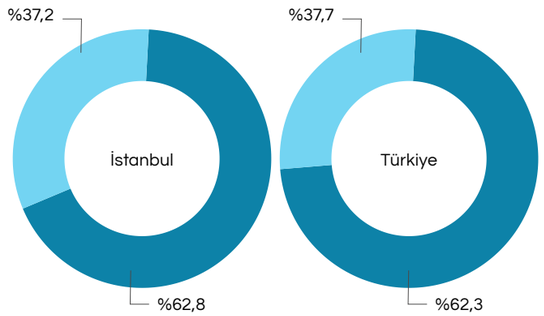

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

İstanbul'da TL varlıkların döviz ve TL türünde tasarruf mevduatı toplamındaki payı, Aralık 2024 sonu itibariyle %62,8 oldu.

Aralık 2024'te İstanbul'daki döviz ve TL türünde tasarruf mevduatı toplamının %62,8'inin TL varlıklarından, %37,2'sinin ise döviz varlıklarından oluştuğu gözlemlendi. Aynı dönemde Türkiye'de bu dağılım ise %62,3 TL, %37,7 döviz şeklinde oldu.

▶ Grafik 7. İstanbul ve Türkiye'de Tasarruf Türündeki Mevduatın TL ve Döviz Bazında Dağılımı

TL
Döviz

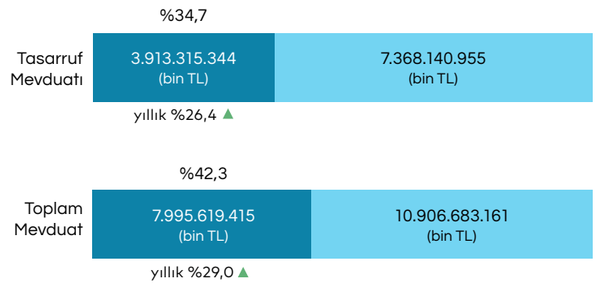
Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

İstanbul'da tasarruf mevduatı miktarı Aralık 2024'te bir önceki yılın aynı dönemine göre %26,4 arttı.

2023 yılı Aralık sonu itibariyle İstanbul'da 3 trilyon 96 milyar TL olan tasarruf mevduatı, 2024 yılının aynı döneminde %26,4 artarak 3 trilyon 913 milyar TL'yi aştı. İstanbul'da kişi başına düşen tasarruf mevduat miktarı Aralık 2024'de bir önceki yılın aynı dönemine göre %28,4 artarak 249 bin 957 TL'ye ulaştı. Bu dönemde Türkiye geneli tasarruf mevduatının %34,7'si İstanbul'da yer aldı.

Aralık 2024'te toplam mevduat miktarı ise bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %29,0 artarak 8 trilyon TL'ye yaklaştı. İstanbul'da kişi başına düşen toplam mevduat 510 bin 709 TL'ye ulaştı. İstanbul toplam mevduatı Türkiye genelinin %42,3'üne tekabül etti.

▶ Grafik 8. İstanbul ve Türkiye'de Tasarruf Mevduatı ve Toplam Mevduat Miktarı

İstanbul
Türkiye (Diğer)

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

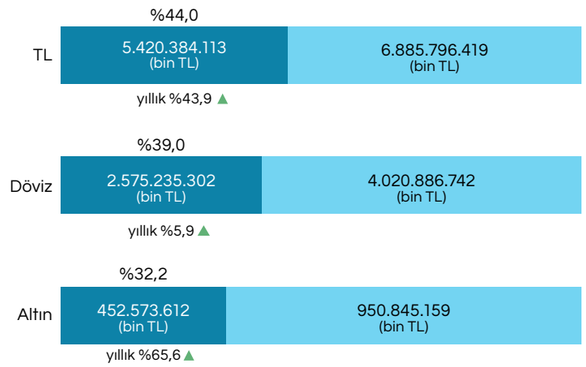
Aralık 2024'te İstanbul'da toplam altın mevduatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %65,6 arttı.

2024 yılı Aralık ayında İstanbul'daki Türk lirası mevduatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %43,9 artarak 5,4 trilyon TL seviyesine ulaştı. Türkiye geneli TL mevduatı içinde İstanbul'un payı %44,0 olarak gözlemlendi.

Aralık 2024 döneminde İstanbul'da döviz mevduatı %5,9 artışla 2,6 trilyon TL seviyesine yaklaştı. İstanbul'daki döviz mevduatı tüm Türkiye'dekinin %39,0'una tekabül etti.

Bir önceki yılın aynı döneminde 273,3 milyar TL olan İstanbul altın mevduatı, 2024 Aralık sonu itibariyle %65,6 değişimle 452,6 milyar TL'ye yükseldi. İstanbul altın mevduatının Türkiye geneli içindeki payı %32,2 oldu.

▶ Grafik 9. İstanbul ve Türkiye'de TL, Döviz ve Altın Mevduatı Miktarı

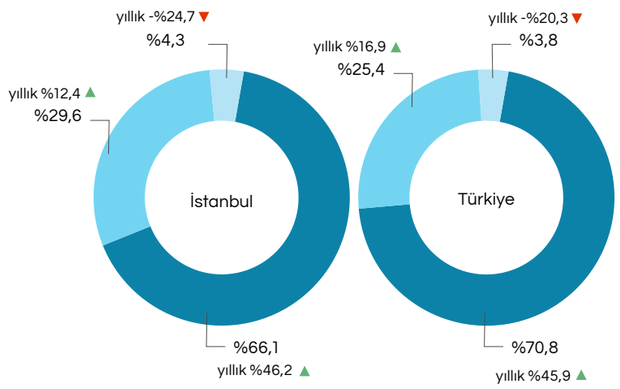

İstanbul
Türkiye (Diğer)

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

İstanbul'da kullanılan taşıt kredileri bir önceki yılın aynı dönemine göre %24,7 azaldı.

Aralık 2024 sonu itibariyle bir önceki yılın aynı dönemine göre İstanbul'da kullanılan taşıt kredisi %24,7 azaldı; ihtiyaç kredisi %46,2, konut kredisi ise %12,4 oranında arttı. İstanbul'da kullanılan kredilerin %66,1'ini ihtiyaç kredileri, %29,6'sını konut kredileri ve %4,3'ünü taşıt kredileri oluşturdu. Türkiye genelinde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre taşıt kredisi kullanımı %20,3 azaldı, ihtiyaç kredisi kullanımı %45,9 arttı, konut kredisi kullanımı ise %16,9 arttı.

▶ Grafik 10. İstanbul ve Türkiye'de Bireysel Kredi Türü Dağılımı

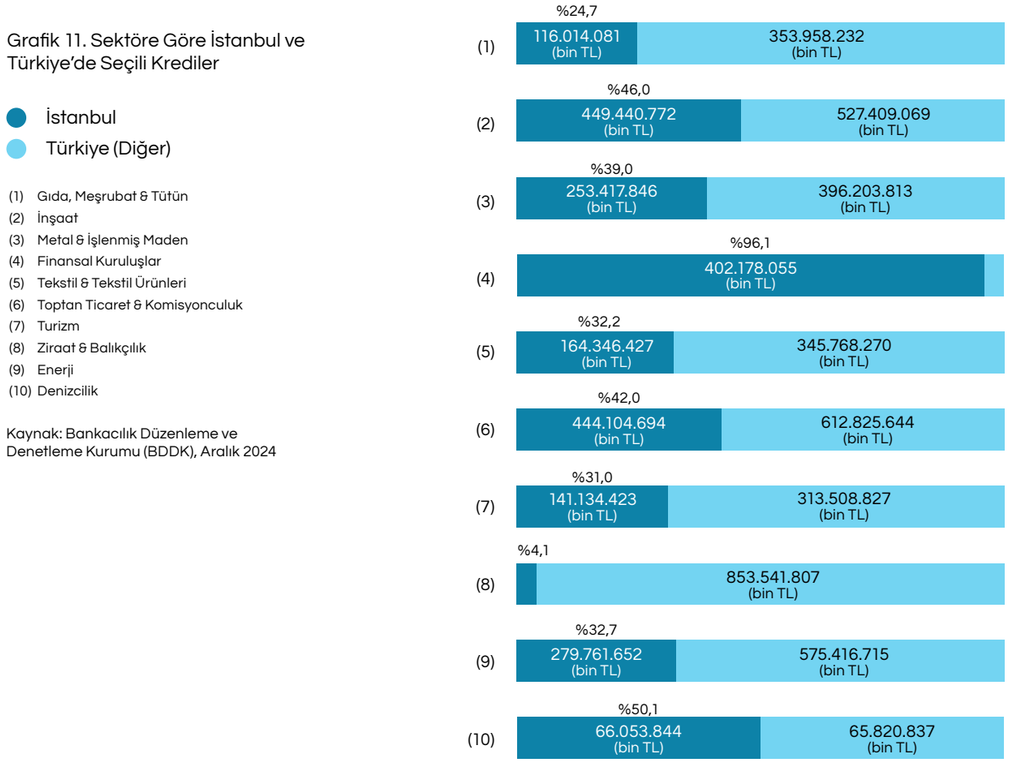

İhtiyaç Kredisi
Konut Kredisi
Taşıt Kredisi

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

2024 Aralık sonu itibariyle inşaat sektöründe kullanılan kredilerin %46,0'sı İstanbul'da gerçekleşti.

Aralık 2024 itibariyle inşaat sektöründe kullanılan kredilerin %46,0'sı, toptan ticaret ve komisyonculuk sektöründe kullanılan kredilerin %42,0'si, turizm sektöründe kullanılan kredilerin ise %31,0'i İstanbul'da gerçekleşti. İstanbul'da sektörler açısından kullanılan krediler bir önceki yılın aynı dönemine göre gıda, meşrubat ve tütün alanında %45,4, turizm alanında %19,8, toptan ticaret ve komisyonculuk alanında %20,2, inşaat alanında %19,5 ve tekstil ve tekstil ürünleri alanında %31,3 arttı.

▶ Grafik 11. Sektöre Göre İstanbul ve Türkiye'de Seçili Krediler

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aralık 2024

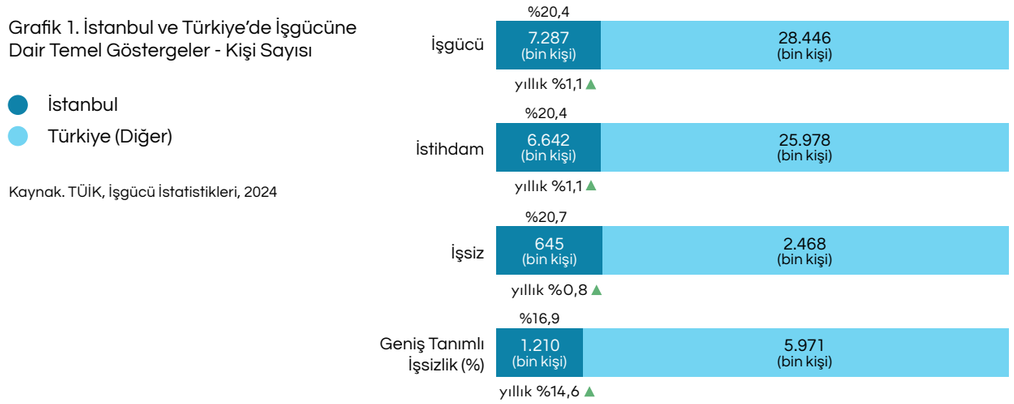

4.8 İşgücü Piyasası

2024 yılında İstanbul'da geniş tanımlı işsizlik bir önceki seneye göre %14,6 arttı.

2024 yılında Türkiye'de 15 yaş ve üstü kişilerde işsiz sayısı bir önceki yıla göre 151 bin kişi azalarak 3 milyon 113 bin kişi oldu. İstanbul'da ise bu sayı 645 bin kişi ile geçen seneye göre %0,8 artış gösterdi. İstihdam verileri incelendiğinde İstanbul'da 6 milyon 642 bin kişinin istihdam edildiği görüldü. Toplam istihdamın %20,4'ünü İstanbul'daki istihdam oluşturdu.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de İşgücüne Dair Temel Göstergeler - Kişi Sayısı

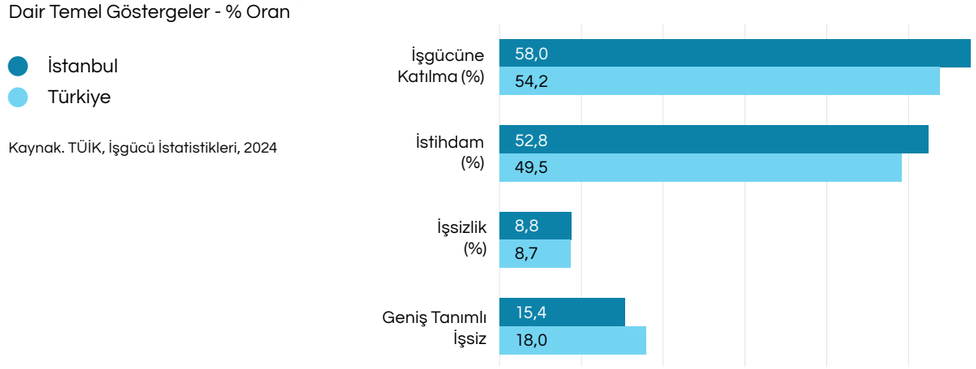

Kaynak. TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2024

2024 yılında İstanbul'da istihdam oranı %52,8 oldu.

2024 verilerine göre İstanbul'da istihdam oranı %52,8 olarak kaydedilirken, Türkiye genelinde bu oran %49,5 seviyesinde gerçekleşti. Bir önceki yılla kıyaslandığında İstanbul'daki istihdam oranı 0,9 puanlık bir artış gösterirken, Türkiye genelindeki artış 1,2 puan oldu. İşsizlik oranları ise hem İstanbul'da (%8,8) hem de Türkiye genelinde (%8,7) benzer düzeylerde seyretti.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de İşgücüne Dair Temel Göstergeler - % Oran

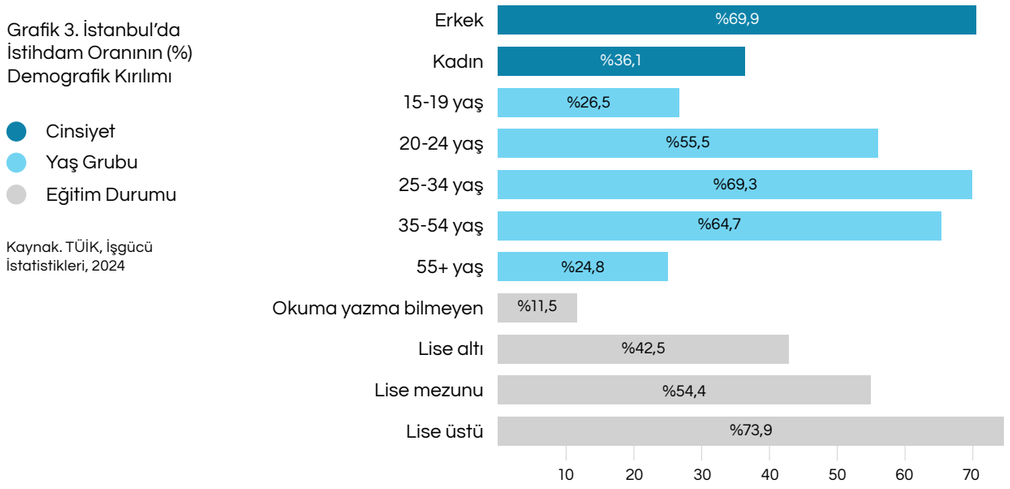

Kaynak. TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2024

İstanbul'daki istihdamın %69,9'luk kısmını erkekler oluşturdu.

2024 yılında İstanbul'da istihdamın demografik gruplara göre dağılımı incelendiğinde erkekler toplam istihdamın %69,9'unu oluştururken %73,9'unu ise lise üstü eğitime sahip kişiler oluşturdu. En yüksek istihdam oranına sahip yaş grubu %69,3 ile 25-34 yaş grubu oldu.

▶ Grafik 3. İstanbul'da İstihdam Oranının (%) Demografik Kırılımı

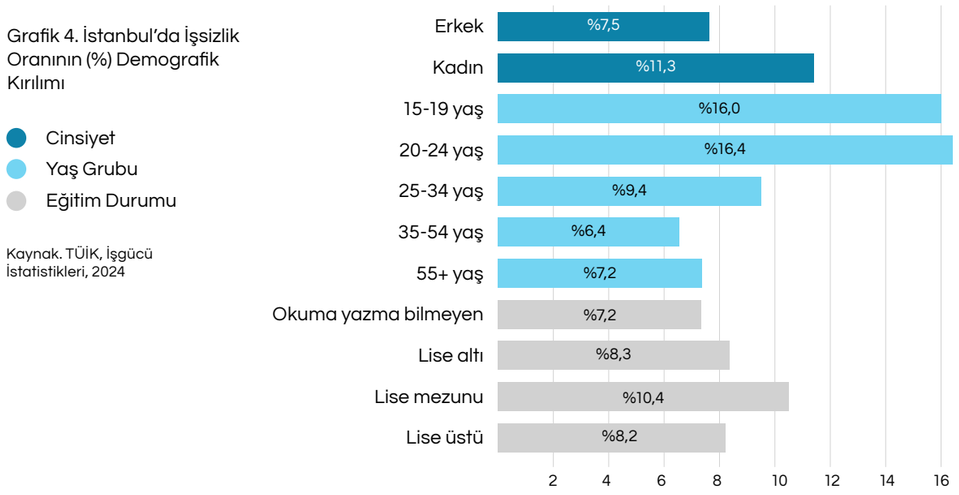

Kaynak. TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2024

2024 yılında İstanbul'daki 20-24 yaş arası kişilerin %16,4'ünün işsiz olduğu görüldü.

2024 yılında İstanbul'daki 20-24 yaş arası kişilerin %16,4'ünün işsiz olduğu görülürken, bu oranın kadınlarda %11,3 olduğu görüldü. Eğitim düzeyine göre incelendiğinde lise mezunu kişilerde bu oran %10,4'ü buldu.

▶ Grafik 4. İstanbul'da İşsizlik Oranının (%) Demografik Kırılımı

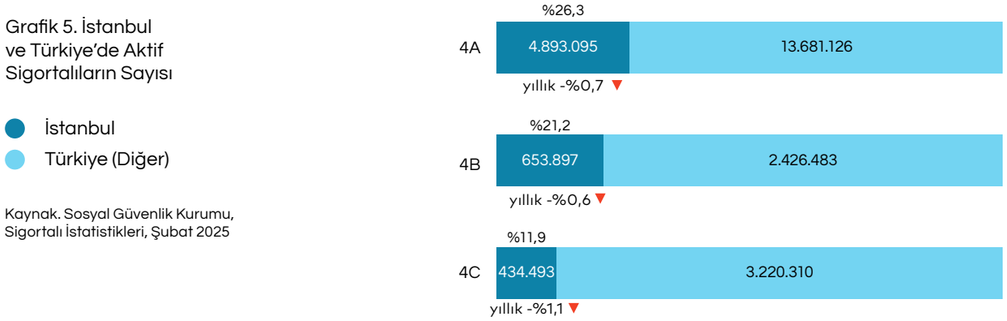

Kaynak. TÜİK, İşgücü İstatistikleri, 2024

2025 Şubat döneminde tüm sigorta tiplerindeki aktif sigortalı sayısı bir önceki senenin aynı dönemine göre azalış gösterdi.

2025 Şubat döneminde İstanbul'da 4 milyon 893 bin kişinin 4A sigortalı aktif çalışan olduğu görüldü. Bir önceki yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında, 4A'lı aktif çalışan sayısında %0,7'lik bir düşüş yaşanırken, yıllık düşüş oranı 4B'lilerde %0,6 ve 4C'lilerde ise %1,1 olarak kaydedildi.

▶ Grafik 5. İstanbul ve Türkiye'de Aktif Sigortalıların Sayısı

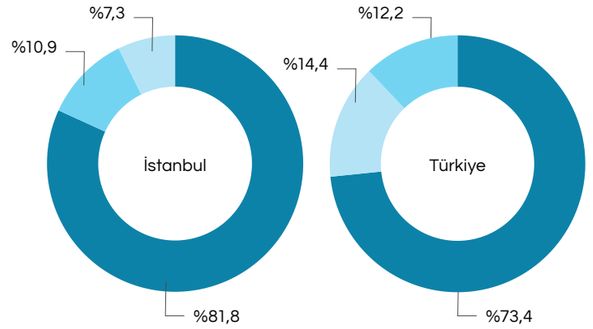

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

İstanbul'daki aktif sigortalıların %81,8'ini 4A sigortalılar oluşturdu.

İstanbul'daki sigortalıların 2025 Şubat ayı itibarıyla sigorta türlerine göre dağılımına bakıldığında, %81,8'ini 4A, %10,9'unu 4B ve %7,3'ünü ise 4C statüsünde aktif çalışanların oluşturduğu belirlendi. Türkiye genelindeki aktif sigortalı dağılımı ise %73,4 oranında 4A, %14,4 oranında 4B ve %12,2 oranında 4C statüsünde seyretti.

▶ Grafik 6. İstanbul ve Türkiye'deki Aktif Sigortalıların Sigorta Türüne Göre Dağılımı

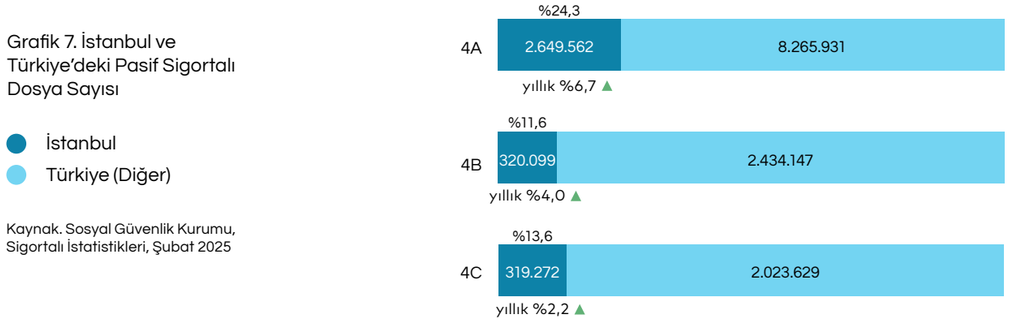

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

İstanbul'da 2025 Şubat ayında tüm sigorta türlerinde pasif sigortalı dosya sayısında, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış gözlemlendi.

"Pasif sigortalı" kavramı, uzun ve kısa vadeli sigorta kolları kapsamında kendisine veya hak sahiplerine aylık ve/veya gelir bağlanan kişileri ifade etmektedir. İstanbul'da 2025 Şubat ayında tüm sigorta türlerindeki pasif sigortalı dosya sayısında, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla bir artış yaşandı. Toplam 4A pasif sigortalı dosyalarının %24,3'ünü İstanbul oluştururken, bu sayı geçen seneye göre %6,7 oranında yükseldi.

▶ Grafik 7. İstanbul ve Türkiye'deki Pasif Sigortalı Dosya Sayısı

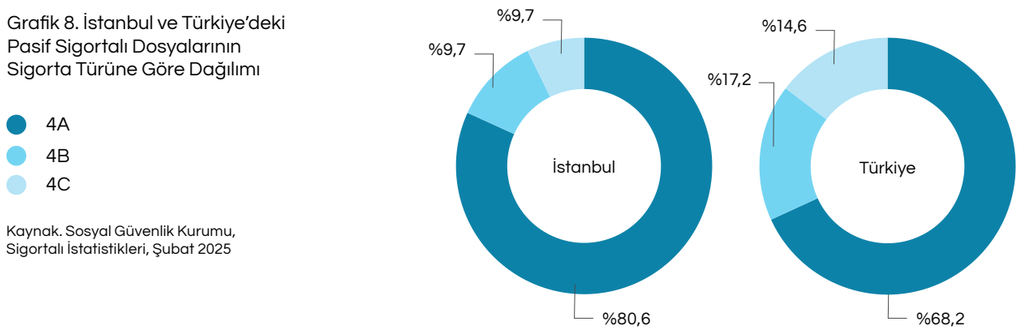

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

İstanbul'daki pasif sigortalı dosyalarının %80,6'sını 4A sigortalılar oluşturdu.

Pasif sigortalı dosyalarının sigorta türlerine göre İstanbul ve Türkiye genelindeki dağılımına bakıldığında, İstanbul'daki pasif sigortalı dosyaların %80,6'sını 4A, %9,7'sini 4B ve %9,7'sini 4C statüsündeki pasif sigortalılar oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise bu oranlar sırasıyla 4A için %68,2, 4B için %17,2 ve 4C için %14,6 olarak belirlenmiştir.

▶ Grafik 8. İstanbul ve Türkiye'deki Pasif Sigortalı Dosyalarının Sigorta Türüne Göre Dağılımı

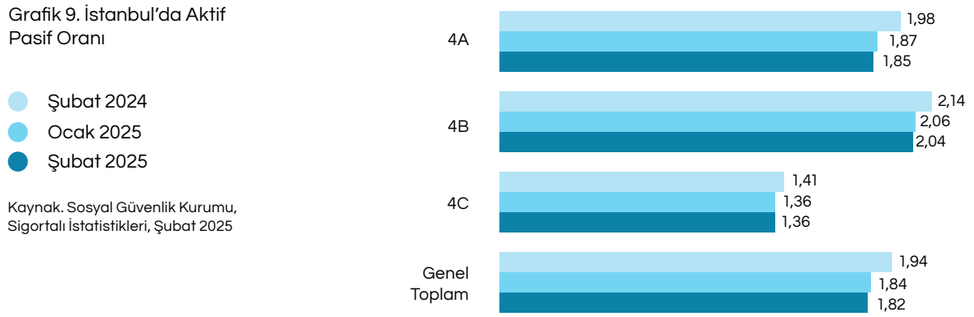

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

İstanbul'da 2025 Şubat ayında aktif sigortalı sayısının pasif sigortalı dosya sayısına oranı, geçen yılın aynı dönemine göre düşüş gösterdi.

Şubat 2025 itibariyle İstanbul'da sigortalı aktif çalışan sayısının pasif sigortalı dosya sayısına oranı 1,82 oldu.. Bu oran, prim ödeyen aktif sigortalı sayısının, gelir ve aylık alan pasif sigorta dosyası sayısına oranıdır. Geçen yılın aynı dönemine kıyasla bu oranda 0,12 puanlık bir düşüş yaşandı. Bu düşüş, tüm sigorta türlerinde gözlemlendi.

▶ Grafik 9. İstanbul'da Aktif Pasif Oranı

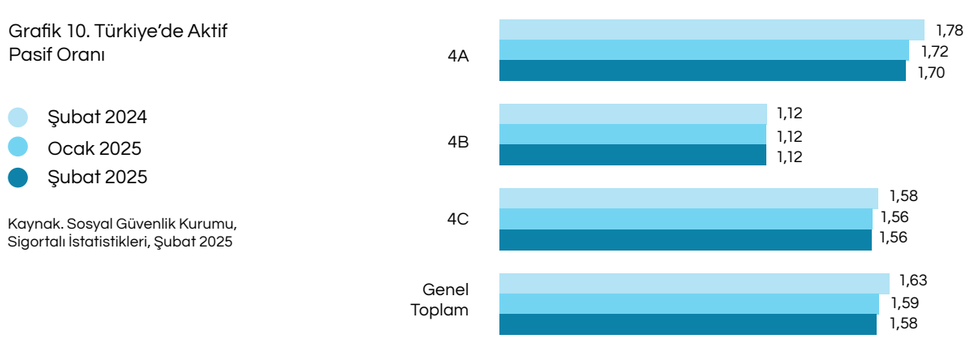

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

Türkiye'de 2025 Şubat ayında aktif sigortalı sayısının pasif sigortalı dosya sayısına oranı, geçen yılın aynı dönemine göre düşüş gösterdi.

Şubat 2025'te Türkiye'de sigortalı aktif çalışan sayısının pasif sigortalı dosya sayısına oranı 1,58 olarak kaydedildi. Bu oran, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,05 puan azaldı. Söz konusu düşüşün detaylarına bakıldığında, 4A sigortalılarda 0,08 puan ve 4C sigortalılarda 0,02 puan gerileme yaşanırken, 4B sigortalılarda oran sabit kaldı.

▶ Grafik 10. Türkiye'de Aktif Pasif Oranı

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

İstanbul'da 4A zorunlu sigortalıların %61,5'ini erkekler oluşturdu.

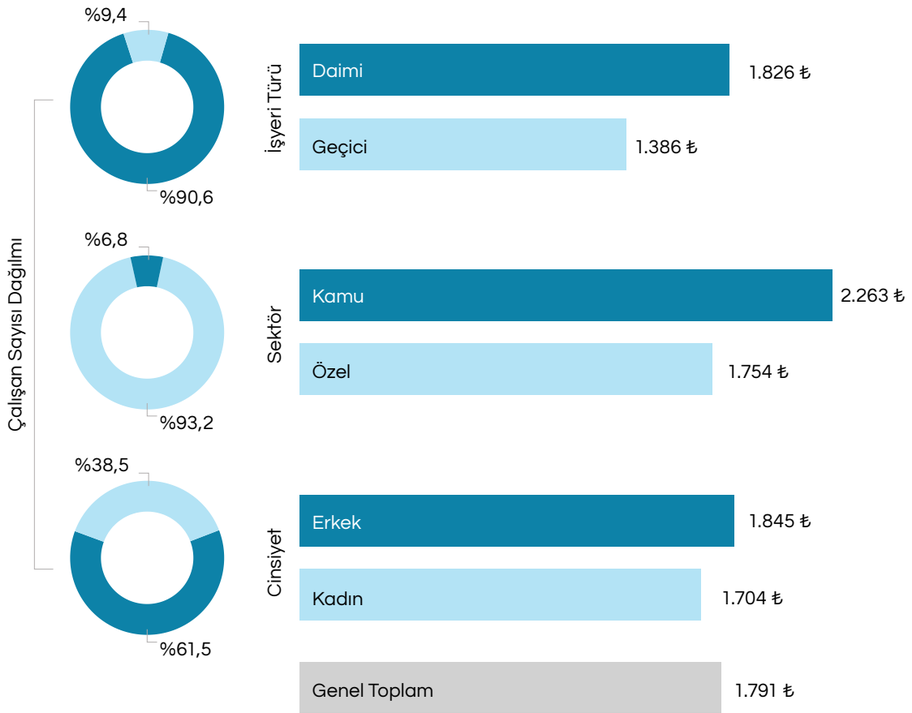
İstanbul'daki 4A kapsamındaki zorunlu sigortalıların büyük çoğunluğunu (%90,6) daimi işyerlerinde çalışanlar oluştururken, %9,4'ünü geçici işyerlerinde çalışanlar meydana getirdi. İşyeri türüne göre ortalama günlük kazançlara bakıldığında, daimi işyeri çalışanlarının 1.826 TL, geçici işyeriçalışanlarının ise 1.386 TL kazandığı belirlendi.

Çalışanların %93,2'si özel sektörde istihdam edilirken, %6,8'inin kamu sektöründe çalıştığı görüldü. Özel sektördeki ortalama kazanç 1.754 TL iken, kamu sektöründe bu rakam 2.263 TL olarak tespit edildi.

İstanbul'daki 4A zorunlu sigortalıların cinsiyet dağılımına bakıldığında çalışanların %61,5'inin erkek olduğu gözlemlendi. Ortalama günlük kazançlar incelendiğinde, erkeklerin 1.845 TL, kadınların ise 1.704 TL kazandığı görüldü.

▶ Grafik 11. 4A Kapsamındaki Zorunlu Sigortalıların Dağılımı ve Ortalama Günlük Kazancı - İstanbul

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

Türkiye'de 4A zorunlu sigortalıların %65,3'ünü erkekler oluşturdu.

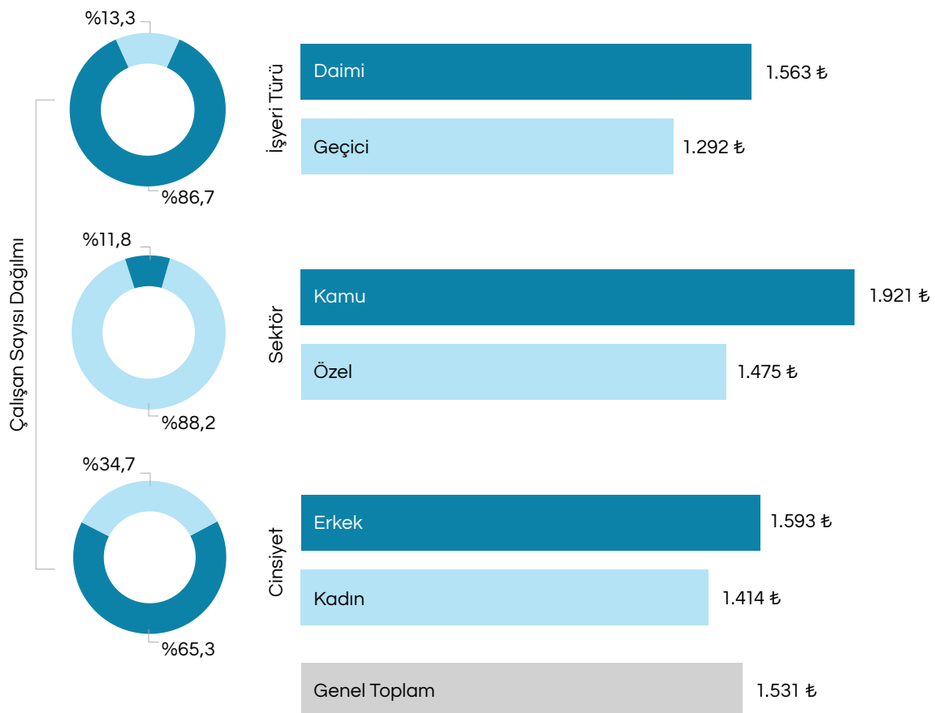
Türkiye'deki 4A kapsamındaki zorunlu sigortalıların büyük çoğunluğunu (%86,7) daimi işyerinde çalışanlar oluştururken, %13,3'ünü geçici işyerinde çalışanlar meydana getirdi. İşyeri türüne göre ortalama günlük kazançlara bakıldığında, daimi işyeri çalışanlarının 1.563 TL, geçici işyeri çalışanlarının ise 1.292 TL kazandığı belirlendi.

Çalışanların %88,2'si özel sektörde istihdam edilirken, %11,8'inin kamu sektöründe çalıştığı görüldü. Özel sektördeki ortalama kazanç 1.475 TL iken, kamu sektöründe bu rakam 1.921 TL olarak tespit edildi.

İstanbul'daki 4A zorunlu sigortalıların cinsiyet dağılımına bakıldığında çalışanların %65,3'ünün erkek olduğu gözlemlendi. Ortalama günlük kazançlar incelendiğinde, erkeklerin 1.593 TL, kadınların ise 1.414 TL kazandığı görüldü.

▶ Grafik 12. 4A Kapsamındaki Zorunlu Sigortalıların Dağılımı ve Ortalama Günlük Kazancı - Türkiye

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Şubat 2025

4.9 Yıllık Göstergeler

İstatistiklerle Çocuk

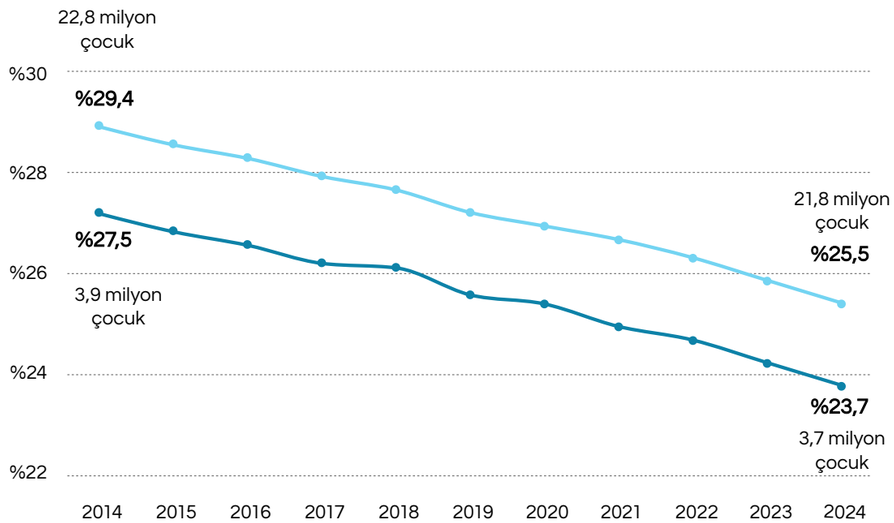
İstanbul nüfusunun %23,7'sini çocuklar oluşturdu.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2024 yılı sonu itibarıyla, İstanbul nüfusu 15 milyon 701 bin 602 kişi iken bunun 3 milyon 714 bin 755'ini 0-17 yaş arası çocuklar oluşturdu. 2024 yılında İstanbul'da çocuk nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı %23,7 oldu. 2024 yılı sonu itibarıyla, Türkiye nüfusu 85 milyon 664 bin 944 kişi iken bunun 21 milyon 817 bin 61'ini çocuklar oluşturdu. 2024 yılında Türkiye'de çocuk nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı ise %25,5 oldu.

▶ Grafik 1. Çocuk Nüfusun (0-17 yaş) Toplam Nüfus İçindeki Oranı, İstanbul-Türkiye

İstanbul
Türkiye

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2014-2024

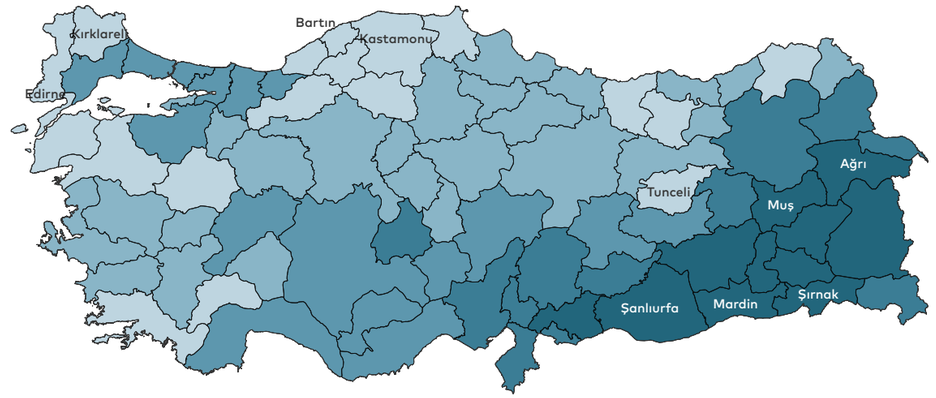

Çocuk nüfus oranının en yüksek olduğu il Şanlıurfa oldu.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre illerin toplam nüfusları içindeki çocuk nüfus oranları incelendiğinde, 2024 yılında en yüksek çocuk nüfus oranına sahip olan il, %43,8 ile Şanlıurfa oldu. Şanlıurfa ilini %39,8 ile Şırnak, %37,4 ile Ağrı, Mardin ve Muş izledi. En düşük çocuk nüfus oranına sahip olan son 5 il ise sırasıyla; %16,4 ile Tunceli, %17,3 ile Edirne, %18,0 ile Kırklareli, %18,1 ile Kastamonu ve %18,2 Bartın oldu. İstanbul, Türkiye'de çocuk nüfus oranı sıralamasında %23,7 ile 36. sırada yer aldı.

▶ Harita 1. Çocuk Nüfus (0-17 yaş) Oranının En Yüksek ve En Düşük Olduğu 5 İl

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2024

16,4-20,1 | <23,2 | <26,6 | <32,2 | <43,8

1. Şanlıurfa 43,8
2. Şırnak 39,8
3. Ağrı 37,4
4. Mardin 37,4
5. Muş %37,4

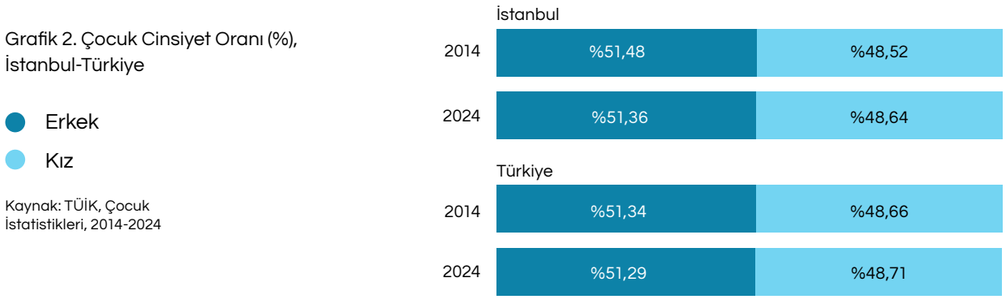
77. Bartın 18,2
78. Kastomonu 18,1
79. Kırklareli 18,0
80. Edirne 17,3
81. Tunceli 16,4

İstanbul'da 2024 yılında kız çocuk oranı %48,64, erkek çocuk oranı ise %51,36 olarak kaydedildi.

İstanbul'da 2024 yılında kız çocuk oranı %48,64 iken erkek çocuk oranı %51,36 oldu. 2014'te ise kız çocuk oranı %48,52, erkek çocuk oranı ise %51,48 idi.

2024 yılında Türkiye genelinde kız çocuk oranı %48,71, erkek çocuk oranı ise %51,29 düzeyinde seyretti. 2014 yılındaki dağılım %48,66 kız ve %51,34 erkek çocuk şeklindeydi.

▶ Grafik 2. Çocuk Cinsiyet Oranı (%), İstanbul-Türkiye

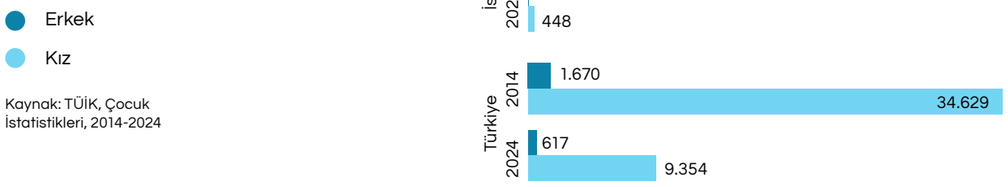

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

2024 yılında İstanbul'da 16-17 yaş grubunda evlenen kız çocuğu sayısı 448, erkek çocuğu sayısı 40 oldu.

Türkiye ve İstanbul'daki 16-17 yaş grubunda evlenen çocuk sayıları incelendiğinde İstanbul'da 2014 yılında 102 erkek ve 2 bin 861 kız çocuğu evlenirken, bu sayılar 2024 yılında 40 erkek ve 448 kız çocuğu olarak gerçekleşti. Türkiye genelinde ise 2014 yılında 1.670 erkek ve 34 bin 629 kız çocuğu evlenirken, 2024 yılında bu sayılar 617 erkek ve 9 bin 354 kız çocuğu olarak gerçekleşti. İstanbul'da 2024 yılında 16-17 yaş grubunda evlenen kız çocuğu sayısı 2014 yılına göre %84,3 azalırken Türkiye'de %73,0 azaldı.

▶ Grafik 3. 16-17 Yaş Grubunda Evlenen Çocuk Sayısı, İstanbul-Türkiye

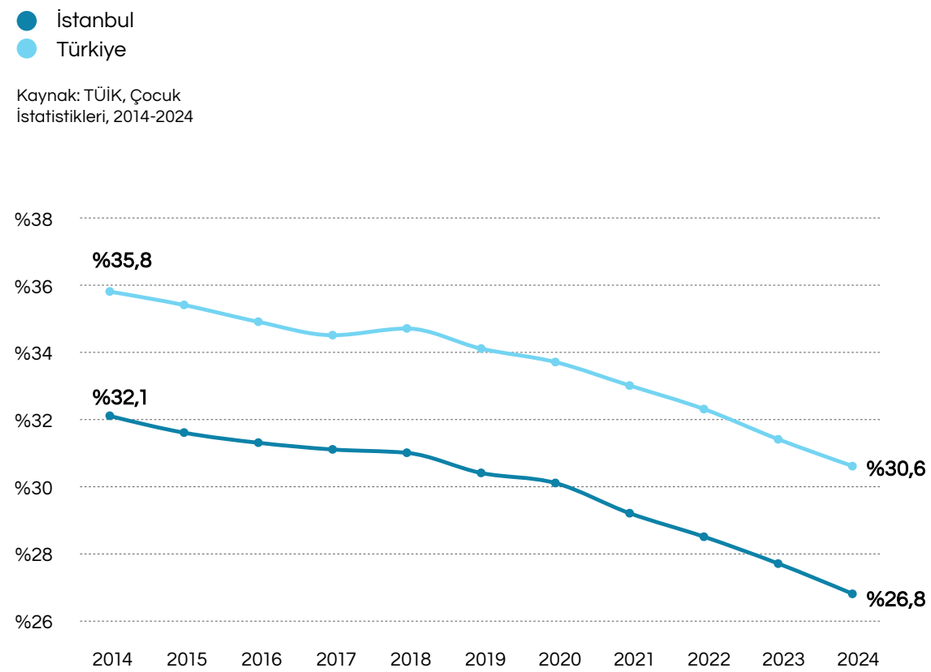

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

2024 yılında İstanbul'da çocuk bağımlılık oranı %26,8 oldu.

2024 yılı itibariyle İstanbul'da 0-14 yaş arası çocuk bağımlılık oranı %26,8 olarak kaydedildi. Aynı yıl Türkiye'nin çocuk bağımlılık oranı ise %30,6 olarak hesaplandı. İstanbul'da 2014 yılında %32,1 olan çocuk bağımlılık oranının 2024 yılında %26,8 olduğu görüldü. Türkiye'de ise 2014 yılında %35,8 olan çocuk bağımlılık oranının 2024 yılında %30,6 olduğu gözlemlendi.

▶ Grafik 4. Çocuk (0-14 yaş) Bağımlılık Oranı, İstanbul-Türkiye

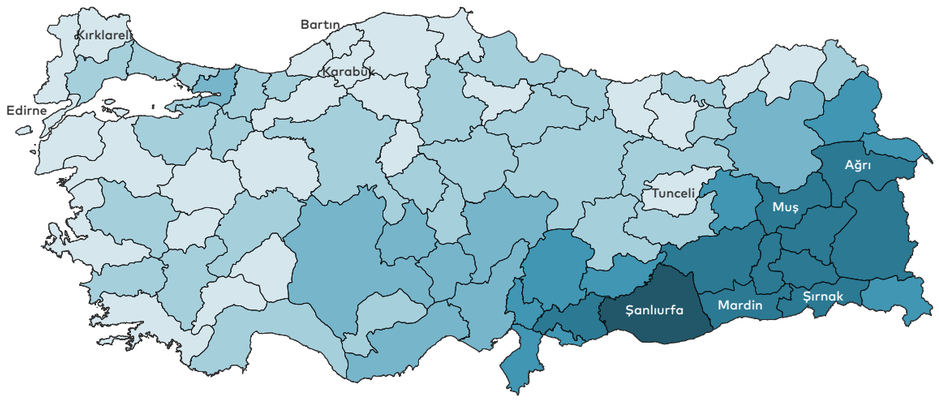

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

Çocuk bağımlılık oranının en yüksek olduğu il %64,0 ile Şanlıurfa oldu.

2024 yılında illere göre 0-14 yaş arası çocuk bağımlılık oranları incelendiğinde, çocuk bağımlılık oranının en yüksek olduğu il %64,0 ile Şanlıurfa oldu. Şanlıurfa'yı %53,0 ile Şırnak, %50,2 ile Mardin, %49,7 ile Ağrı ve %49,4 ile Muş takip etti. En düşük olduğu il ise %20,2 ile Tunceli oldu. Tunceli ilini %20,7 ile Edirne, %21,3 ile Bartın, %21,3 ile Karabük ve %21,6 ile Kırklareli takip etti.

▶ Harita 2. İllere Göre Çocuk (0-14 yaş) Bağımlılık Oranı (%)

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2024

20-25 | <30 | <35 | <45 | <55 | <64

1. Şanlıurfa 64,0
2. Şırnak 53,0
3. Mardin 50,2
4. Ağrı 49,7
5. Muş %49,4
77. Kırklareli 21,6
78. Bartın 21,3
79. Karabük 21,3
80. Edirne 20,7
81. Tunceli 20,2

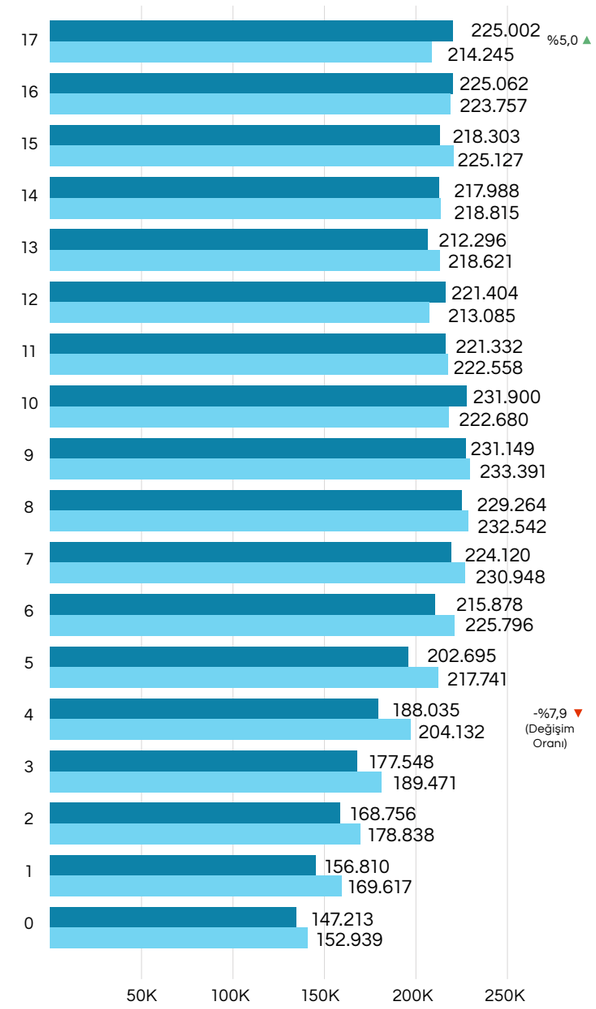
İstanbul'da, 2023 yılına göre sayısı en fazla azalan yaş grubu 4 yaşındaki çocuklar oldu.

2023 yılında 204 bin 132 olan 4 yaşındaki çocuk sayısının, 2024 yılında %7,9 azalarak 188 bin 35 ile en fazla azalma gösteren yaş grubu olduğu görüldü. Bununla birlikte 10 yaşındaki, 12 yaşındaki, 16 yaşındaki ve 17 yaşlarındaki çocuk sayısında artış gözlemlendi. En belirgin artış ise 17 yaşındaki genç nüfusta yaşandı. 17 yaşındaki çocuk sayısı 2023 yılına göre %5,0 artarak 225 bin oldu.

▶ Grafik 5. Yaşlara Göre Çocuk Nüfus, İstanbul

2024
2023

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2023-2024

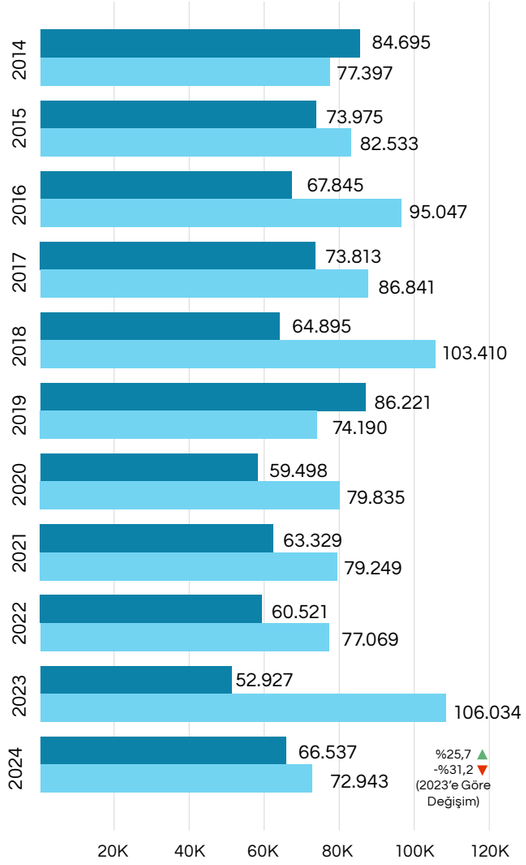
İstanbul'un aldığı çocuk göç sayısı 2023 yılına göre %25,7 artarken İstanbul'un verdiği çocuk göç sayısı %31,2 azaldı.

İstanbul'un illerden aldığı ve illere verdiği 1-17 yaş aralığındaki çocuk göç bilgileri incelendiğinde, 2024 yılında İstanbul'a göç eden çocuk sayısı, 2023 yılına göre %25,7 oranında artarak 66 bin 537 oldu. Buna karşılık, İstanbul'dan başka illere göç eden çocuk sayısı ise 2023 yılına göre %31,2 oranında azalarak 72 bin 943 olarak gerçekleşti.

▶ Grafik 6. İllerin Aldığı ve Verdiği Çocuk (1-17 yaş) Göç Bilgileri, İstanbul

Aldığı
Verdiği

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

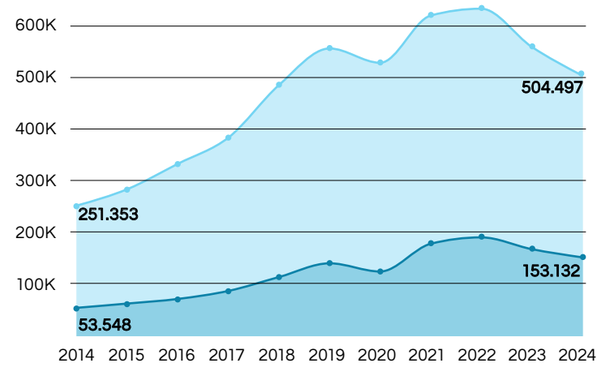

2024 yılında, İstanbul'da doğum yeri yurtdışı olan çocuk nüfusu 153 bin 132 oldu.

Türkiye ve İstanbul'daki doğum yeri yurtdışı olan çocuk nüfusu incelendiğinde, 2014 yılında Türkiye genelinde doğum yeri yurtdışı olan çocuk sayısı 251 bin 353 iken, bu sayı 2024 yılında 504 bin 497'ye yükseldi. 2014 yılında İstanbul'da yabancı doğumlu çocuk nüfusu ise 53 bin 548 iken 2024 yılında 153 bin 132'ye yükseldi. 2023 yılından 2024 yılına Türkiye genelinde %10,0 oranında bir düşüş yaşanırken, İstanbul'da %9,6 oranında bir düşüş yaşandı.

▶ Grafik 7. Doğum Yeri Yurtdışı Olan Çocuk Nüfus, İstanbul-Türkiye

İstanbul
Türkiye

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

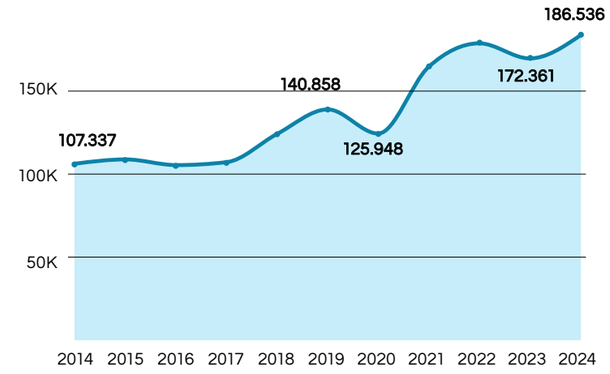

2024 yılında Türkiye'de velayete verilen çocuk sayısı 186 bin 536 oldu.

2024 yılında Türkiye'de velayete verilen çocuk sayısı 2023 yılına göre %8,2 oranında artarak 186 bin 536'ya ulaştı. Velayete verilen çocuk sayısı, 2014 yılında 107 bin 337 iken, 2024 yılında %73,8 oranında artarak 186 bin 536'ya ulaştı.

▶ Grafik 8. Türkiye'de Velayete Verilen Çocuk Sayısı

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

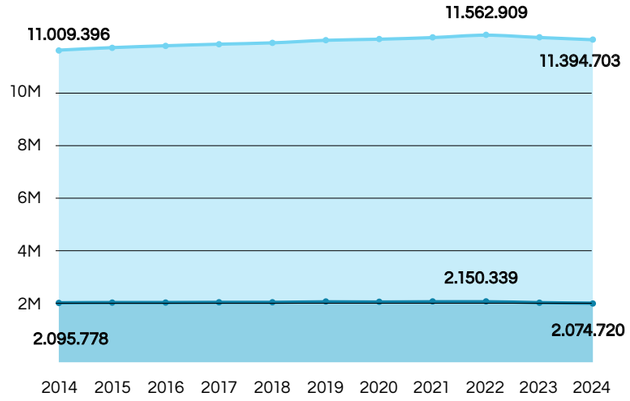
2024 yılında İstanbul'da çocuk bulunan hanehalkı sayısı 2 milyon 74 bin 720 oldu.

Türkiye'de 2014 yılında çocuk bulunan hanehalkı sayısı 11 milyon 9 bin 396 iken, bu sayı 2024 yılında 11 milyon 394 bin 703'e yükseldi. İstanbul'da ise çocuk bulunan hanehalkı sayısı 2014 yılında 2 milyon 95 bin 778 iken, 2024 yılında 2 milyon 74 bin 720'ye geriledi.

▶ Grafik 9. Çocuk Bulunan Hanehalkı Sayısı, İstanbul-Türkiye

İstanbul
Türkiye

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

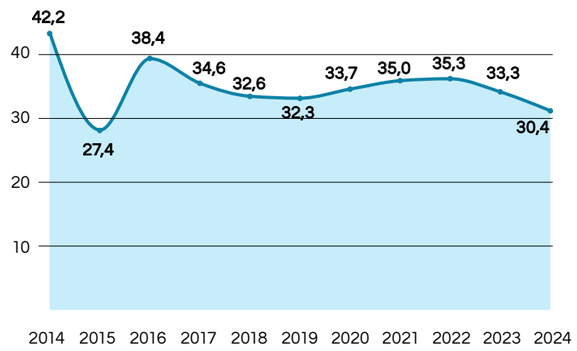

2024 yılında Türkiye'de ciddi maddi yoksunluk içinde olan çocukların oranı %30,4 oldu.

Türkiye'de ciddi maddi yoksunluk içinde olan çocukların oranı incelendiğinde, 2014 yılında %42,2 olan bu oranın, 2024 yılında %30,4 olduğu görüldü. Ciddi maddi yoksunluk içinde olan çocukların oranının 10 yıl içerisinde en yüksek olduğu yıl %42,2 ile 2014 yılı olurken, en düşük olduğu yıl %27,4 ile 2015 yılı oldu.

▶ Grafik 10. Türkiye'de Ciddi Maddi Yoksunluk İçinde Olan Çocukların Oranı (%)

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

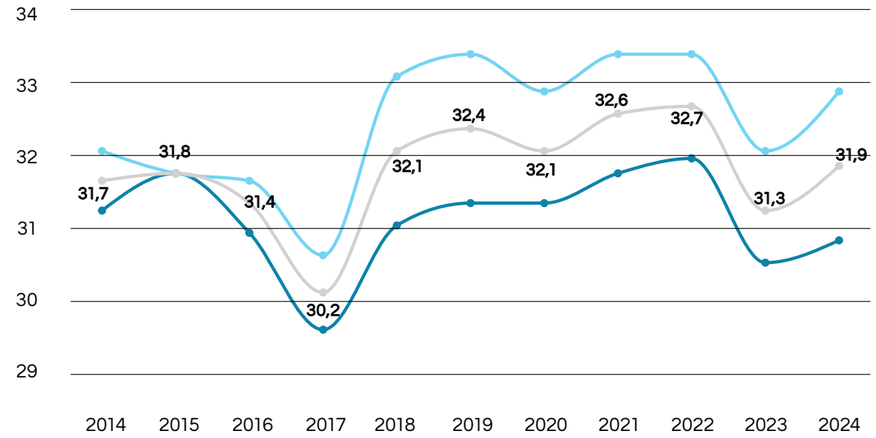

2024 yılında Türkiye'de yoksul çocuk oranı %31,9 oldu.

Türkiye'deki toplam yoksul çocuk oranı 2014 yılında %31,7 iken, bu oran 2024 yılında %31,9 olarak gerçekleşti. Cinsiyet bazında incelendiğinde, yoksul erkek çocuk oranının 2024 yılında %30,9 yoksul kız çocuk oranının ise aynı dönemde %32,9 olduğu görüldü.

▶ Grafik 11. Türkiye'de Yoksul Çocuk Oranı (%)

Erkek
Kız
Toplam

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

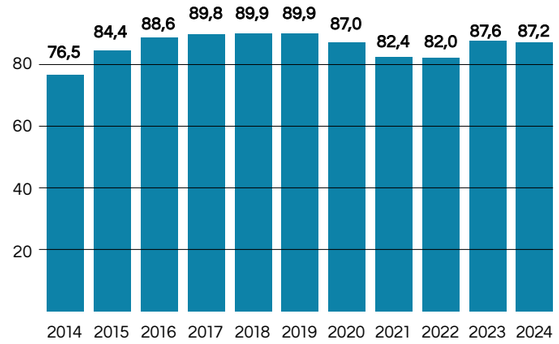

2024 yılında Türkiye'de eskimiş giysilerinin yerine yeni giysi alabilen çocukların oranı %87,2 oldu.

Türkiye'de eskimiş giysilerinin yerine yeni giysi alabilen çocukların oranları incelendiğinde, 2014 yılında %76,5 olan bu oran, 2020 yılında %87,0, 2021 yılında %82,4, 2022 yılında %82,0, 2023 yılında %87,6 ve 2024 yılına gelindiğinde %87,2 oldu.

▶ Grafik 12. Türkiye'de Eskimiş Giysilerinin Yerine Yeni Giysi Alabilen Çocukların Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

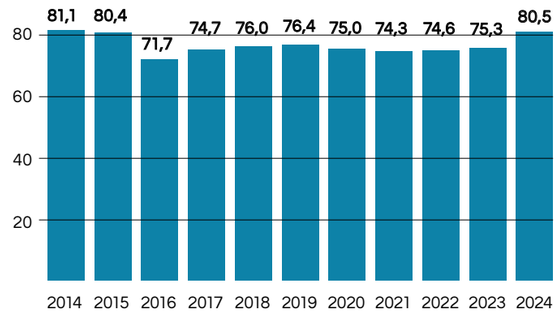

2024 yılında Türkiye'de ekonomik olarak konutun ısınma masrafını yeterince karşılayabilen hanelerde yaşayan çocuk oranı %80,5 oldu.

Türkiye'de ekonomik olarak konutun ısınma masrafını yeterince karşılayabilen hanelerde yaşayan çocuk oranı incelendiğinde 2014 yılında %81,1 olan bu oran 2024 yılında %80,5 oldu.

▶ Grafik 13. Ekonomik Olarak Konutun Isınma Masrafını Yeterince Karşılayabilen Hanelerde Yaşayan Çocuk Oranı (%)

Kaynak: TÜİK, Çocuk İstatistikleri, 2014-2024

Sektörel Veriler Metodolojisi

(4.1) Konut Piyasası Metodolojisi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Konut Bülteni, TÜİK tarafından 16.04.2025 tarihinde yayınlanmış olup, bülten Mart 2024-Mart 2025 dönemi verilerini içermektedir.

(4.2) Ulaşım Bülteni Metodolojisi: TUHİM (Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü), BELBİM ve İBB Ulaşım Yönetim Merkezi'nin 01.05.2025 tarihi itibariyle yayınlanmış olduğu Nisan 2025 dönemi toplu ulaşım istatistikleri derlenmiştir. TÜİK'in 18.04.2025'te yayınladığı Mart 2025 dönemi motorlu kara taşıtları istatistikleri derlenerek oluşturulmuştur.

(4.3) Turizm Bülteni Metodolojisi: Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ) verileri derlenerek oluşturulmuştur. Sınır istatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 30.04.2025 tarihine yayınlanan Mart 2025 verilerini içermektedir. Konaklama ve tesis istatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 11.04.2025 tarihine yayınlanan Şubat 2025 verilerini içermektedir. Hava ulaşımı istatistikleri, DHMİ tarafından 15.04.2025 tarihine yayınlanan Mart 2025 verilerini içermektedir.

(4.4) Çevre Bülteni Metodolojisi: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), İBB Çevre Koruma Şube Müdürlüğü verileri derlenerek oluşturulmuştur. Elektrik ve doğal gaz istatistikleri EPDK tarafından 30.04.2025 tarihinde yayınlanan Şubat 2025 verilerini içermektedir. Hava kalitesi verileri ise 01.05.2025 tarihinde yayınlanan Nisan 2025 verilerini içermektedir.

(4.5) Maliye Bülteni Metodolojisi: Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Mali İstatistikler, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 15.04.2025 tarihinde yayınlanan Mart 2025 verileri ile 11.04.2025 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan Mart 2025 verilerini içermektedir.

(4.6) Reel Piyasalar Bülteni Metodolojisi: TÜİK, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Dış ticaret istatistikleri, TÜİK tarafından 30.04.2025 yayınlanan Mart 2025 verilerini içermektedir. Şirket verileri, TOBB tarafından 18.04.2025 tarihinde yayınlanan Mart 2025 verilerini içermektedir.

(4.7) Finansal Piyasalar Bülteni Metodolojisi: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Bankalararası Kart Merkezi (BKM) verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Bankacılık verileri, BDDK tarafından 30.01.2025 tarihinde yayınlanan Aralık 2024 verilerini içermektedir. Banka kart sayısı verileri, BKM tarafından 22.01.2025 tarihinde yayınlanan Aralık 2024 verilerini içermektedir.

(4.8) İşgücü Piyasası Bülteni Metodolojisi: TÜİK ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Yıllık işgücü verileri, TÜİK tarafından 20.03.2025 tarihinde yayınlanan 2024 yılı verilerini içermektedir. Sigortalı çalışan verileri, SGK tarafından 30.04.2025 yayınlanan Şubat 2025 verilerini içermektedir.

(4.9) Yıllık Göstergeler Bülteni Metodolojisi: İstatistiklerle Çocuk çalışması, TÜİK tarafından 18.04.2025 tarihinde yayınlanan İstatistiklerle Çocuk 2025 Haber Bülteni ve TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2024 yılı verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. 2014-2024 yılları arası dönemi içermektedir.

İstanbul Planlama Ajansı

ipa.istanbul ipaistanbul ipa.istanbulplanlamaajansi